

De limacibus siue limacis .xxx.
Le reptilibz et venenosis aialibz
 De draconibz .xxxix .lxxi .et .cxii .
 De serpentibus et eoz proprietatibz
 in generaü .xxxvii .xxxix .lxxi .et
 lxx .xcm .en .ex .cxii .et .cxi .
 De veneno serpentis .xenn .et .cxi .
Le quibusdam serpentibz i speciali
 De aspide .xlvi .xenn .cxii .cxiii .
 De basilisco siue regulo .xenn .
 De cocodrillo .xl .lv .lx .lxii .xcii .
 et .xenn .
 De vipera .lxxx .cix .et .cxi .
 De tiro .lxiiii .xenn .
 De ceraste .xxxix .et .cxii .
 De amphibena .cxii .
 De boua siue herinde .xv .cxii .
 De centrice .cxii .
 De chelidro .cxii .
 De colubro .xxxix .et .cxi .
 De dipsa .xxvii .a .xenn .
 De emorroyde .xenn .
 De iaculo .cxii .
 De office .lxxxix .
 De serpente qd pester .xenn .
 De rinatrice .xv .
 De scitali .lxxxix .
 De syrena .cxii .
 De situla .xenn .
 De viperali .xenn .
 De salamandra .vii .lx .lxxi .et
 xenn .
Le quibusdam reptilibus parui
 corporis non venenosis .
 De stellione .xvi .
 De lacerta .xix .lix .et .cx .
 De saura .xix .et .cx .
 De sanguisuga .x .et .xcv .
Le quibusdain vermbz veneno
 sis ut de scorpiomibus .xii .xvi .et
 lxx .xcvii .cxi .
 De araneis .vii .x .xxvi .xxvii .
 xxix .lxxi .lxxvi .cii .cvii .
Le quibusdaz alij non veneno
 sis vermbus scz

De formicis .lxi .xenn .ch .cxi .et
 cxii .cxvi et cxix .
 De formicis indie .x .
 De formicoleone .cxvi .
 De erucis .lxvii .
 De papilioibz .lxvi .
 De lombicibus .xxvi .et .xxxii .
 De teredine qui est vermis corro
 dens lignum .lvii .et .xc .
 De tineis .lxxvii .et .cxvii .
 De pediculis .lxxv .et .cix .
 De pubicibus .xev .
 De burestibus .xenn .

Explícit tabula exemplorū qui
in libri.

Incipit prologus libri quinti
de similitudinibus rerum

ACCIT DEVS be
 stias ēre iuxta spē
 cies suas . et iumē
 ta et omne reptile
 terre in genere su
 o . Gen .i . Deus ho
 mine in in terrum primordio in hac
 dignitate creauit . ut animalia ter
 re omnia ei subiecta forent q̄ diu
 sine transgressione precepti qd illi
 dederat in innocentia permaneret
Vn scripture sacra Gen .i . testatur
 tāq̄ ēnū et vnū de hōie dixisse
 creādo . faciant hōiem ad ymagi
 nem et similitudinem nostrā . Et presit
 pisibus maris . et volatilibz celi . et
 vniuersis aīmantibus que mouēt
 in terra . Et vt ipa q̄ animalia hōi
 obediretit ad nutū . mox p̄mis cre
 atis parentibus super eadem ani
 malia terre dominatum cœssit do
 minus . Crescite et multiplicamini
 et replete terram et subicieite eam .

et dominamini piscibus maris et
volatilibus celiet vniuersis anima-
tibus que mouentur super terram.
Et ut homo eorumdem proibito ser-
uitio ut posset. Deus ante aspectum
ipsius omnia congregauit ut ea no-
minibus variis iuxta vniuersiisque
apprietatez nature singula designa-
ret. sicut in iam pfecto capitulo co-
tinetur **Gen.** Verum postmodum iter-
uemente peccato predictorum primo
rum parentum ex diuini tragessione
maridati quoniam pfectum omnium ho-
minum super animalia bruta fuerit
diminutum ut si videas iobediens
a his iobedientie causa fieret eti-
am in iumentis. non tamen miseris
actore fuit ex toto blasphemus. quod sic
seueritatem iusticie misericordia te-
pauit. quod predictorum animalium terre
quedam quiescunt ad his supplici-
um. quedam vero relictam sunt ad ho-
minis obsequios. et nonnulla excessa
sunt ad hominis infirmatis reme-
dium. **V**inc est ergo quod in verbis p-
positis moyses animalia terre explic-
iter nominauit. Nam nominauit
bestias. reptilia. et iumenta. **F**ecit
inquit deus bestias terre iuxta spe-
cies suas. et iumenta. et omnes rep-
tile terre in genere suo. Nam que-
sunt ad suppliciis hominis bestias
nominauit. quia bestia secundum
Psi. dicitur quasi vastia a vastando.
put sunt leones. et vrsi. et animalia
agrestia. que homines quandoque ima-
niter laeterant et deustant. **V**nde
dicitur. **Ecc. xxix.** Omnia hec ad
vindictam creata sunt. bestiarum de-
tes et scorpions ac. Que vero persistant
remedia reptilia nuncupauit. Nam
ex tyris et serpentibus et aliis que
reptant super terram quod veneno-
sa existant. salutifera tamen antidota
offici doceatur a medicis. que vene-

nis et morbis variis salubrites ob-
sistunt. **C**eterum animalia illa que
in obsequiis et variis variis homi-
ni famulantur. moyses in verbis
ppositis iumenta nominauit. Que
recte ut dicit basilius iumenta di-
cta sunt quasi hominis iumenta.
prout equi. vel boves. et alia consi-
milia que hominibus in necessitatibus
auxilium prebent. **N**on tamen autem
huc iumenta hominibus prebent cor-
poralia iumenta. sed insuper eis
porrigunt spuma documenta ppter
quod eorum doctrinam requirere iubetur.
Job. xii. Interroga inquit iu-
menta et docebunt te. non quidem
documento verbis potius exempli-
eo videlicet modo quo sapientes in p-
ubibus dicit. **V**ade ad formicaz o pi-
ger et considera vias eius et disce sa-
pietiam ac. **P**rouerb. vi. Porro quia
scriptura diuina non tamen de iumentis
huiusmodi. sed etiam de animalibus
alios ut bestias et reptilibus ad
informationem nostram exempla intro-
ducit. sicut salomon fortitudinem
iusti leonis assimilauit. **P**rouerbiorum
xx viii. **I**ustus quasi leo confidens
ab his terrore erit. **E**t dominus ser-
pentis prudentiam nos imitari man-
dauit dices. **Mat. x.** Estote prude-
tes sic serpentes ac. ppositum meum est
in hunc. v. libro generaliter de animali-
bus terre. et bestias. ac reptilibus. et
iumentis exempla introducere plu-
ma. et ea licet breuiter moribus ad
aptare librorum pcedentium ordines
in materiis et capitulis conformiter
prosequendo. **A**d illius videlicet lau-
de et gloria quod docet nos super iumenta
et bestias. quod est deus benedictus in sancta scriptura.
Amen. **C**apitulu. i.

Hostimenter in pluribus hominibus
ita vel ipatieta gnat. Nam
sic cais famelice si nimis
a m

Fame exēciet utrūctūrā in ea
biem. Sic etiā homō gulosus si pau-
luluz abstineat et ieiunet efficitur
ipatiens et furiosus · quia delitns
assuetus non potest famē pati. Et
tales erant iudei ieiunantes q̄bus
dominus dixit. Psalm. xvij. Ecce ad-
lites et intentiones ieiuntatis et per-
cutitis pugno impie · alia q̄d dixit
Q̄xim⁹ in sermone de natali. Je-
iūnum pacē debet nutritre nō iue-
gia Quale illud est autem q̄ nō re-
sceris carnis et de ore tuo omni-
esca sordidius egreditur maledi-
ctuz! Item abstinentia deuota dy-
abolum fugat. Nam sicut fames va-
lida expellit lupum de timore · ita
abstinentia deuota dyaboluz expel-
lit ab homine. Mat. ix. Hoc gen⁹
demoniorū non eicitur nisi in orati-
ne et ieiūno. Dicit Ambroſius q̄
homo ieiūnus sputo fido serpentē
corporalem interficit · quanto ēga-
magis ieiūnum deuotum spūalez
Judith post ieiūnum caput olo-
fernis amputauit Judith. in. Ibe-
tominus Sagittas dyaboli arden-
tis ieiūnorū et vigiliatum frigo-
re restrīngere debemus. Ps. Ego
autem cum michi molesti essent in-
duebar cīcīcio · humiliabam i ieiū-
mo animām meām. Item abstinen-
tia plurimum est utilis ad deponē-
dam retūstatem praeue ſuetudis
Nam ſerpens quando ſeīno ſe gra-
uatum ſentit et pellez retēre cupit
deponere ut renouetur · primo a
cibo abſinet pluribus diebus · vt
ſic pellis eius faciliter relaxetur ·
Quid autem est retūsta ſerpentis
pellis · niſi praua et retus ſuetu-
do cānal corruptiois · quā ſi q̄s de-
ponere appetit · oport̄z q̄ prius ab-
ſineat a cibis et delitns. Vnde Le-
o papa dicit in sermōe de ieiūnia

x. mēfis · q̄ per volūtatis afflicti-
ones abstinentie caro ſcupiscētis
moritur et ſpiritus virtutib⁹ reno-
uatur. Item ſuperflue delectatioes
gule vindicade ſunt per afflictioes
abſtinentie. Nam leo cum ſe nimis i
gurgitasse ſentit · per pluēs dies n̄
manducans abſinet a cibis · Sie
quo q̄ ſuperfluitas et voluptas ci-
bi expianda eſt in cibi ſubtractioe
et afflictione ieiunnij. Cte. Caro le-
ta traxit ad culpā · afflita reducat
ad remā. Vñ Ver. dicit Per hoc
q̄ a licitiſ abſinemus ea nob̄ que
prius omniſimus illicita condonan-
tur

Capl. n.

Hoc dīe temptationis filiis eſt
morsui canis rabidi. Nam q̄
mordentur a cane rabido
terribilia ſōpmiant · et timet i ſōp-
no et ſturbantur ſine cauſa · ſunt
ſtupidi · om̄s respiciunt et a nullo e-
ſpici volunt · et etiā ſi paſſio inua-
luerit omnēm potum reſpiunt · a
quā timet · et latrāt ut canes · et ita
timidi hūt ut p timore cadant · et
tales cito moriuntur n̄ eis cīcī ſuc-
curratur Ille igitur mordetur a ca-
ne rabido · q̄ temptatur de accidie
vitio · et tales ſōpmiant terribilia
et timent ſine cauſa · Quasi enim
terribilia ſōpmiant qui ea que faci-
lia ſunt diſſicilia eſtimat · a iocirco
ſine cauſa illa aggredi v̄l perſequi
formidat. ſōpmias em̄ aliqđ ter-
ribile timet ubi nullū periculū imi-
net · quia illud qđ per ſōpmuz cer-
nit nō vera res · ſed ymaginē rei exi-
ſit. Eſt enim ſōpmum put dicit
Phūs fantasma aliqđ extrinſecus
apparens in ſōpno · fatasma aut̄
ē ſimilitudo rei ymaginate et non
ipsa res · Talis enim accidioſus
homo eſt · cumq; aliqđ laboriosum

occurred faciendus deficit spiri-
tu quasi stupidus fit. **Itez** omnes
laborantes intuetur et ipse piger
existens piger tamenvideri vel re-
putari non patitur. **E**t si i ipso ac-
cidie passio mualescit omnez potū.
id est perceptionem doctrinē salu-
tis rēnuit aquam penitentie tī-
met et refugit. et p̄ tedium vite vt ca-
mis latrat quia in omnibus ipati-
es s̄per queritur et murmurat.
Ad spiritualia autem et virtuosa
ita accidiosi et interdum timidi et
pusillanimes sunt. q̄ omnia dimit-
tentis in desperationem ruunt.
pp̄ter qd tales amissa diu inā ḡti.
a citius moriuntur i anima nisi eis
adhibetur alie spūalis remedij
per qd excitetur debita medicina
Et ideo Apl⁹ dicit. n. corinthe. vñ
Tristitia seculi. i. accidia mortem o-
perat sc̄ aie. **Vñ** sicut mortuo coz-
pori impossibilis est omnis animalis
motus ita accidioso aīmo ipossibi-
le videtur esse omne laboriosū op⁹
Vñ Seneca dicit in ep̄la. lxxii. Nō
putant accidiosi posse fieri quicq̄
qd facere non possunt ex ifermita-
te sua de virtute ferunt s̄tentiam
Nā hec ad que ibecilles sum⁹ dura-
atq̄ intoleranda credimus tormē-
ta reputates mortificari ac prima
lucē excitari non ista difficultia sūt.
sed nos fluidi et exiles sum⁹

Capitulum in.

Hueritas homib⁹ superbis
et aridis magis p̄dest qm
prosperitas. **N**ā carnes
animalium in quib⁹ caliditas et
siccitas dominatur. vt sunt came-
line in estate sūt male sed i hyeme
sunt optime. **E**st autē velut calor
estatis fauor prosperitatis qui plu-
res malos efficit dū in superbia ex-
tollit sed quasi asperitas hyemis

est afflictio tribulationis que duj
ad humilem sui recognitioneꝝ mē-
tem reducit ad optimam dispositi-
onem perducit. et ideo Grego. dī-
cit. Quod presentis vite prosperi-
tas innocentie testis non est. multū
ad perhennem vitam per flagella ī-
deunt. et pleriq̄ ad infinita suppli-
cia p̄ducēdi sine flagello moriuntur.
Plerūq̄ ergo de hoībus accidit q̄
facit hyems adūsitatis bōs quos
fecerat estas prosperitatis malos
Item prosperitas temporalis ali-
quibus prodest. et aliquibus obē-
ſim defectum vel habundantiaꝝ ca-
ritatis. **N**am carnes animalium q̄
sunt calide et humide vt pecorine i
hyeme sunt bone. et in autumpno
possunt p̄tere. sed frigide et sicce
sicut caprine. et frigide et humide
vt porcine a medio estatis usq; ad
fineꝝ sunt optime. in hyeme pessime
Similiter etiam homines qui sunt
caritatis amore calidi et lacrimaz
deuotione humili. tpe hyemis id ē
aduersitatis sūt boni. quia caritas
patiens est et nō irritatur. **S**z etiā
in autumpno. i. habundantia pro-
speritatis. quia autūpnus habun-
dat fructibus tales s̄gruent se ha-
bēt. q̄ sc̄iūt habūdere et penuriam
pati. **S**z illi q̄ sūt frigidī caloc̄ sc̄iā
caritatis carētes. et sicut hūore gratiē
nō habētes. v̄l frigidī ad spūalia q̄
hūidi. i. fluxibiles ad carnalia. **I**sti
sūt pessimi i hyeme. i. i adūsitate. q̄
asperitatem aduersitatis neq;unt
sustinere. possent tñ esse boī a me-
dia estate. i. p̄speritate. q̄ si pro-
speritate mediocriter et tempate
vterentur nō eis obeēt. s̄ poti⁹ p-
desset. **E**st em̄ in p̄speritate vt sit
p̄ficia necessaria tēpātia. alioqui
ē nocua. **Vñ** Sene. dicit. lxxxv
ep̄la. q̄ ipsa felicitas nisi tēpētur

premit vel preterit multatū verbū
um in ipso flore luxuriosa ipsa cē-
ciderunt. Et quid virtute ptum
erat intēperantia coruit.

Capitulum. iii.

Afflictio carnis indiscretā
plus obest anime q̄ p̄lit
ut patet exemplo taxi. Nam
sicut dicit Arist. Est quedam sp̄es
taxi que cum sua femina cibos atra
hyemē colligit. sed postea timens
ne deficiat feminam usq; ad saturi
tatem om̄edēre non permittit. At
illa patientia filati et masculo ce-
dens cauernam exit. et per partem
alteam latibulum intrat masculo
ignorāte. cibos deuorat et consumit.
Sunt quasi taxus et femina sp̄us
et caro humana. et dum carni spi-
ritus plusq; necesse est subtrahit.
q̄uis corpus ad tempus sustineat.
tamen per alterā p̄tem sc̄z p̄ infir-
mitatē aliquā vel debilitatē virtu-
tis quā incurrit plus iprouide spi-
ritui subtrahit et sibi assumit. q̄
illi sp̄us ante subtraxerit. et sic in-
discrete abstinenſ vel laborās vñ
tredit lucrari perdit. Et ideo Gre.
dicit in Omel. a etiā. xxx. Moral.
Plerumq; dū plus iusto caro re-
stringitur ab exereitatione operis
boni eneruatur. ut ad orationem &
predicationē nō sufficiat. dū incen-
tiua vītorū in se funditus suffocat
festinat.

Capitulum. v.

Abitio sic tenet hominem
i statu piculoſo ut ipſū p̄p̄t
periculū dimittere n̄ velit.
Sicut enī canis os carneum iuite
dimittit. et etiā carnes calidas ad
igne q̄tūcūq; ei noceat l̄ minis ex-
pellatur. Sic etiam ambitiosus nō
vult dimittē dignitates q̄tūcūq;
oportione illarū angustias m̄ltas

et pericula sustineat. Drouß. Vsq;
quo puuli diligitis infantia et stulti-
ea que sibi sunt noxia cupiēt? Pu-
er enim difficulter ascendit equū.
sed dū parum equitauit n̄ p̄t depo-
mī donec cadit subito. sic ambitio-
sus vix dignitates de relinquit do-
nec subito moritur. Vidi impi-
um superexaltatum et eleuatū ac.
Itē ambicioſis accidit sic camb⁹.
omelis enī carib⁹ os carib⁹ pici-
tur. Maḡi canes osse telicto mē-
se litigāt. iterim aliud puus canis
remēs os iueit et om̄edit ī pace.
maḡis de eo certāib⁹ et nichil in-
de habētib⁹. Sic vacante maḡ pben-
da dū vn⁹ ex vna pte ali⁹ p ipa p̄-
benda surgit ex altera ad illaz adi-
piscendā ad papā appellat et p̄bē-
da reicta sup eā litigāt et causant̄.
Et interī deus oſert alicui illaz sim-
plici et bono qui eaz non exspecta-
bat nec curam adhibebat. Luce.
xii. Depositū potētes et exaltauit
humiles.

Capitulum. vi.

Aamicus fraudulētus qui so-
lum vtile sibi intendit defi-
ciēti vtili efficitur aliquido
imimicus. Nam puli vulpium quan-
do nō inueniunt lac in matris vbe-
ribus mordēt dētib⁹ et lacerant. a
tanq; extraneam reputant. Sic
amici fraudulentī nisi vt solebant
dederint in ore eorū q̄ppia fuscitat
bellum super eos. vt dī Qichē
tercio. Item patet q̄ amicus qui
est causa vtilitatis tam diu stat q̄
diu vtilitas durat. exemplo canis
qui diligit os carneum amplectē
et conseruat q̄ diu inuenit ī eo q̄
rodat. sed nudum sine carne relin-
quit vnde Seneca. Qui vtilitatis
causa assumptus fuerit tā diu pla-
cebit q̄ diu vtilis erit. Itē amici

De animalibus

stiles assimilantur mutibus qui in plenilunio crescunt. sicut quedam marina faciunt. sed de crecente luna minuuntur. Sic amici qui sunt causa utilitatis crescunt crescente luna id est fortuna. sed ea diminuta minuuntur. ut Poeta dicit. Cū fueris felix m̄t̄os numerabis amicos. Tempora si fuerint nubila solus eris.

Caplsm. vii.

q. 117. 2 ceteros ad fidem fulle vniuersitatis
Amor spiritualis trahit ad superna. sed amor animalis et carnalis trahit ad terrena quod apparet per exemplum in formatione animalium. Nam formatio in animali bruto et completo faciem habet reflexam ad terram. soli hominum faciem erectam natura seruauit. Vnde Poeta Pronaqcum spectent animalia cetera terrā. Os hominum sublime dedit celumque videre. Vnde Basilius dicit. Pecudes omnes terrene sunt ideo curuatae ad terram. Sed est alia plātatio celestis homo. que quantū habitu figure tantum dignitate distat a brutis. Illorum est facies deorsum. tuum vero caput in sublime erigitur. Sed si te fedaueris corporis voluptate apparatus es iumentis insipientibus et filis factus es illis. Sic ergo cum p̄ amorem fiat quedam spūalis forma. q̄d anima in illius rei quaz diligenter sititudinem transformatur. ille qui habet amorem spiritualem et rationalem. habet caput id est mentem eleuatam ad superna. sed ille qui habet amorem animalem. id est voluptuosam vel carnalem. habet eam tanquam brutum animal inclinatam solum ad infima. Apostolus ad Col. in. Que sursum sunt sapientia non que super terram. Item amor spiritualis in quo consistit vita anime

Terestribus

terris diutius conservatur q̄to homo minus habet de terrene cupiditatis ardore. Nam ceterus qui ut dicit Olimius tunquam febrem sentit diutissime vivit se plus quam centum annis. et hoc optime est in ceteris alexandri post eius mortem captis per centum annos. qui habebant annulos aureos in naibus ab eo sibi missos. Quid enim est estuans febris nisi ardor cupiditatis? Qui ergo hac febre caret diutius in vita moratur. quia qui cari cupiditate longamiter conservatur in caritate. Amor enim caritatis est calor aie vitalis. Vnde Hugo de sancto victore. Scio inquit anima mea quia amor est vita tua. Vnde i. Jo. nn. Scimus quoniam translatus sumus de morte ad vitam quoniam diligo. Vnde autem vita amoris extigit virus cupiditatis. Vnde Augustinus dicit. q̄d caritatis venenum est cupiditas. Item amor spiritualis facit sanctos viros non sentire ruinam vel aduersitatem rerum temporalium. Nam cattus quando ab alto cadit super anteriores pedes se recipit. et vix per casum aliquam lesionem sentit vel incurrit. Sic sancti viri cum per aduersitatis incursum eadūt ab alto prosperitatis tpaibus. recolligunt se super anteriores pedes. i. firmant se in affectibus spiritualium. Sunt enim anteriores anime pedes spiritualium affectiones. q̄si autem posteriores sunt affectus tpaibus. Apo. ad Phil. in. Que retro sunt obliuistens. ad anteriora me extedet. Et ideo sancti viri casu tpaibum tanto minus sentiunt. quanto in amore spiritualium vehementius indecant. Item amor caritatis est igitur spiritualis qui animam non vastat sed renouat. Vnde mentes deum

amantium similes sūt cīngulis qui
busdā qui fūt de corio salamān-
dī. **E**s tē m̄ qđā genus salamān-
dī cuius pellis villoſa ad modum
pellis vituli marim ex qua ad vſus
regū fūnt cīnguli et h̄i cīnguli
post multam retustatem in igne
projici non excutūtur sed renouā-
tur. **A**p̄. phil. nn. Renouamini
spū mentis vſtre ac.

Capitulum. viii.

Hūma q̄nto ē humilior et
ab amoē treno magis va-
cua. tāto ē i spūalibz exer-
citio magis ingemosa et oposa.
Nā aranea est corpore pua. et tam
ad facieō telam est mirabilē ope-
rosa. **E**t est valde admirandū quō
tāta materiā de vtero suo trahat.
Dicit emīn **A**uricēna et etiā **D**iasc.
q̄ araneaz tele nature artificio ex
earū vsceribz generatū. cū tamen
vt dicūt quidam semper eius vte-
rū inueniatur vacuus a tali materi-
a. **E**st igitur in aranea pūtas cor-
poris. vacuitas ventris. et nichilo
minus mirabilis ars siue studiosi-
tas operis. **N**am sicut dicit plim⁹
Modorato vngue rotūdū filū edu-
cit. et miro artificio fila ouerat. q̄
ab ymo vscg ad ſūmuz et transuſa
liter de punto ad punctū ceducit
quādā linearī distantia. et omnes
lineaēs tractus i pūcto medio eq-
ui distantia a cētro ſiungit. a iphi-
us tele interualla seu spacia inter
fila miro artificio nunc fūnt q̄dra-
ta. nūc oblonga. nūc rotūda. a tā-
to strictiora quāto medio vicimōa.
a tāto latiora quāto extremis pxi-
mora. quo-modo autem filum fi-
lo tam in diſſolubilitate coniungat
vſus non in dīcitat. et rationis iudi-
cium vix affirmat. **O**iro etiā mo-
do per fila tam ſubtilia vix vſui p.

uia ſe leuiter eleuat et inclinat et
volare videatur. **P**aruitas ergo
corporis ſignificat humilitate; mē-
ris. vacuitas ventris carengiam ē.
remi amoris **I**ngemōſitas artifici
prudentiam operis qua sancti viri
spiritualia opera faciunt mirabili
mō ordīata. onexa. diſtincta foſta
et firma ſe aliquando humiliter de-
primendo per condescensionem. a
liquando ſublimiter eleuando per
contemplationem. **S**imiles videli-
cet illis angelis quos vidit iacob
in ſcala ascendentēs et deſcen-
dentes. **G**enesis viceſimo octauo **I**te
anime infeſiores vires diſponunt
per ſuperiores. **R**eſpondent enīz in
anima vires infeſiores ſuperioribz
ſicut in animali vngues respondet
cornibus. **T**anta enīz eſt affinitas
inter vngulas et cornua. q̄ iubet
ariftotiles vaccam patientez i vn-
gulis cum oleo inter cornua pūgi.
per cornua vero accipe vires ſuperi-
ores. ſcilicet voluntate; et ratioēz.
ſed p vngulas vires appetitus ſeſi-
tiui infeſiores ſcilicet iraſcibilem a
concupiſcibilem que tunc a morib
paſſionum inordinatarum tempe-
rantur et curantur. quando ipē ſu-
periores vires oleo diuime ḡtie per
unguntur. et talis anima ſimilis ē
illi vinee de qua dicitur. **I**sa. v.
Vineea facta eſt dilecto meo in cor-
nu filio olei ac.

Capitulum. ix.

Humatura ſpiritualis homi-
nū assimilatur armatu-
re naturali aīaliū trestriū.
Nam in animalibus ingemata eſt
natura ut contra leſionē aliqd ſe
per habeat munimēti. ut cerui ad
ſuam deſenſiōnem habet cornua;
apes aculeos; leones vngues; lupi
dētes; et minuta aīalia q̄ ſe de ſedē

nō possunt agilitatē ad fugiēdūz
recepērunt ut lepores et huiusmoī
Silr oīra corpus. i. oīra tēptatiōes
carnis. cerui. i. spūales viri iuuāt
se cornibus duobz. sc̄ oratione q̄ fi-
gantur cogitationes intēriores. a
leiumō quo fugant̄ motus carnis
extēriores. **V**nde hoc gen⁹ demōm⁹
or sc̄ carnaliter tēptatiū non e.
sc̄ mīsi i oratione et ieumō. vt v̄z
Quat. ix. Dyabol⁹ at sepe trahit ho-
mines ad pccm̄ a quo dēt h̄o refur-
gere et de manu dyaboli exiē iuuā-
do se dēte quo cibz teritur. in quo
figuntur oīritio pccōz. **V**nde quasi
lupus oīterēs ē pccōz in mēte oīriti-
onē h̄ns. Itē dēt se iuuare vngue q̄
sc̄ sc̄moit et apit et aperiendo qd̄
intus est p̄dit. et figt oīfessionez q̄
peccatiū in oīscientia latens ad salu-
tem apitur. Item dēt se iuuare acis.
leo vt apis. i. sollicitudinē satisfactio-
nis. Nam q̄si aculeus pūgens ē me-
mora offense ad satisfactioēz impel-
lens. Vel apes. i. penitētes p̄ bō opa
fructificantes debent habere acule-
um pūctionis. i. timorē diuini iudi-
ci vel memorā mortis. Sed contra-
mūndum si quis non est ad resistē-
dum fortis debet iuuare se fuga. si
aut fecerunt sācti patres antiqui
persecutionem declinantes et ad de-
serta oīfugientes. **P**s. Ecce eloga-
ui fugiens et mansi in solitudine. I
saltem fuga mentali fugere debet.
sc̄ cor a mūdam̄ remouēdo. **P**s.
Diuitie si affluant nobis̄ cor appa-
nere.

Capl. x.

Avaritia assilat sanguifuge
que os triāgulare h̄et. et fi-
stulam̄ in ore cū qua sangu-
inez bibit. et eam applicata sangu-
inez fugit. et cū minū tēplera fūc̄
illum euomit vt iterum fugere pos-

fit. sicut **H**esiodus dicit. Similitē
auaritia h̄et os tāgulač. q̄ sc̄ tres
h̄et modos p̄cipuos male acq̄rédi-
per rapinam. furtum. et vñrā. cui⁹
fistula irreplebilis ē cupiditas i.
satiabilis. **H**ec sanguinem paupe-
rum fugit. sicut manifeste appetit
in vñrach⁹ qui omnibus ad vitā
necessarijs suos qñq debitores ex-
poliat. et ex vñrario lucro cū tēplas-
tam bursam habuerit vñrarius
adhuc illud euomit. i. adhuc illud
lucrum receptum ad vñrā tribu-
it vt vt iterum lucretur. **Proūb.**
xxx. Sanguifuge due filie sunt dī-
centes affer affer. Item auar⁹ ēst
sicut canis ad cumulū feni iacens.
fenū custodies. nec inde aliqd om̄e-
des. sed latrās. nichil inde amoue-
re permittens. Et idez dicuntur fa-
cere quidam serpentes qui balsa-
muz custodiunt. nichil deferri per-
mittunt. licet ipsi non vñtantur. Et
etiam sunt similes auari apibus q̄
mel per flores colligūt. et ipse in fe-
ribus mellis moriūtur. Item auar⁹
homo similis ē aranee que ex-
iguo tempore longa trahit fila. et
tele semper intenta nūq̄ desinit la-
borare. perpetuum sustinet in ope-
re suo dispendium. quia ad modi-
cum vñtū l̄ pluuiam tela rumpit i.
qua diuiti⁹ laboravit. Sic auarus
in modico tempore magnas diuiti-
as acquirit. et textuē id est augm̄-
tatiōm vel gubernatiōm earum se-
per intentus a labore nūq̄ desinit.
sed frequenter postq̄ magnam te-
lam fecit. i. magnam substantiam
vñgregauit. ad modicuz ventum. i.
incarsum alicuius guerre insurge-
tis. vel tiranii diripientis. vel etiaq̄
ad modicam pluuiam alicuius in-
fortunij contingētis auferunt su-
bito illud quod auz magno diuiti⁹

laborē est congregatū. Psa. lxx.
Telas aranee texuerunt Itez auā
 eus assimilatur simie. quē quādo
 duos habet fetus. filium quez ma-
 gis diligit in brachis portat. aliū
 vero in humeris gestat. **S**ed quan-
 do sibi fugiēdi necessitas instat.
 dilectum filiu z eiēre cogitur. que-
 dum ab alio quē humeris gestat p-
 mitur facilius capitur. **S**ympia ēgo
 est auariz. filius autem quem di-
 ligit est mundus. quez brachis id
 est affectionibus strigit et gerit.
 filius autem quem minus diligit
 est spūs su⁹ quez quasi post dorso
 portat. quia parum de ipso cuāt.
Sed cum post mortem hinc fugere
 siue exire compellitur. tunc filium
 dilectum id est mundum dimitte
 cogitur. et spiritus de quo nō cuāt
 peccato grauatus a demonib⁹ ca-
 pitur. et ad eternū interituz du-
 citur. Luce. decimo sexto. **M**ortu-
 us est duies et sepultus in inferno.
Item auazi similes sunt formicis
 magnis que dicuntur īdīce ab ip-
 sis historiographis q̄ autum mā cu-
 piditate custodiunt. et pro eo defe-
 dendo cōtra homines bella sumūt.
 et tamen mde nullum cōmoduz fu-
 scipiuut. **D**icit enim solinus q̄ for-
 mīce ille sunt magne et cornute.
 et est illis mira feritas propter a-
 morem auri. **S**ed homines in esti-
 uo tempore illuc vadunt. quando
 propter calorē estū morantur ī
 latibulis. et sic aurum furantur et
 gemmas. **S**ed formice eos odore p-
 sentiunt. foas exēunt eos īuadūt
 et auruz pro posse defendunt. et ta-
 men de ipso auro nec comedunt.
 nec bibunt. nec aliquid īnde faciūt.
Simile accidit multis auatis. qui
 die noctuq̄ pro auro laborant nec
 īnde bonum habent. Ecclesiastici.

vi. **V**ir cui deus dedit diuitias sub-
 stantiam a honorem et nichil deest
 anime sue ex omnibus que de side
 eat. nec tribuit ei potestatem deus
 ut omedat ex eo. sed homo extrane-
 us deuorabit illud. hec vanitas et
 magna miseria est

Capitulum. xi.

Beneficentie obsequi⁹ s deli-
 mē feritas mētis. qđ pat̄
 ī elephātib⁹ q̄ caputē
 hoc modo. ut dicit solinus. **F**it fo-
 uea subterranea ī via per quā assue-
 uerunt ire. ī quā elephas incidit
 ignoranter. ad quē veniens vnuſ
 venator pertutit eum et pungit ip-
 sum. alter autem venator dum ve-
 nit percutientem ipsum pacuit et
 eum expellit. et dat ei ordeū ad co-
 medendū. **C**unq; ter vel quater sic
 fecerit bestia liberantem se diligēt
 et ei obediens māfuerit. ex q̄ pa-
 tet q̄ sicut dicit poeta. **O**ē ferox a-
 nimā placat amīca mā. si bru-
 tū animā sic diligēt se deceptorie de-
 fendentē vel demulcentē seu de foue
 a extra hancē. quāto magis animā
 debet crīstum diligere qui ēā vera
 riter a dyabolo defēdit. celesti pabu-
 lo reficit. et de baratro peccati eou-
 cit. **V**nde quilibet xpianus dēt dī-
 cere. **Q**uid retribuā domino pro o-
 mbus que tribuit michi

Capitulu. xii.

Blāditors assimilātur scor-
 piombz. **S**corpio em̄ sicut
 dicit Greg. blādiendo ī
 cedit s cauda ferit. nec mor-
 det ī facie. s a posteriorib⁹ nocet.
Vn dī scorpio a scorte qđ ē dulce et
 pōio pōis q̄ est fingē. eo q̄ ī āterio-
 ri pte blādicias fingit. et posteriore
 pungit. **S**corpiones ergo sūt om̄s
 blandi et malitiosi. qui leuis ī faci-
 e non risuunt. s post dorsū portat

unde venena fundant. Item peccatores delinire blādicens malum est magnū. **Vñ** **Ero.** **xxiiij.** p̄cepit dñs Non coques edū in lacte mat̄s sue Per edū em̄ pecor̄. i lacte vero blādicie designtur. de q̄bus **Proub.** **i.** Fili mi si te lactauerint peccatores non acquiescas eis. Edū quidem i lacte coquere ē peccatorē hominez blādicens delinire. Alter aut̄ edus s̄igt xp̄m ppter similitudinem carnis peccati. qui non erat a iudeis eoquēdus. i. occidēdus in lacte matris. i. in tpe infantie sue

Caplm. **xij.**

Bontas et malicia hōminū dependet multū ex loco vbi morantur. et ex societate cū qua auersantur. et exercitio in quo occupātur. Nam secundum ipocratē ad cognitionez bonitatis aialium put̄ remiūt in cibū hōminū offert scire et pastua vbi nutriunt̄. q̄ illa que pascuntur i montibus. i. locis siccis meliora et sapidiora sūt ad ehum q̄ ea que in vallibus humidis et aquosis. In quo etiā s̄igtur q̄ etiā penitētibus meliora sunt loca penuria et q̄ deliciosa. **Eccī.** **xvi.** Nec fuit n̄ quitas sodome sororis tue. habundātia et saturitas paīs ac. Item pdest etiam sare aerē humidū et siccū in q̄ auersatur. Quasi em̄ aer quo homo circundatur ē collegiū i quo homo auersatur. de quo mltū refert. vtrum sit hūdus vel siccus. i. vtrū deuotus vel ideotus et arid⁹. Nec offert scire quantitatē q̄etis et motus eoz. Animalia aut̄ domestica paucioris motus sūt. a ideo maioris humiditatis q̄ silvestria. ppter q̄d carnes domesticor̄ sūt moliores a ad digerēdum fatibores. nam ex multa quiete pot̄ claudūt. et calor intus iehu dif̄ ppter

q̄d grossi humores dissoluūtūr. et sic carnes mollescūt et attenuātūr. Sz quia nimiq̄ omedūt et bibunt. humoz superfluitates augentur. a in pinguedines multiplicātūr. et ideo talū aialū carnes plurimum nutriē pbant. Sie viri spūales et c̄teplatiū magis q̄etū et min⁹ opat̄. ui sūt q̄ carnales vel actiū. n̄ ideo secū morātes magis sūt per lacma. vñ opunctionē hūdī. in q̄bus etiā ex multa quiete mētis claudūt potū. i. sefus corporis. a dissoluūtē grossi humores. i. dissipātūr i eis terrene cogitationes. a affectiōes mollescūt pietate et attenuātūre cibi a potus parcitate. Sed q̄ spūalibus nutrimentis itrinsecus habundātius p̄ficiuntur. ideo o solatiois et grē p̄m. guedime replete. de q̄ **Ps.** dicebat Sicut adipe et pinguedine replete aia mea ac. Item bonitas et malitia moris sequitur i hōibz ex bona te et malitia voluntatis. sicut i brutis proueit ex bonitate et malitia oplexionis. Nam qd facit in brutis naturalis oplexio. hoc in hōibus facit voluntatis dispositio. ppter qd. dicit **Aug⁹.** q̄ voluntas est qua p̄catur et recte vniūt. Qd at̄ mores varient̄ brutor̄ fm̄ varias oplexiones eoz. ex multis exēplis apparet. Hic est em̄ q̄ licet oībus aialibus insit motiva et sensitua virtus. tñ fm̄ magis et minus. Nā qdā sūt sensus vivacioris. extimatiois fortioris. et sagacitatis subtilioris. Vincē q̄ bos est pigritia plen⁹ et tard⁹ ad motū. asinus stolidus. equ⁹ ad cōcupiscentiam pronus. Lupus inđmitus. canis gratificus et fidelis amicus. Ex hoc etiam similiter p̄met. vt dicit **Aristo.** q̄ qdā alia sūt magne manuetudis. vt vacca a ovis. qdā iooite feitatis. vt vīicornis

quedā magne audacitatis ut leo.
quedā astute fraudationis multe
maliciositatis ut lupus et volpes
Vinc etiā est ut id dicit q̄ quedā
aīalia diligūt societate et turmati
vadūt. ut cervi. onagri. et camelia
huiusmodi. Et qdāz societate fugiūt.
sicut illa que de rapina viuūt. **A**li
cēna autē dicit q̄ inter omnia aīa
bia homo non potest viuere solū.
et grues formicæ. et apes in hoc cū
hoie accordant. **O**mnes ergo huius
modi mores q̄ iſunt diuersimode.
bautis ex diuersitate cōplexionis
cōpetunt etiā suo modo hominib⁹
ex diuersa dispositione voluntatis
Debent enim primo omnib⁹ homi
nibus mēē cōmūnter sensus disce
tionis et motus boni opis. plati a
maiores debent eē sensus. i. agm̄i
omis viuacoris respectu dei. estima
tionis forcioris et verioris respectu
sui. et sagacitatis maioris respectu
proximi. vel debet esse in eis sēsus
excellens i ūteplatione diuinior.
estimatio vehemens in prouisione
futuron. et sagacitas prudē i gu
bernatiōe ūiectorum. vel sēsus q̄n
tum ad expositionem scripturarū.
estimatio q̄ntil ad distributōe ele
mosinarum. sagacitas q̄ntū ad cor
reptionem culparū. Inueniuntur
etiam homines similes lobus p tar
ditatē pigricie similes asinis p sto
liditatem iprudentiē. filii equis p e
xmitatem luxurie. filii lupis p in
domabilitatē supbie. a pauci simi
les eamib⁹ i fidelitate amicicie. In
ueniunt iterū qdā mites ut vac
ces p māfuetudinē. et qdā feroces
ut vnicornes p tirāmide. qdā auda
ces ut leones p p̄suptōne. qdā
fraudulēti ut volpes p deceptōne
Nonnulli etiā vitā solitaria et stem
plationis secretū diligūt. quidāb⁹

in cōnobiorū siue cōuetū ūgregati
omibus dño seruīc satagūt. cōiter
aut̄ homo non tute viuit solū. neq̄
q̄ptū ad vitā corporalē. neq̄ ad spi
ritualē. **V**nde dicitur Eccl. nij. Ve
solī quāsi acē. Claustrales vero q̄
simul viuunt debent cōuenire cum
grub⁹ i seipos bene custodiēdo.
grues em̄z dicūtur esse optime sui
custodes. q̄a grues sicut dicit Am
brosh⁹ vocis pēcōmo trā petūt. vbi
a labore q̄escūt. a ad castroz custo
dias vigiles ordināt ut alie secuē
q̄escāt. Vigiles em̄ sup vnuz crus
stāt directe et lapillū i altero pede
tenēt a terra suspenso. vt si sōpnus
irrepserit p casū lapilli excitat. **I**tē
dueire debet cū formicis de futuris
vide lic̄ sagacitē p̄wīde do. **P**rou
vi. Vade ad formicā o piger et oīi
dera vias eius et disce sapientiam.
q̄ cū n̄ habeat ducez neq̄ precepto
rē nec p̄ncipē pat estate cibum
sibi et ūgregat i messe qd̄ ūmedat.
Itē debet cōuenire cū apibus bō ope
pera dulciter faciēdo. Eccl. undeci
mo. **H**euus i volatilibus est apis.
et in cīum dulcoris habet fructus
illius.

Capitulū. xjin.

Quartitatis fraterne legem i
plete castores nos docēt
Nā hec aīmalia i grege vi
uūthū spē diligūt. dētib⁹ ligia p
cidūt et ad sua latibula ferūt. a mi
ro mō ea deducūt. **N**ā vnu pro re
hiculo pedib⁹ eleuatis supīnum po
nunt. et iter eius crura abscisa lig
na cponūt. et sic eū oneratū ad la
tibula sua trahunt quez exoneānt.
et cum subtilitate multa sibi habi
tacula patant. **D**ocēnt igitur nos
castores inter homines socialiter a
amicabiliter viuere. exempla vie
tutuz ab alijs audiē capere. qd̄ ē ore

artorum signa precidere. et ad nrē
mentis habitationem ouertere. q̄
āt vñ onera p alns portat. doct̄
nos illam legem caritatis adimplē
de q̄ Aplus dicit ad Gal. vi. Alē
alteriō onera portate. et sic adim.
plebitis legē xp̄i. a p̄cipue debem⁹
nos iūicem iuuare ad edificandū
mētis domū in habitaculū dei Itez
caritatis ordo requirit ut fortioēs
in laborib⁹ debiliores p̄cedāt. vt e.
orū tā exemplo q̄ auxilio ibecillio.
res labore facilis ferāt Exēplo sciz
teruoz qn̄ flumina imensa et ma.
ria transeunt. tunc fortiores in na.
tādo p̄cedūt. qbus debiliores in na.
tando capita superponūt. et sic si.
bi succedentes iūicem labore leui.
us ferūt. vt dicit Ps̄i. Aplus Ro.
xv. Debe⁹ nos firmiores ibecillita.
tes infirmoz sustinere.

Capl'm. xv.

Aenal hō assilat̄ heridi sp̄e.
ti. qui moratur in aqua. a.
quo perauissi obrigescunt i.
yropisim. quā multi boua vocant.
quia bouis stercore vtūt̄. vt Ps̄i.
dicit. Tales sunt carnales homines
in aquis voluptatis viuentes. qui
efficiuntur ut ydropici isatiabiles
de ip̄is delectatioībus carnis sicut
ydropicus de potu. Et h̄i dum i cā.
nalibus gloriantur. quasi stercori.
bus bouis vtūt̄. Gloria enim vi.
ri peccatoris stercus et vermis est.
.i. Machab. n. Vel quasi stercus bo.
uis est ipsa imundicia carnis in q̄
luxurios⁹ delectat̄. Tren. nn. Qui
voluptabuntur i crocēs amplexa.
ti sunt stercora. i. spretis delectatio.
ibus sp̄us. amplexantur carnalia
vitia. Est etiam serpens rimatrix q̄
veneno aquas inficit. vt Lucanus

dicit. et talis est delectatio libidinis
que etiam aquas matrimoniū inficit
veneno peccati.

Capl'm. xvi.

Aro nostra assimilat̄ vae.
ce. Vacca enim impingua.
ta iugum abicit. cui min⁹
pasta se libere subicit. In fimo āt.
xp̄io iace ns et torp̄es pinguescit.
et maxie si a labore subtrahitur.
Sicut igitur vacca ex cibo ex lecto
sive fimo et ocio ip̄inguata iugum
recusat. Sic etiaz caro nostra ex re.
fessione gule. et fimo luxurie. et ex
ocio merassata recalcitrat. et iugum
sp̄us portare recusat. Deut. xxii.
Incrassatus est dilt̄us et recalcit̄s.
uit ac̄. Extra autem caro laborib⁹
et abstinentia domita. iugo sp̄us
subditur mansueta. ppter qd dice.
bat Aplus. i. Corin. ix. Castigo cor.
pus meū et in seruitute redigo ac̄
Vnde carnis lasciuia domanda est
ad modum iūuence. Est enim iūue.
ca iūuemis vacca. quando iam iū.
go est apta. vt dicit Ps̄idorus. que
quia est animal lasciuu. iugo for.
tiori premitur. et stimulo pungitur.
vt recte bouem sequatur. Sic qn̄
do caro lasciuia est deb̄z fort̄ iugo
pementie premi. et penitium ope.
rum stimulo molestari. Ecclēsiastici
tricesimo tertio. Seruo maluolo
tortura et compedes. Item carnis
concupiscentia assimilatur syrene
que dulcedine sui cantus hominez
dormire facit. quem cum vide rit.
sopitum. portat ipsum ad locum sic.
cum et cogit ipsum coire secū. qd
si noluerit vel non poterit ipsum oe.
tidit et comedit. Quasi ergo pesti.
fera syrena est carnis concupiscentia.
cuius cantus dulcedo ē delectatio.
nis suggestio. ad quā tūc homo dor.
mit. quando ratio p negligentiam

non resistit. sed tunc ad siccum dicitur. quando per interiorum osen-
sum aqua gratie vacuatur. sed tunc
cum syrena coit. cum ad opus pecca-
ti peruenit. qd si homo forte iam in-
terioris tactus aliqua compunctione
refigeret. vel impedimentoo a
liquo perficere non valuerit. tunc
aeriori pugna temptationis iuadi-
tur a qua nonunq; prostermitur. a
peccati consuetudine deuoratur. **Vsa-**
xiiij. Syrene i delubris voluptatis
ac. Item concupiscentia carnis as-
similatur scorpioni. cuius venenū
sicut dicit plinius per triduum val-
de ledit. et tandem lenta morte pi-
mit nisi citius succurratur. Similic
concupiscentie venenum valde le-
dit quasi per triduum. pmo scilicet
in delectabili cogitatione. sedo in
consensu adhibitione. tertioro
in operis impletione. Opus enim
luxurie leta morte pimit. quia no
statim sed post finem viuendi ad e-
ternum supplicium perducit. Itz
caro nostra per humilitatem pme morti-
ficata efficitur anime medicina. cu-
ius exemplum appetit in rubeta.
sive in borace que est genus rane ve-
nenose. que licet sit venenosa val-
de. tamen per incinerationem per-
dit vim veneni. et virtutem medi-
cinae magnam recipit. Vnde valet
ad cutis et carnis pdite recuperati-
onē. et neruorum solidationem. a
vulnerum desiccationem si debite
illo cinere quis utatur. sic licet ca-
ro veneno sit infecta occupatē. p
incinerationē tñ. i. p mortificatioz
peitētē humiliata efficiē aie medi-
cina. qd scz per eius afflictionem et
mortificationē vir luxurie extingui-
tur. meritū p peccāti prius pditū re-
stauratur. nerui. virtutes aie co-
solidant et roborantur. a vulnera

temptationum tessant et exsiccant
tur. Itē carnis vīta remouent assi-
duitate laboris. cuius exēplum ap-
paret in capolo. qd sicut dicit con-
stantinus i velocitate motus a assi-
duitate discursus caro capoli a fu-
perfluitate expurgat. et saporis a
odoris grauitas ab eoru carnis
aputatur et teneror et digestibili-
or efficitur. Sic etiā ex sollicitudine
lomi operis et assiduo motu laboris
caro nostra a vitiorum carnalium
passiōibus expurgat. quoniam nut-
mentum est oculum. **Eccē. xxxix.**
Qitte seruū. i. carnez in operationez
nevacet. multam em malitiam do-
cuit ociositas. Item carnis vītu
sive temptatio melius fugiendo qd
r̄sistendo euaditur. sicut capolus n̄
virgue neq; dentē. sed solare loca-
te fuge a canibus se defendit. **Vñ**
Apl⁹. i. Cori. vi. Fugite fornicatio-
nem.

Capituluz. xvij.

Qastitas hominis assimilat
castrationi bouis. Nam
bos post castrationem p̄f-
icit in rebore et virtute. et efficitur
magis dominus et matus et qui-
etus. et ad laborem magis aptus. a
grauioris incessus. i quibus signi-
ficatur qd per castitatem volunta-
rie et integre seruatā quā castrati
o significat. de qua dominus dixit
Mat. xix. qd sūt eunuchi qui seip-
sos castrauerunt ppter regnum ce-
lorum. homo disponitur ad augm-
tūz gracie. ad fuscipienduz mansue-
tius iuguz discipline. ad maturita-
tē penitentie. ad quietem conscienti-
tie. ad laborem qd obedientie. a ad
quietatem modestie. Item caste vi-
uentes liberantur a multis curis a
periculis qd coniugati patiūt. et qbz
dyabolo et mundo capiūt et illaqat

Et idem continentiam videntes et continententer viventes sunt similes castori q̄ sentiens se a venatorib; p̄ testiculos queri quos habet meditante aptos. dum ipsos venatores presentat testiculos sibi abscondit et reatibus de relinquit. et sic se ab eis redimit. et ideo castores a castrando vocantur. Et hoc testificatur de castore Hilodus Cycero Juvenal Phisiologus et Olimus. Quidam autem auctores hoc negant. quia forte tantum ipsorum aliq; est species que hoc facit. Vnde ergo si les sunt continentiam videntes. sc; qui semetiplos non carnaliter sed spūalitee castrant propter regnuz eorum. et ne per desideria et voluptates carnis cipientur a venatoribus infernalibus. i. a demonibus.

Capitulū. xvii.

Qautelis et circumspectionib; multis sancti viri habundant maxime in exterioribus. Vnde sunt similes pathe re que est in pelle exteriori minutis orbiculis superpicta. ita ut ex macularib; varietate tota videatur exterioris oculata. Sicut de sanctis animalibus dicitur. Apocalipsis. nij. q̄ erant plena oculis ante et retro. Et isti oculi sunt eorum prudentissime cautele et circumspectiones p̄uide quibus vident quomodo sit tanta ambulandum in omnibus ut dicitur ibidem. q̄ isti oculi sanctorum animalium erant ante et retro. Nam ante est cautela multiplex et circunspectio virtutum. sed retro cautele et circumspectiones virtutum. Vel ante habent oculos id est cautelas in prouisione futurorum. et retro ex memoria preteritorum. vel ante habent oculos in contemplatione spiritualiuz. retro vero

Habent oculos id est cautelas mul tas in dispensatione temporalium. Vnde subtiliter contemplantur et ina que sunt ante. et prudenter dispensant temporalia que sunt retro.

Capitulū. xix.

Quiteat; metis fugare nos docet lacerta. Est enim q̄daz lacerta saura dicta ut dicit. Hilodus cuius oculi dum p̄senectute caligant foramen intrat parietis. et contra solez oculos appetiens lumen recipit. Quasi lacerta taligans ex vetustate est peccator recatus ex longa peccandi consuetudine. Vnde si vult lumen gratie diuine recipere. opertet q̄ intrat foramen parietis. id est amaritudinem penitentie vel regularis obedientie. et ut ibi oculos mentis id est intellectum per orationem. et affectum per deuotionem soli id est christo apiat. vel aperiuntur oculi a nomine lumini celestis gratie per coctionem et confessionem in foramine parietis. id est in artitudine satisfactionis. et tunc recipitur lumen gratie celestis. Psaie. xxxv. Aperiuntur oculi cœcorū.

Qibus spūalis doctrine q̄liter sit recipiendus ostenditur exemplo camelī. Nam camelū hēt pluēs vētres. p̄mo recipit cibū in vētre p̄mo. q̄ icipit digestiō in secō. et melius in tertio. et ei⁹ digestio consumatur in quartō. Sic cibū spūalis doctrine requirit q̄tuor receptacula. Nā p̄mo oportet q̄ recipiat in aure. sc; ut attente audiat Joh. viij. Qui est ex deo verba dei audit. Secundo in corde ut intelligat et memoriter teneatur. Jacobi. i. Non auditor obliuiosus factus. et ibi incipit digeri per affectionem scilicet in corde. q̄i qua tñ digestio

nō transmutatur verbuꝝ ſed trāſ mutat **T**ercio in manu. i. in opere ut ipleatur. **Jac.** i. Estote factores verbi et non auditores tñ. et hoc modo melius digeritur. qz pl9 ap. plicatur homini et plus affilat ipz **Jac.** i. Factor operis hic beatus i fa. cto ſuo erit. Sed qz recipitur in ore ut ſapient̄ doceat. et hec eſt a. pleta verbi digestio. i. vtilitas con. mums. tū ſc̄ p̄ficit diſcenſem. **Vñ** **Mat.** v. Qui fecerit et docuerit hic magn⁹ weabitur in regno celorum. **C**apitulū. xxii.

QLaureliuz vita affilatur tortuge. Nam tortuga teſta clauditur. et illa que ē. fluuialis eſt venenosa et mortifera. Sed terestr̄ q̄ habitat in domib⁹ vel filuis eſt bona. huius carnes ethicis et ſumptis ſunt bonae. q̄a ſunt virtutis reparatiue. Sic vita religioſi teſta includitur. i. clauſuā clauſtri et obedientie et continen. tie. Sed ſi ſit fluuialis. i. laxa uſ flux. a et nullo freno diſciplie cohercita ſicut ſunt monaſteria quedam. tūc eſt venenosa et mortifera. Morti. fera ſc̄ eis et venenosa alijſ imita. tibus eos. Sed terestr̄. i. illa que diſcipline de bte emiſſis ſtabilit. ſiue ſit cenobitarū in ciuitatibus morā. tium. ſiue heremitarū in filuis degē. tiuz bona ē et laudabilis. Nec ethi. cis et ſumptis. i. hys qui ſunt a mu. do deſecti vel de biliſ virtutis. ad euadendum pugnas mudi vel dyaboli eſt uſilis et proſicia ad aſſumē. dū. quia repat et oſert eis uſutes ſpūales. **P̄s.** Ecce elongauſ fugiē ſc̄ a mudo. et māſi in ſolitudine. **C**apitulū. xxiii.

Qōfieri et purgari peccata canes docent. qui quando iſfumentur comedunt ra.

dicem cuiusdam herbe uſ euomāt et ſic curantur. Et dicit **Plini⁹** q̄ euacuationes et purgationes pmo oſtēderūt canes. qui epletī noxio cibo. gramen comedunt. et uo men. do ſe purgant. Si quis habet iſu. mitatem peccati. ſi comedat radicē herbe. id eſt ſi habeat contritione que eſt radix penitentie inducet e. um ad confiſſiois uomitū. per quā purgabitur aīmus emitendo pe. catum. per gramen igitur peniten. tie euomit uoceatum in confiſſio. ne. qd erat uenenosum nutrimentū anime. et ita fit purgatio conſcie. tie. **Eccī.** xxxi. Vome et refrigerabit te. Item confiſſio peccati faci. enda eſt. dum adhuc peccatum re. cens eſt. quia tunc penitentia effi. taciter liberat. cum fit ante q̄ pe. catum per conſuetudinem inuale. ſtat. Nam catulus lactens apertus et iſtibus ſerpentum appoſitus ve. niuum extrahit. dolori ſubuenit et membrum totum ſanitati resti. tuit cum alijſ remedij que fiunt. vt **Plinius** dicit. Quaſi enim catu. lus lactens eſt peccati nouitas de. lectans et demulcens. que tūc ap̄. tur et iſtui ſerpentis apponitur. q̄i. do cum cōpunctione in confiſſio expomitur. Quaſi enim iſtus ſerpe. tis eſt ipſe caſus tēptationis. qui et uenenum culpe per conſenſū et dolorem conſientie per remorū ſuſ. inducit. Sed dum per confiſſione peccati adhuc recens detegitur. q̄i. lactes catulus et apertus uulneri adhibet. quo a uenenu culpe abſtu. hitur. et dolor conſientie tollitur. et tū adhibitiſ ſuſtadiſ ſatiſfacti. onis mentis ſal⁹ integraliſ ſuſtadi. ſeſtandi tenet hominem in peccato. a. facit euz teneri et illaqāi a dyabolo

sicut reficitur et capitur ab homine leo. Ad capiendum enim leonem fit duplex fouea. una continua iuxta aliaz. et ouis ponitur in prima. sed quedam cista que faciliter clauditur ponitur in scda. Veniens ergo leo propter omnem salit in primam. et videns se non posse exire de ea ductus recundat. ut lateat intrat in secundam. et sic in eisdem in decipula. Postmodum a scda in primam a venatore inducit et tandem ibi tenet donec dometur. ut tagit Ieronimi super Exo. Similiter est duplex fouea ad capiendum et illaqueandum peccore. prima est quoniam peccatum omittitur. scda est quoniam peccatum retinetur sive continetur. In prima ponitur ouis. i. delectatio bestialis propter quam peccator seipsum precipitat. In secunda est cistula se claudens. i. peccati suetudo quod quasi inclusum tenet peccorem ut vix exire possit. et peccator ex prima intrat secundam propter vere cundiaz. scz ut lateat. quod postquam homo occidit in peccatum in statum recrudatur posterior a timore ne sciatur. quod potius permaneat in ipso peccato. Sed quod dum unum peccatum retinetur trahit ad aliud. ideo ex prima fouea transit ad secundam. quod ex opere peccati translatum ad suetudem peccandi. propter quam homo fortiter a diuinius a dyabolo detinetur. ita quod ab ipso nunc dimittitur postquam ab eo inclusus est per prauam suetudinem. Item accidit peccatori sicut cani. Est enim quedam rana quoniam misera in os canis ipsum obmutescere facit. Canis ergo est peccator inuidus. quem rana. i. humana recrudia obmutescere facit ad confessionem peccati. Et similiter rana. i. timor mundanus facit obmutescere canem. i. predicatoris a virtutum redargutione. Psal. lvi. Canes muti non vale-

tes latrare

Capl. xxiiij.

Quoniam scorum virorum non est in exteriori apparatu sed in interiori spiritu. et in Christi auxilio et virtute. Sunt enim similes leonibus quoniam tota virtus est in pectori. et firmitas in capite. sic virtus sanctorum est in pectore. i. intus in corde. quod cor in pectore clauditur. Apollonius. Eph. in. Det vobis corrobora ri per spiritum eius in interiori homine. Item firmitas eorum est in capite. i. in Christo. Propterea verbo domini certi sunt scz sancti. Ipse enim Christus qui est verbum dei est caput sanctorum. i. ecclesia. sed illud apostoli. Eph. i. Ipsius dedit caput super omnes ecclesias quod est cor propter eum. Propterea xxviii. Iustus qui leo fidem absque errore erit. Ca. xxiiij.

Quoniam passione et auxiliu dominis homines impendere ei qui cecidit in peccatum. vel in aliquo genere infortium. ex exemplo scz elephantum. Dicit enim physiologus. quod cum elephas quietis gratia arbori. et maxime palme se appodiatur. quandoque arborem frangit et in terram cadit. quod easum suum irrecupabilem videt in modo mirabiliter barrat. ad cuius barritum multitudine iuuenium accedit subito elephantum qui semorem per viribus relevat et ut eum erigatur in modo affectu se inclinat. Tunc autem homo quiescente volens arbori se appodiatur. quoniam mundo vel delectationi peccati inheret ut desiderio suo satisfaciatur. sed arbore fracta cadit. quia vel mundo deficiente. vel delectatione transeunte in aduersitatem vel peccatum ruat. Et tunc easum suum miserabilem agnoscens debet barrare. id est aliorum auxilium flebiliter implorare clamando ad sanctos vel ad homines pios et humiles. et tunc alij

fortiores vel potentiores debent ei
compati et iuuare pro posse ut sub-
leuetur Ecclesiastici q̄to. Si vñ
eccederit ab alio fulcietur

Capl'm. xxv.

Qompunctionis humilitas
repellit temptationum sagit-
tas. dicit enim Iristo. de
capreolo q̄ quādo vulnēatur cimi-
num querit et comedit. quo sagit-
tas de corpore suo eicit. Quasi autē
sagittarū iacula sunt temptationū
incēdia. quibus cum se aliquis p-
culsum videt. cimimum comedere
debet. Et tunc aliquis cimimum co-
medit. cū ad compunctionis humili-
tatem sollicite se reducit. Nec em-
est que tumore elatiois reprimit.
sicut cīmini semen ventris inflatio-
nem restrīngit. Nec igitur compū-
ctionis humilitas dum cor fortī cu-
stodia munit. temptationum sagit-
tas longius repellit. Gregoriu's Si
compunctionis virtus nos ī intīmis
afficit omnis strepitus prae cogi-
tationis obmutescit

Capitulum. xxvi.

Qonscientie sue domū de bȝ
homo q̄libȝ edificare ante
omnia. demde alij inten-
dere exemplo bombicis. id est illiȝ
vermis ex cuius textura bombici-
num conficitur. Nic enim primo
domum fabrificat in qua habitat.
et in qua contra frigus se defensat.
postea vero telas texit more arane-
arum. Domus interior hominis cō-
sciētia est. quā sapientia edificat.
penitentia purgat. caritas ornat.
et tahbus ante omnia homo inten-
dere debet. Eccī. xxxii. Precurre p-
or in domum tuam ac. Nec dom⁹
cum est bene preparata efficit dei
habitaculum. patis domicilium.
deliciarum celestium refectorium.

et contra frigus. id est contra aspe-
ritatem cuiuscq̄ aduersitatis fortis-
simum xpugnaculum. Nac ergo
domo prius oposita potest securē
homo telas exterius texere. i. exte-
rioribus rebus intendere ordinan-
dis ad aliorum vtilitatem. Item da-
mus conscientie cum labore edifica-
tur sed faciliter deuastatur. Vnde
assimilatur aranearum tele que cū
labore multo compomitur. et tamē
faciliter dissipatur. Sic conscienti-
a per vnum actum peccati mortal-
Jac. n. Qui offendit in vno fact⁹
est omnium reus

Capl'm. xxvii.

Qontemplatio et oratio cō-
gruit per similitudinez ha-
bitationi animalium terre-
strium. quoꝝ quedā vt dicit Qui-
cen. habitant in montibus. vt cer-
ui et huiusmodi. P̄s. Montes ex-
cessi ceruis. quedam vero in cauer-
nis. vt vulpes et talpe et huiusmoi
Qat. vii. Vulpes foueas habent.
quedam vero in campis et planis
locis vt oues et huiusmoi. P̄s. O-
ues et boues vniuersas insuper et
pecora campi. Sic vita cōtemplatia
vel orantium requirit montem. i. al-
titudinez cōuersationis. Ps. n. Vem-
te ascendam ad motē dñm ac. In
cuiȝ signū dñs orare volens motez
ascendit. Qat. xiii. Itē req̄rit ca-
uerñ. i. latibulū securitatis et soli-
tudis. Qat. vi. Tu cū oraueris. i.
tē cubiculū tuū et clauso hostio ora-
p̄ez tuū r̄. Itē planicie et latitudi-
ne dilectionis. l. planicie. i. bassitu-
dine huilitatis. l. planicie. i. tēperie
sobetatis. seꝝ vt cōtemplator n̄ pl⁹ sa-
piat q̄ oport̄ sap̄. et ideo nō dñt
per p̄spitionē ascendere. sed se i hu-
militate tenē. Eccī. in. Altiora te ne
q̄scis. Itē cōtemplatio is q̄es aias

ipinguat. sicut sompnus ipinguat glires. Glires enim sunt longi mus-
res quos sompnus efficit piques. Tota em̄ hyeme dormiunt et riqui-
escunt q̄si mortui. Significant ergo
eos qui sunt in contemplatione diui-
nius persistentes. qui dum introversi
i semetiphs ab exterioribus tumili-
tibus semoti. diuitius in contemplatio-
ne persistunt. quasi lōgo sompno
quiescentes int̄na solatione p̄m-
questunt. et dum exterioribus cu-
ris et actibus moriuntur. mirabili-
p̄m quedime gratie interius ibusū.
Item contemplatio v̄l oratio facit
nos cognoscere statum mentis no-
stre et eius defectum. Nam onager
quando nescit ubi semina sua sit. i
monte altius ascendit. et solo flatu
percipit ubi sit. Sic homo qui ubi
i. in quo statu sit mens suarē sc̄i-
entia nescit. debet per contemplationē
et oratioēz in altū ascēdere. et ibi il-
luminatus. et si nō visione id est
certa cognitione. saltē tamen quo-
dam odore. id est quadā probabili
dictatione p̄pendet et cognoscēz
de statu vel de defectu aie sue. Psal.
In. Ecce intelliget seru⁹ meus. ex-
altabitur et eleuabitur c̄c. Tunc
seruus dei intelliget qualis sit. cu⁹ i
altum contemplationis exurgit.

Capitulū. xxviii.

Quoniam tritio humilis trahit de
corde peccatoris venenum
culpe. et mitigat mortuum
et tristiciam conscientie. sicut mu-
scæ contrite et super mortu⁹ aranee
venenoze apposite venenum extra-
hunc. et dolorem lemūt vel alleui-
ant. Nam tritio mustarum. imun-
darum est tritio. et penitentia tur-
pum actionum. Mortus autem ve-
nenoze aranee est. sensus vel p̄pe-
tratio actionis. seu temptationis

male. Vnde circa hoc exemplū. no-
ta q̄ musca viua fit aranee esca.
mortua autem et trita fit mortus
aranee medicina. In q̄ ligatur q̄ pec-
catum in homine viues dyabolum
pascit. Sed cū per penitentiam et con-
tritionem mortificat. virtus dyabo-
li evacuat. Vel musca mortua et
trita. est caro vitis mortificata.
et penitentie afflictionib⁹ attrita q̄
aranear⁹ mortib⁹ obficit. q̄ demo-
nū temptationa repellit.

Capitulū. xxix.

Quod vitium dyabolus fit.
per oia diligit. ymmo vt
ipsū nutrit. interduū omnia
vitia extinguit extrinseca. Et ideo
dyabol⁹ similis est sui. Nam suis si-
cut dicit P̄limus interduz. xx. fili-
os p̄ait. et quādoq̄ oēs deuorat p̄
pmū. quē p̄ ceteris amat. et primo
pmā māmillā dat. Sile dyabolus
q̄ uis in hōe m̄la vicia quasi mul-
tos filios p̄iat. tamē q̄ pmā radix
om̄ ē i corde. ideo corruptionē cor-
dis sup oia fouet et amat. et p̄pē
ipsā seruādam et nuēndā etiam
alia vitia extingue nō cuāt. qd̄ max-
ime appāet in yp̄ctis. quoru⁹ quasi
dia vitia oriūtur ex intētōe cor dis-
simistra. Id quā nutrit. et oser-
uāndā in eis nō curat. imo gaudet
dyabol⁹ q̄ om̄a vitia exteriora re-
stingat. sez q̄ vitū gule restrin-
gat p̄ abstinentiā. vel luxurie p̄ co-
tinentiaz. vel lingue p̄ doctrinaz.
sanctaz. v̄l avaricie p̄ elemosiaz.
et sic de alis omnibus non curat dy-
abolus. dummodo cordis intentio q̄
est vt pmogēta eins permaneat
et oseruetur corrupta. Scit enim
dyabol⁹ bene q̄ si ē prava intēti-
o que p̄cedit. peruerſuz ē oē op⁹
qd̄ seq̄t q̄uis rectū ēē videat. sicut
Ex. dicit Itē dēt pmō cor īpari
b ij

deinde exteriora opera reformanda
vel ordinanda sunt. Vnde aranea
fracta tela non egreditur ad venam,
dum nisi prius illa reformata. quia se-
per a medio incipit reparare nichil
extrema reputas quod diu mediū est
fractū. Sic anima sua vitā per pecca-
tū fracta. primo dēt homo reparare
per penitentiam incipēdo a medio
i.e. a corde antequod egrediatur ad ope-
ra exteriora facta. quia remanē-
te interioris fractura peccati. nō eēnt
mēitoria opa exteriora. Qad. xxiiij.
Quinda pūs qd intus est ac Gre.
in Moral. Si semel cor intentione
corrūpit sequentis actionis me-
diatas et tēminus ab hoste callido
secure possidetur. Qm totam arbo-
rem sibi fructus ferre spicit. quā
venem dente in radice vitauit.

Capitulum. xxx.

Audeles homines sunt filii
cambus. qui permissus canē
et ululantē omnes lacerat
et persecuntur. Ita etiā hominem
adversitate percussum crudeles nō
adiuuat. sed potius detrahendo la-
cerat. dīcēdo quod bene meruit Ps.
Super dolore vulnerū meorū addi-
derunt Boetius. Vnde malis nr̄is
cumulus accedit. quod cum misericordia
liq̄o grauitatis infligitur. que perse-
rant meruisse creduntur. Aliquādo
etiā tales crudeles homines nō tm̄
maledictis. sed etiā factis et iniurias
persecuntur. fm illis. Ps. Per-
secutus est hominem inopez et mē-
dicum ac.

Capl'm. xxxi.

Adux xp̄i dyabolum ligauit
et eius v̄tutem prostruit
Cuius exemplus habetur in
boue silvestri. qui odit et persequē
omne rubrum. et ideo venator se ru-
beis induit. et sic eū ad se inducit.

Cum autē sibi appropiaret vide-
rit. post magnā arborem se abscondi-
vit. Ac bos ita fortiter arbore ferit
cornibus. quod ea sic in ligno infigit
ut extrahere illa non possit. et sic
dum alium occidere querit seipsum
occidit. Vnde ergo bos silvestris ge-
rit similitudinem de monis qui ēone
rubeum odit. quia sanctorum sagui-
nem fūdere sit. Sed xp̄c venator
celestis venit et rubeo se induit. quā
do passibile carnē induit et assup-
tit. que ex purissimis sanguinibus
beate virginis formata fuit. ut di-
cit. Damasce. Vel tunc rubeo idu-
tus fuit. quando eius sc̄issimum cor
pus sanguine rutilauit. sicut in ora-
tione et flagellatione et crucifixio-
ne Psai. lxij. Nuare rubrum est
indumentum tuum ac. Videns ac
christus tempore passionis magis p-
pīquum sibi dyabolum persequē-
tem. post magnam arborem se ab-
sccondit. quando se occultando su-
e deitatis potentiam cruci se affigī
permisit. quem dum dyabolus cruci
figi fideliter procurauit. in ipaz tru-
cem fortiter impegit. et sic dum tenet
et prostertere creditur. ipse deten-
tus et prostratus fuit. Vnde enim
sicut dicit Ecclesia. ordo nostrae sa-
lutis de popolet. multiformis p-
ditoris ars ut artem falleret. et me-
delaz ferret inde hostis unde leseat.

Capl'm. xxxiij.

Aviditas auātie perducit
ad interitum anime. Est
enim cupidus similis leop-
do. qui dum comedet aliquid re-
nenosum. tunc querit stercus huma-
num. ut cuius eo extinguat venenū.
vnde venatores sumum illum sup
arbore in vase suspēdūt. in quem

De Animalibus

leopd⁹ saliens et sterca accipiat
interim ipsū venatores interficiunt.
Tūc ergo leopodus veneno inficit.
cū auar⁹ cupiditate accenditur. qz
renenū caritatis est cupiditas. vt
Aug⁹ dicit Sed tunc ad expellē dū
renenū querit hūana stercore. quā
do ad faciādum cupiditatē sectatē
tpaliam lucra. de qbz Ap⁹ ait ad
Phil. iij. Omnia de trimētū feci
et arbitror vt stercore vt xp̄m lucē,
faciam. S; tunc venatores hec ster-
cora super arborem suspendūt. qn
cupide mēti demones vt eā in flam-
ment tpalium diuītiārum magni-
ficentiam ostēdunt. Sic fecit dyalo-
lus xp̄o quando duxit eū in mortē
excelsū et ostēdit ei oīa regna mū-
di et gloriam eorū et postea dixit.
Hec oīa tibi dabo. Qd ergo fecit
xp̄o aptavisiōe. hoc facit frequēti⁹
homīm cupido occulta suggestione
Vñ cum cupidus ad capiendū tpa-
lum diuītiārum stercore per lucra
nō licita nītē. a venatoribz. i. demo-
mbus vita aie p̄ uatur. vñ. i. Thī.
vi. Qui volūt diuites fieri icidūt
in tēptationem et in laqueum dya-
boli. et desideria multa et inutilia
que mergūt aias i interitū

Capitulum. xxix.
Quia a occupatio tpalium
multa euacuat hōiez a v̄tu-
te inferiori. Cuius exēplū
apparet in bōbice. i. in illo vermicu-
lo ex cuius textura bombicinū
dicitur qui telas texit ad modum
aranearum. Sed sicut dicit Vido.
Duz filia egerit euacuatūr. et nichil
in eo remanet nisi aer. Ille em ad
telas texendas filia egerit. q ad tē-
poralium rerū dispositiōes a occu-
patiōes vite sue studia auertit. qz
dū seculi negotiis totalit̄ implicatur.
inter⁹ virtutib⁹ penitus euacuat̄

Terrestribus

Vnde. Act⁹. dicit. ij. Thī. ii. 08
nemo militans de negotiis secula-
ribus se implicat vt ei placeat cui
se probauit.

Capitulū. xxxiiij.

Quia nouitatum est
instrumentum dyaboli ad
animas occidendās. Sunt
emī curiosi homines silvestribus
ceruis similes qui tante simplicita-
tis existunt. qz omnem mirantur
et stupent nouitatem. vt equo v̄l
bubalo ad eos accedente ita in eū
respiciunt. qz hōiem iuxta se remen-
tem et sagittis eos ipetentē nō ad-
uertūt. Ita curiose mētes cū circa
quādā nouitates inutiles sed eis
admirabiles occupantur. faculo ev-
eroris vel elatiōnis. vel aliciuius alte-
rius peccati a dyabolo feriunt̄. Et
Ap⁹. i. Thī. vi. dicit. p̄phanas w̄
cū nouitates deuita. Sic curiosi fu-
erūt athemēses de qbz dī. Actuuz.
qz ad nichil aliud vacabāt n̄ vt ali-
qd noū dicerēt v̄l audirēt

Capitulū. xxxv.

Delectatio pēti occidit mē-
tem sicut potus murē. Ut
cīt em. Aristo. qz mus non
potat et si potauerit moritur. Tūc
em delectatio peccati potat. qndo
i ea assentīt. Qd. Intrauit sicut aq
in interiora eius. a tūc aia occidit.
qz peccati cū v̄sumatū fuerit ḡnat
mortē. Item delectatio est causa
mortis anime. sicut dulcedo mellis
est causa mortis v̄rsi. Namqz ve-
sus aliquando altissimas arbores
scādit et fructus et mel ibi querit.
et sepe dum esurit ad eundem locū
redit. Vnde venator circa pedē ar-
boris fudes atqz palos acutissimos
vndiqz circu mēngit. et ante aper-
turam vnde exit mel malleum pon-
det osqz cū fune suspendit. reiens

b ij

ergo virus efuriens et ntel de artib
te trahere cupiens per malleum im
pedituem tunc ille malleum a se abn
cit sed quanto fortius eum pellit tam
to grauius ediens caput eius per
cutit et sic tam diu fit quousque ex
frequentia ita caput eius debile de
ficit eadens ergo super palos ruit
et sic propria stulticia se occidit. Si
dum homo dulcedime sua delecta
tione peccati querit malleus domini
sermonis de quo Ie. xxii. Verba
mea quasi malleus conterens pe
ttas peccatum ipsum prohibens ei
resistit quem dum peccator abnevit a
se proicit. Et illud. Ps. Project
isti sermones meos retrorsum in ipm
fortius impingit et finaliter defici
ens in peccatu ruit quod ad eternu
interitum trahit.

Caplm. xxxvi.

Desideria cordis bona tunc
habent efficaciam et producunt
ad bona opera quando sunt
caritate informata. Boves enim il
le sunt excellentes ad opera que ha
bent cornua lata. magri vero et p
ua cornua habentes reputantur ad
opus inertes. Quasi enim cornua
capitis sunt desideria mentis quae tunc
dilatantur quando caritate informan
tur et tunc tales boves. i. huiusmoi
homines excellenter operantur. quod a
mor dei non est otiosus. operatur e
min magna si est Ere. Ps. Place
bit deo super vitulum nouellum cor
nua producentem. Sed boves mag
is est homines in peccato obscuri.
quia caritatis extensione carent.
habent pua cornua. id est pua bo
ni desideria. Et ideo ad hunc operandum
pleni sunt omni inherita. Vnde in
tale bove deficiente calore caritatis.
et abundante frigore iniquitatis.
habundat pigritia aratri. i. fructus

oli opis. Et illud Proub. xx. aperte
frigus piger arare noluit.
Caplm. xxvij.

Detractor assimilatur serpentes
Primo quod serpentes silenter
morbum infigit. sicut dicit
de dyppsa. quod prius occidit quod setatur.
neque tristitia morituro inducit
Talis est detractor occultus Eccl.
x. Si mordeat serpens in filiatione. ita
nihil minus habet qui occulte de
trahit. Secundo quod serpens non recte si
tortuose incedit. Unde et illud Yn. fm. Ysi. vobis
anguis. quasi angulofus. quod non
incedit recte. et talis est detractor
fraudulentus qui incipit a commenda
tione ut non recte credatur ex odi
o dicere. sed post recommendationem
retrahetur ad vituperationem.
Tertio quia serpens terram comed
it. Sunt enim quidam serpentes
qui latitatem in cauermis et lingunt
puluerem et fugunt terre humores
ut dicit Olimius. Talis est detrac
tor istiofus et maluolus qui acti
bus aliorum insidiatur latenter. et
solum illud quod videt terrenum id
est vile vel respectum commedit. i. mor
dendo et detrahendo dicit. Et aut
siqua nouit occultando supramitt.
Ysa. lxv. Serpenti puluis paucus ei

Caplm. xxxvij.

Duoti homines quanto ma
gis a se remouent delecta
bilia carnis. tanto magis
proficiunt in bonitate et sapore in
tis. Nam animalia naturaliter hu
mida sunt meliora et magis sapida.
quanto magis sunt a lacte remota.
sicut patet in carnis porcinis.
Sic multis lacrimis humidi id est ho
mines deuoti quanto plus a lacte
i. carnalis dulcedinis elongant.

tanto magis in sapore int̄ne solatōnis augmētātē. **D**icitur h̄enuit oſolari anima mea ſcīlīcēt in carnalibz. et ideo ſequitur. **M**emor fui dei et delectatus ſum. **I**sa. xxvij. Quē docebit ſcientiam. et quem intelli-geve faciet audituz. ablactatos a lacte auulfos ab überibus cē.

Capitulum. xxxix.
Dyabolus assimilatur draco. m. de q. **D**icitur. Draco iſte q̄ p̄fōr̄t ad illudē dōū ei. Nā draco ha-bet maluz ſibilum. q̄ ſibilando fla-tum ſtagiolum emittit et aerem i-ficit. et ſic morbum p̄ſtilentem gi-gnit. Sie dyabolus habet maluz ſi-bilum. i. malam ſuggeſtionez quā i-mittendo eorū iſicit. et morbum peſtilentem peccati per delectatioēm inducit. Item draco habet malum morbum. Vicit eñ **A**rist. q̄ cū mor-bus draconis ſit venenosus a malis p̄fices qui ab eo mordentur ſubito moriuntur. Iſte morbus draconis id est demomis est in oſenſu peccati in quo mox anima moritur. Item dyabolus eſt ſimilis ſerpenti qui i-met hominem nudum. et iſilit in reſtitutum. ſic dyabolus timet homi-nem pauperem tēporaliuz ſtempo-rem. et illaqueat hominē diuine temporalium poſſefforem. **A**po. i. **T**hy. vi. Qui volūt diuines fieri. i-cidūt in temptationem et in laqueū dyaboli. Item dyabolus assimilat colubro. pmo quia umbrā colit. **V**nde dicitur coluber quaſi colēs umbrāz. i. corda umbrosa et obſcu-ra peccatis. v̄l umbras. i. mentes i-peccatis ſopitas. q̄a umbra ſopnuz iſucit. **J**ob. xl. In umbra dormit. Item coluber fugit ceruam. et dyabolus fugit aiaz ſollicitam in ope-ribus homis. diliget eñ mente oci-osam et odit ſollicitā que in cerua-

ſignificatur q̄ eſt ad currendum ex-pedita. Item q̄ coluber leonē oc-cidit. et dyabolus int̄mit hominē ſuperbum. q̄ ſupbia eſt xp̄rium e-ius iaculū. **I**te q̄ tutā odit. i. pem-tentiam amarā. **I**te q̄ pellem depo-mit. i. apparentē nequiciaz. et hoc ē q̄n trāſfigurat ſe i angelum lucis. **I**te q̄ nemora et cauitates arbo-rum diliget. Nemora eñ ſit corda ſtudij rationabilibus deſtituta. a bestialibus deſiderijs plena. Nam nemora ſunt habitacula non homi-ni ſed beſtiarū. Concauitates aut̄ ar-borum ſint ipſe mentes homi-ni v̄tu-bus vacue quas dyabolus multuz diliget. Item lac libentissime bibit. i. dulcedinem carnis vel peccati ad ſumendum auide inducit. **I**te q̄a cauda ledit. i. in fine ſubuertit. In principio eñ blande et alture iſre-ditur. **O**rou. xxii. Ingreditur bla-de. et in nouillio mordebit ut colu-ber. Item venenū fundit ſez pecca-ti. Item q̄a canes fugit. i. pdicato-res. q̄ eis neq̄ia detegunt **V**n ab au-diēdis p̄dicatoribz m̄ltos retrahit. Item q̄ muscas ſmedit. q̄ dyabo-lus paſtitur cogitationibz imūdis. **I**te puluerē lingit. q̄ auaros dem̄-et. et i malis lucris eis pſperitatē tribuit. **I**te dyabolus maxime iſi-diatur ſini hominis. q̄ ſi in fine ho-minem deſipit. aiaz et corpus occi-dit. **V**n assimilatur cerasti ſerpenti qui in ſemitis iſidiioſe manens iſi-diat equitū. ut mordeat vngulā eq̄. Nā ſicut dicit glosa ſup. **G**ene-sim. Cerastes eſt ſerpens reguli-tante permieſi. q̄ ſi eius venenum tantum vngulam equi tangat. e-quiū et equitem ſubito permittit. Hic ergo eſt dyabolus qui occultis modis iſidiatur homini. **E**ſt ho-mo ſimilis equi. cuius equus ē corp̄.

Señor autem spūs. vngula autēz que est finis corporis signum diē mortis. In quo si p̄t dyabolus venenū ne q̄ci e sue imittere. et equū. i. corpus. et equitē. i. animā ad eternū interitū inducit. **Gēn. xlī.** Cerastes in semita mōrēs vngulaz eq̄ vt cadat asterior eius retro. Itē dyaboli ne quissima volūtas mīsi refrenaretur p̄ dīnā potētiā et p̄uidētiā. hōies non possent euadere. Est em̄ dyabolus similiſ cuiā bestiōle que dicit̄ esse apud ethyopes oībus mēbris īmers. et caput pregrauē h̄ns. sepe illud inclinat̄ ad terra; deſerēs. deo hoībus prouidente. q̄r tū oēs q̄ vidēt ei⁹ oculos mox exspirēt. si caput eleuat̄ ferret om̄s occidēt. Nec bestiola dyabolus est cui⁹ mēbra fūnt om̄nes h̄qui. quos dyabolus om̄nes īhertes reddit ad motū bonorū operū. Caput eius. i. mēs pregrauata est m̄tiplici īq̄tate. Vñ ipſū caput semper defert īclinationū ad terram. q̄ ad hoc ei⁹ studium et tota ei⁹ tremplatio tēdit ut electorū aīas a supermis trahat. et ad īfīma mergat. Vñ dīna prouidentia caput de flexū portat. q̄r sc̄z oīra homīnes non tantum erigere permittuntur caput q̄tu; optat. Vñ licet afflictionem iustorum semper rehit. tamen si a deo potestatez nō accipit. ad temptationis articulū nullatenus oualeſtit. Nam ita subtileſ sunt oculi eius et venenosī. i. malicioſi eius acceptus et astucie cōtra homīnes. q̄ nullus ab eo euaderet. si cīcūducendi eos. i. libere exsequēdi p̄tātem prout vellet h̄ret. Itē dyabolus assilatur lupo. **Orīmo** ratione nominiſ. Vicitur enim lupus quasi leo pes ut dicit **Vido** rus. eo q̄ quasi leonis pedibus sit ei virtus. Vnde quicquid pēde p̄ſſe.

rit nōn viuit. Pedes igit̄ dyabolū ſunt delectatiōes peccati. per q̄s in hominem īgreditur. in quib; ē tāte virtutis ut si eis mentem conſentientem preſſerit. ea; finaliter occidit. **Proū.** Pedes illorū ad malum currunt. **Secūdo** ratione fauoris Legitur em̄ q̄ lupus aliquando voces emittit quasi homīnis. aliquando lateatum canum fingit ut ſic pastoēs et oues decipiat. Sic aliquando dyabolus aliquaz fuggeſtione īmittit. que habet aliquam ſpeciē boni ut ſic homīnes fallat. **Corī. xi.** Sathanas trāſfigurat ſe ī angeli lucis. Tunc enim in āgelū lucis ſe transfigurat. quādo videat ea fuggeſt q̄ boni angeli ſuueit persuadere. Vicit enim **Aristotē**. q̄ in īdia eſt quidam lupus qui habet faciez homīnis. et caudam ſcorpiōis. Nam dyabolus qui a principio quaſi rationabilia fuggerit. iſ fraude poſtea venenum īfundit. Itē lupus ut capras capere poſſit ſub folijs ſe abſcondit. et magis aſtutia q̄ potentia eas vīceit. Sic dyabolus decipit ſe abſcondendo ſub folijs. id eſt ſub apparentia bonorū. Est em̄ versipellis malitij plen⁹. ſicut in ethiopia dicuntur eſſe lupilī ita variū ut nullus eis color deſe videatur. ita nec deest dyabolo aliqua via fraudis. **Tercio** ratiōne tirannidis. quia dyabolus fortius temptat homīnez quando magis vīdet eum aduersitatibus fatigatum. Legitur enim q̄ lupus quando ad ouilevadit contra ventum pergit ne canes eius odorem ſentiant. Per ventuz autem intellegitur aduersitas. Vnde dyabolus contra ventum vadit. quando hominem ī aduersitate existente itū tēptādo iuadit. Sepe em̄ iuſticia

dei permittente homini tibulato ex ablatione substantie addit afflictionem in corpore et deinde temptacionem in mente ut sic ad ipatientias et desperationem induat sicut patet in Job cui primo res abstulit deinde filios extinxit deinde graui ulcere percussit tandem per uxores et amicos quae temptationes in eis eius imisit Sed ille eum superauit in omnibus Et nota quod dyabolus pli temptat et persequitur iustos quod peccatores dicit enim physiologus quod lupus non venatur circa locum ubi nutrit catulos suos sed venatur a remotis Quasi autem loca ubi nutriuntur catuli eorum luporum sunt malorum corda in quibus nutrimenta delectationes et affectiones peccatorum ibi ergo dyabolus non venatur quod tales dyabolus temptare non conatur Grego Illos dyabolus pul sare negligit quos quanto iure possidere se sentit sed quasi loca ab ipso remota sunt iustorum corda qui scilicet ei tradidunt et ideo precipue tales dyabolus persequeuntur et molestant Grego Hostis noster nos in hac vita positos quanto magis sibi rebellare ostendit Quarto ratione delectationis ludi quod lupus valde diligit ludere ut dicit Olimius et ideo si poteris puerum cum eo ludit et postea a eum commedit Qualiter autem dyabolus cum peccatore ludit ostendit Grego in Pasto dicens dyabolus facta alienum modum ignorare modum nichil esse quod perpetratus est modum misericordie deum loquitur modum adhuc tempus subsequens ad penitentiam pollicetur ut dum per hoc mes de cepta ducitur ab intentione penitentie suspendatur Proverbiis xiii Stultis illudit peccatum et dyabolus qui est causa pec-

eati Postquam autem cum peccatoe luserit eum commedit Ambrosius in sermone dyabolus non diligit filios suos sed odit sic enim eos amat ut perdat sicut amat gluto morsellum ut comedat Quinto ratione fortitudinis Nam lupus habet magnam fortitudinem in capite et in collo intestina autem habet debilia scilicet quod tota vis dyaboli est in principio temptationis quod si in principio sibi resistitur postea a debilis efficitur Dicit Ambrosius quod homo vocem perdit si lupus eum premaverit et si homo lupum ante ospexerit audaciam perdit et caudam depunit Tunc lupus et dyabolus hominem videndo pavet quando eum in principio non resistente conspicit Sed extra terram homo lupum pus erit cum se armat et parat ad repellendum temptationis principium Nam postea dyabolus poterit audaciam et caudam depunit quoniam temptatione dimittit et ad finem intentum ipsa temptatione non protrahit Sexto ratione breuitatis temporis Non legit in libro de animalibus quod quoniam lupus senescit quod non potest permanere videntur nocte iuxta ciuitates et isidore hoibz Sic dyabolus sciens tempus suum esse breue iam de hominibus bestialibus non curat sed homines de uorare festinat Isido de summo bono Tunc contra eum quem possidet dyabolus acris fecit quoniam se divina virtute ab eo expellendum cognoscit Apocalypsis xiiij Ve tre et mari quod rexit ad vos dyabolus hunc iram magnam Septimo ratione formidinis Lupus enim multum formidat ignem ut dicit Homer Ita lapides multum timet Sic dyabolus multum timet b v

igneam orationem. feruidam. et
lapides. elemosinas. **Vnde** dicit
q̄ si quis duos lapides simul collise.
tit. lupus audaciam perdit. **Duo** la-
pides sūt duplex elemosina. sc̄ibet
corporalis et sp̄ualis. a si vtracq̄ fi-
at est dyabolo valde formidabilis.
Ite dyabolus de cipit hominē sicut
vulpes decipit taxū. **Nā** taxus vul-
pes odit. sed videns vulpes q̄ eū
expugnare non possit ppter ipsius
duritiā pellis fugā capit. et dū tax-
us predam querit. vulpes eius la-
tibulū m̄ trās. et imundicns vrime
et alns taxī lectū inficit. cuius fetor
ē taxus nō ferēs. inde recedit. et a
hiā fouē sibi querit. **Vulpes** ergo
q̄ ē aīal fraudulentū aduersariū
callidū sīgt. **Taxus** aut̄ hoīem bo-
num sed m̄cautum. quē dyabolus
temptando impetens. cum vidz ppter
ipsius constantiam se i nullo posse
proficere fugit. quia sc̄z ad tēpus
ei temptationes subtrahit. **Numq̄**
illius animus m̄cauta securitate i-
t̄na cura dimissa circa exteriora se
occupat. fraudulētus aduersariū
interiorē conscientie lectū alicuius
peccati imundicia vix ed perpende-
te commaculat. **Ex** cui⁹ ille fetore l̄
displacēcia cum perpedit int̄dum
pre impatiētia vel desperatione q̄
dam etiam boīum ipsum dimittit
q̄d ic̄pat. **Ite** dyaboli manū non
potest homo effugere. q̄ diu n̄ abn-
cit a se peccati vel mundi affectus.
Cuius exēplum apparet in boīe fil-
uestri. **Vicit** enim **Arist.** q̄ est q̄doaq̄
species boīum filuestrium qui h̄nt
magmitudinē tauri. qui cū vidz q̄
de manu venatoris vel canī euadē
non possit. p̄icit ex se stercus per q̄
tuor passus. dūcq̄ canes stercus odo-
rāt. et circa odorē huius detinent̄.
bestia ab eis fugiendo elongatur et

quādūt **Lāḡ** venatores demōes sūt.
quoz canes eoꝝ fūnt fallaces tēp-
tationes siue mordaces persecutio-
nes. a q̄bus aīa nō euaderet n̄ ster-
cus ex se. i. imūdiciā pecī abn̄cēz
p̄ q̄tuor pass⁹. prim⁹ est i. cōfessione.
sc̄d⁹ i. cōfessione. tercius i. satissae-
tione. quartus at̄ i. p̄seuerantie o-
tinuatione. **Vel** stercus est gloria l̄
prosperitas tpaliū rerū. de q̄bus
Ap⁹. dixit. **Omnia** arbitror ut ster-
cera. i. **Hach.** n. **A** gloria viri pecc-
atis ne timueritis. quia gloria eius
stercus et rerūs ē. **Vac** deb̄ homē
abn̄cere per q̄tuor passus. prim⁹ ē
si habitā dimittit. sc̄d⁹ ē si n̄ hitam
non querit. ē eius si oblatam respū-
it. q̄etus si corde cōtempnit. et talis
dyaboli manus liber et secur⁹ effu-
git. **Ite** dyabol⁹ insidiat hoīibus
sicut cattus murib⁹. **Nā** caute m̄si-
diatur eis et in abscondito m̄uadit.
Cūq ipse cattus mure cōferit p̄
cū eo ludit. postea occidit a cōmedit.
Sic dyabol⁹ astute hominē obfuat.
sc̄z vt videat i. qua dispositione fa-
tilius possit eū de cipere et cape. i.
obscuro eū m̄uadit. occultādo sc̄z
ei i. tēptatione om̄e illud q̄d retrā-
here posset a peccato. a cōndendo l̄
fuggerēdo solū illī q̄d delectet et
placeat. **Vel** i. obscuro m̄uadit. q̄d
do tēptat sub specie boni. et cum
hoīem p̄ osenfū cōp̄it ludit cū eo. i.
illudit ei ostēdēdo peccatū ēē leue.
a q̄ deus ē misericors. et q̄ ē ipossi-
bile nō peccare. et q̄ facilē potēt
exīc et peitē a huīsmoi. **Et** postq̄
sic illusit trahēdo ad op⁹. sp̄ualiter
occidit. et p̄ pūā cōfuetudinē am-
dit. sic eū sibi icorpando

Caplm. xl.

O Ignitas et infirmitas hoīis
cōgnoscitur ex animalibus
brutis. oīm em̄ alīuī ḡna

aptet vsum hominum sūt cœata.
vt dicunt Phūs et Damasc. Nam q.
dam fūt hōi data ad esūz. vt pecu
des et huiusmoi. quedam ad mini
steriū. vt eō et huiusmoi. quedam
ad solatiū. vt symie et huiusmodi.
qđā ad exercitium. vt homo suam
infirmitatem cognoscat. sicut pub
es et huiusmoi. quedā vero ad in
firmitatis remediu. vt vīpe et tyri
ex qbz fit tyriaca. a sic de alijs ad
multiplices medicinas. Nā illa q vi
detur aliqui noxiōra sunt vtiliora si
cū dicit Asclapi⁹ in libro de ocul
is v̄tutibz̄ m̄broz. Paties emorroi
des curatur. si sederit super pellem
leonis. Et dicit etiā q̄ qui corpus
hūi v̄nixerit sepo renū leonis lup⁹
ab eo fugit. a fili⁹ q̄ mungūtur ei⁹
fimo. a similis legūtūr v̄tutes de
dueris mēbris et ptib⁹ multoz
maliū. Apparet ergo hōis dīgtas
ex eo q̄ omnibus aialibus est pre
latus. et oia deseruūt v̄hib⁹ vite
sue. Sed patz cū dignitate infirmi
tas. ex eo q̄ se vidz hōi v̄tiorib⁹ in
digē. nec bene posse vitā ducere si
ne eoz nutrimēto. vel sine eoz mi
sterio. vel sine eoz solatio. v̄l sine
eoz remedio.

Capitulum. xli.

Diligere debz hōmō dñs hō
mines. et p̄cēm̄ odire exē
plo pāthē. q̄ ideo pāthēa a
pan grēc qd̄ ē totuz latine ē dēa.
quia omnibus animalibus ē aīca.
soli dracoī ē imīnica. Sic hominib⁹
debet homo eē amīcus. soli autē p̄c
rato imīnitus Sene. Paē cū homi
nibus hēbis. bellū cū vitns. Vn̄ si
cū Aug⁹ dicit i ſiñs Peolphi. Sic
fūt diligēdi hōies. vt eoz nō diligā
tur errores. Aliō ē em̄ amāe qd̄ fūt
Aliud odiſſe qd̄ faciūt.

Capitulum. xl.

Doctrinas ſcōz debem⁹ dī
ligent querere. et in eis de
lectari et imorari. Nā ona
get i mōtibus altis virētes herbas
querit. quas cū iuenerit. p̄ gaudio
ſtatī rugit. et q̄ diu virētā ḡmia
īnueit ibi. a loco mīsi pulsus nō re
redit. Quid at fūt mōtes alti. mīsi
doctores ſci. quorū virētes herbe
fūt ḡtioſe doctrine. Ipsi enim fūt
montes p̄ eminētiā vite. Altī p̄ co
templatio nē ſapiētie. herbiferi per
refectionē doctrine. q̄ doctrinaz
fūt pabulo velut herbarū feno px
imōz aias pascūt. Has herbas que
rūt onagri. simplices et deuoti vi
ti. et cū eas īueniūt gaudētes et
exultates mugitu alijs prodūt. q̄
ad ſcān̄ doctrinaz studia etiā alios
p̄uocāt et attēhūt. et q̄ diu īue
munt pabula que mentem recreā
do reficiunt ab eis non discedunt
Vel virēdes herbe montūz fūt v̄
tutes et exempla perfectorum viro
rum. que onagri id est imperfecti
virti querunt īvestigando. īuei
unt imitando. produnt predican
do. et immorantur continuando.
Apo⁹. i. Corintio. duodecio. Emu
lamini carismata meliora. Item
doctoris publici vel prelati officiuz
assumere et appetere non debet. il
le qui virtutibus caret. vel in eis
solidatus non est. Cerui enim q̄
diu carent cornibus. vel non habēt
illa adhuc solidata non procedunt
in publicum. Vnde non de die sed
de nocte vadunt ad pascua. de die
autem exponunt ea ad solem ut
indurentur. et cum tunc illa indu
rata esse cognostant. ad pabula
in aperto procedunt. Qui ergo ea
rē se ſentiunt cornibus virtutum.
quomodo exire audeant ad publi
ce doctrine pabulum ministrādūt.

Qui autem adhuc imperfecti et ibe
tilles sunt. oportet quod calore solis .i.
feruore domini amoris solidetur et ro-
borentur. et cum per virtutum spumal-
ium robur fuerint solidati. tunc ad
pabulum procedere possunt spuma
documenti. **Abatu*e*.** in. **Splendor**
eius ut lux erit cornua in manib;
eius. Debent enim in secundum doctorem si-
mul apparere splendor doctrine. lux
scientie. et exempla vite. **Cornua**
eum sunt virtutes. que tunc in mani-
bus geruntur. quando operibus ostenduntur.

Capitulum xlviij.

Olofus homo assimilatus
magali. quod est unum pium aial
ad modum mustele. et est
aial dolosum. **Vii** aliquando manus.
tuz se fingit cum aliquo appropiqua-
re viderit. sed mox in eum infilit et
venenum infundit. **Sic** multi dolosi
homines et proditoris faciunt fingentes
se amicos vel pacificos cum non
sint. et obseruantes tempus in quo no-
cere possunt. **Eccesi. xi.** Multe in-
sidie sunt dolosi. **T**ene dolosus assilat
volpi. quod volpes est animal fraudu-
lentum deceptionis assuetum. et
nunquam rectis sed tortuosis iecedit an-
fractibus. **E**t ideo dominus volpes. quasi
volubilis pedibus. **I**tem dum escat
non rapit mortuam se fingit. et
sic aues descendentes ad cadasuer-
rapit et comedit. ut dicit **H**istoria.
Item pellum habet pilosam et cau-
dam magnam. quam dum canis capere
putat os eius pilis impletur. **E**t di-
cit **P**linius quod quando multum arta-
tur a canibus. caudam iter cruta re-
colligit et veram inter pilos cau-
de emittit quam super aspergit. cuius
fetorem non ferens canis aliquan-
tulum ei cedit. que omnia inueni-
untur in dolosis. **N**a dolosi quidam

sunt qui fraudibus et deceptionibus
assueti nunquam recte et simpliciter ince-
dunt. sed semper malitiosis viis a-
hos inuoluere et decipere querunt.
Tene quidam hypocrite mortuos se fin-
gunt ut alii magis adhucant et cre-
dant. et sic aliquod tempore modum ab eis
obtineant. et etiam habent pelle pilo-
sam. et penitentie apparentia magnas.
sed post se trahunt caudam. et final-
iter intentionem sive operationem
aliquam pilis id est insidias sive de-
ceptionibus plenam. **S**i qui autem
eos comprehendere conentur. resper-
gunt eos verma. id est fetore infa-
mie in famando eos quod ipsos ex iuri
dia persequuntur. **S**icut quandoque
quidam deceptores hypocrite vel her-
etici de religiosis vel inquisitoribus
quando volunt eos cognoscere vel
detegere dicunt secularibus quod fiat
ex iniuria. propter quod canes id est
predicatores aliquando eis credunt
notam metuentes. **Mathei. viii.**
Vulpes foueas habent. id est hypocri-
te vel heretici profundas astacias quis-
bus suam nequiciam abscondunt.

Capitulu*xlviiij.*

Omum mentis sive debet
homo sollicite edificare. et
vite sive finem sepius consi-
derare. exemplo scilicet castorum
qui subtilitate multa habitacula si-
bi parant. **N**am de lignis que den-
tibus precidunt in extremis aqua-
rum rupibus faciunt domos suas
bicameratas vel tricameratas per
solaria distincta. et aqua crescen-
te superiora loca in habitant et sed
decrecente in parte inferiori se lo-
cant. et per quoddam foramen ex
industria preparatum in quolibet solario
caudam que est pisces nature mit-
tunt in aquam. quod extra aquas diu
sine corruptione non vivere. **S**ic ho-

quilibet debet anime sue habitaculum de lignis. i. de operibus solidis virtutum soleretur edificare. sed in rupibus aquarum. i. in studijs scripturarum edificatur domus sapientie. et hec est bicamerata. quia scilicet esse practica et speculativa. i. activa et contemplativa. vel in rupibus aquarum. i. in cunctis lacrimarum. edificatur domus penitentie. et hec dominus est tricamerata. quia tres penitentiae partes sunt. scilicet oratio. confessio. et satisfactio. Crescere autem a qua sapientie eleuatur anima in superiorum contemplatione. vel quanto plus crescere a qua cunctio libidinum. tamen plus ascendiit anima ad perfectionem puritatis et virtutis. et quanto plus crescere. tanto plus inferius cadit. Ita crescente aqua tribulationis dicitur anima ad superiora scandere orando. Deinde vero libidinum mundatione dicitur ad inferiora se trahere. scilicet in humilitate seruando. sive vel sepe per foramen mentis dicitur cauda in aqua mittere. i. fine vite sue sapientem considerare. Nam per aquam sapientiam. per eaudam vero fine accipimus vite. Unde ille caudam in aqua mittit. quod fine vite sue sapientem attendit. Sic enim preservatur a peccati corruptione secundum illud. Eccl. vii. Memorare nosissima tua et in eternum non peccabis.

Nota quod dominus dei multipliciter accipit. Primo modo tota mundi machina. Iuxta illud Baruth. in. O israel quod magna est dominus dei. Secundo modo celestis patrie aula. Ps. Letatus sum in his que dicta sunt nichil. in domum dominum ibimus. Tertio modo domus deo dicata. Psa. lvi. Domus mea dominus oratiois receptabili. Quartus modo cuiuslibet virtutis iusti anima. ut hic Hebreus. in. Quod dominus sumus nos. Quintus modo militaris ecclesia. Thes. in. In magnis

domo non solum sunt vasa aurea atque. Sexto modo Virgo beatam. Ps. Domum tuam domine decet scientia. Septimo Caro a verbo assumpta. Proverb. ix. Sapientia edificauit sibi dominum.

Capitulum. xl.

Domi metes non emendantur flagellis. Vnde sunt filii cocodrillo. Nam tanta duritia est cocodrilli. ut quis fortius lapidum ictus in tergo recipiat nichil tuat. Talis fuit Pharaon cuius cor ita in duratum erat. ut per multas plagas nolle dimittere populum. Sic perator durus multis flagellis flagellatus non dimittit peccatum. et de tali duro corde dicit. Verum in priore de consideratione Cor durum ipsum est quod nec compunctione sciatur. nec pietate mollitur. nec mouetur peribz. nimis non credit. flagellis induatur. Integrum est ad beneficia. infidum ad perfidiam. seuum ad iudicia. inuercit ad turpia. impavidum ad pericula. ihumanum ad humana. temerarium ad diuina. preteritorum obliuiscens. presentium negligens. futura non prouidens. Ipsum est cui preteritorum preter solas iniurias nichil omnino non preterit. presentium omnino nichil non periret. futurorum nulla nisi forte ad visitandum prospectio est.

Capitulum. xlvi.

Electi assimilantur omnibus. Primo propter innocentiam. Quis enim est a talis inobedientis. id est nulli documentum inferens. Et hinc est quod nullam naturam debet ei armaturam. quia nec cornua ad ferendum. nec angues ad scindendum. nec dentes ad mordendum. licet vocet bidentes. quod cum duobus dentibus nasci dicuntur. Sed dentes eas non

Hunc ad mordendum s. ad pascendum
 Nec innocentia appetit electis dei. q.
 nichil faciunt. vñ alhs nocere intē-
 dāt. vñ dī. n. He. xxm. Isti q. oues
 sūt qd fecerūt. qsi dicat. Isti q. ino-
 centes sūt i seip̄is. qd fecerūt sc̄ ma-
 li alhs. vt sic note ī eis duplex in-
 nocentia. sc̄ respectu sūt resp̄cū
 p̄ximi. Aug. Vera innocentia ē
 que nec libi nec alhs nocet. Sed
 ppter patientiā. Ps. Prop̄ te mor-
 tificamur tota die. estimati sumus
 sicut oues occisionis. Vbi patientia
 sc̄ p̄mo omendatur ex causa. qz
 ppter te. sc̄ deū. nō ppter furtū vel
 hoicidium. Ps. Prop̄ te sustinui
 approbriū. Sed ex pena. qz morti-
 ficamur. sc̄ a nob̄ ip̄is p penitenti-
 am. tota die. i. p totā vitā. Apo.
 i. Cor. xv. Cottidie morior. sc̄ vi-
 tis. Itē ab alhs estimati sum⁹ sicut
 oues occisionis. i. digni occisione.
 Et vere vt oues erant sc̄ martie's
 dum occidebātur. sc̄ sequētes illū
 de quo dictū ē. Vsa. lin. Quasi o-
 ius ad occisionē ducet. que sc̄ mā-
 siete vadit. et sine rebellione se oc-
 cidi permittit. Mercio ppter habudā-
 tiā. sed illud. Ps. Oues eorum
 fetose hñdātes i egressibz suis. Elce-
 em oues hñdant i fetibz et i egrē-
 sibus. i. i lacte qd egredit ab vb̄ ei-
 bus ear. Itē q. habudant i bonis
 velleribus. de quibz. Job. De velle-
 vibz ouiu meaz. calefact⁹ ē. sc̄ licez
 paup. Sic electi dei habudant i fe-
 tibus. i. i meritis. et vberibz. i. i do-
 ctrinis. et velleribz. i. i exēplis. ele-
 mosinis. Et nota q. q̄tuor sūt que
 faciūt ipsas oues i fetibus. habu-
 dare. sc̄. ventus. potus. past⁹. et
 mot⁹. Vetus qdem. qz sicut dicit.
 Aristo. Si oues impregnātur v̄sus
 ventuz septētrionalez. pariūt ma-
 res. si autem versus meridionalez.

feminas. Per v̄tum setētrionalē
 intellige inspirationē grē septi-
 formis. que nota p septētrionalē
 Vbi etiaz. vñ. stelle. sūt circa polū.
 designates. vñ. dona spūs sc̄. et
 hic ē v̄tus q. facit electos dei pere-
 fetus masculos. i. opa v̄tua. Sed
 per meridionalē v̄tū calidū intelli-
 ge inflāmatio nem spūs maligni q
 facit parē feminas. i. opa v̄tua et
 defectiua. Scdm ē pot⁹. qz idē. Ari-
 sto. dicit q. oues ip̄inguant biben-
 do aquā. vñ dāt eis comedere salē
 vt magis sitiāt et pl̄y bibat. Nec ē
 aqua sapientie salutaris quā potā-
 tes electi dei et sc̄ facit eos habun-
 dare fetibus bonoru operū. Apo.
 Col. i. Fructificates et crescentes in
 sciētia dei. Merciū est past⁹. Nam
 past⁹ p̄cipue i fine diei uiuat eas
 ad generādu z. et etiā motus. qd ē
 quartū uiuamētū. et sic cib⁹ et pa-
 st⁹ lacrimaz. de quo. Ps. Cibabis
 nos pane lacrimarū. et motus
 obedientie vel caritatis etiā sūt sa-
 ctis causa fecunditatis meitorū. Itē
 sc̄ habudat i lacte doctrinē i quo
 lacte. sc̄. Costa. ē. tplex. substatia.
 sc̄ serosa. butirosa. et caseosa. pri-
 ma sc̄ aquosa. serosa ē mūdifica-
 tiua. et subtilatiua. secunda butirosa
 v̄lūctuosa ē mollificatia et exten-
 siua. et extensiua. tertia caseosa ē gros-
 sa. et opiliatiua. Sie doctrina ouiu
 xp̄i ē subtilatiua qn̄ loquuntur sapi-
 etibz. ē. mollificatiua. i. opūctiua. et
 i bonū extensiua. et a malo extensiua
 qn̄ locunt̄ p̄ficietibz. Est at grossa
 et opiliatiua. i. malarū viaz clausi-
 ua siue r̄strictia qn̄ locut̄ incipiētibz
 Apo. i. Cor. x. Tāq̄ puuk i xpo
 lac vob̄ dedi. Itē ab ouibz xp̄i hñt
 vellera diuersoz coloroz. i. exēpla
 diuersaz v̄tutū qbz aia restitut̄ et
 v̄tut̄ et calefit i dīno amore. Quis

Hic dicit dñs bñtis Martinus docet nos seruae dñicu pceptu. qz cū habeat duas tuncas. scz coriū et lanā. vna tñnet sibi et alia dat nō hñti scz lanā hñi. Quarto electi dei assilantur dwibz ppter obediētia. audiūt enim dues et secūt sibilū et voces pastoris. Et viri scz audiūt et secūtur doctriaz et vocē xpī Joh. x. Dues meae et vocē meā audiūt. scz aure auscultando. corde credēdo. et ope implēdo siue obediendo. Ps. In auditu auris obedivit michi. Itē electi dei et scz viri qz sūt de familia ei⁹ a temporationibz demonū nō leduntur. sed res probi qz sunt tanqz pgeies adulterina statim ab eis vñcuntur et venenatur. sic dicit Olim⁹ qz ē qdā gēs siue famila cui aspis nō nocet. Vñ illi pueros quos de se natos hñt suspectos obiciunt aspidi. qbz nō nocet si ad eos spectat. Si autē adulterini sūt morē eos occidit. Ps. Sup aspidē et basitū abulab.

Capitulum. xlviij.

Et vñgeliſte hie ēt xpī equi. Nā equi dicti sūt. qz i qdri gis equātūr et pīt pōnūt. Nec quadriga i qz fci euāgeliſte sūt a scā ecclia eq̄ti et piter recepti est doctrina siue ſcriptura qz uor euāgeli⁹. in qua ipſi a xpō iſtructi nob̄ ſalutis noſtre ſuſidia portauerūt. Vñ Leo⁹. in ep̄la ad paulinū. Ia theus inq̄t marcus lucas et iohannes qdri ga dñ. et verū cherubim qz interpretatur ſcie plenitudo p totum corpus oculati sūt ac. Item caballi xpī ipſi fuerūt. qz caballus a cauo pede eſt dñs. eo qz pſſa vngula terram cauat. vt dicit Vñd. Nec cauitas pedis ſiue terre cauatio euacuatio eſt terrei amoris. qz omnia ppter xpīm ſtempſerūt. et ipſum pauperem ſecuti sūt. Qat

xix. Ecce nos reliquimus omnia et ecuti ſum⁹ te ac. Item ipſi fuerūt ſompedes xpī dicatur enim ſompedes. eo qz pedibus ſonat. Nam ipſi ſonuerunt predicādo non tātu ſono verborū. ſed etiā gressu operuz. vel pedibus ſonabāt. qn̄ de loco ad locū diſcurrēdo predicabāt. Ps. In omnem terram exiuit ſonus eorum ac.

Capitulum. xlviij.

Excommunicatio affimilatur morsu canis rabidi. qz oia animalia morsa a cane rabiido efficiuntur rabida et furiosa. Et ſic omnes picipantes excoica to in eaſibus nō occellis efficiuntur excommunicati ſaltē minore excommunicatione. Vñ excommunicati ad modū canū de ecclia expellēdi ſūt Apoc. xxv. Foris canes. et ad modū canis rabidi ſunt omnibus euitadi. n. Thes. in. Ne omisceamini cu illo. scz cu excommunicato

Capitulum. xliiij.

Exempla ſcōn qz a grā eti derūt. et poſtea rehurrere runt. ſūt alij valde proficiua. Vnde affimilantur muſco. dicitur enim qz in montibus in die ſūt quidam capoli qui herbis aromaticeſ paſcuntur. in quoruſ vnguibz ſunt cauitates i qbus colliguntur humores ad apoteſma. ſed prope motum et diſcurruſ franguntur. et ille humor collectus cu piloſis folliculis abſtrahit. et ſba illa que in ſea folliculos atinet et ſume ē odoſiſera. et inter aromata eſt maxie preciosa. et in medeſis pluſimum virtuosa. vt dicit Vñſc. et illō vulgariter vñcamus muſcum. Quasi aut capoli ſunt quicqz homines. humiles et ſolliciti qui quaſi aromatiſ paſcunt. qz frequēt ml̄tis domis

et gratiis diuini expletur. Sed tamen quandoque ostingit quod in eo eis vnguisbus, i. in sensibus siue affectibus remanent quedam seauitatis, i. defectus quodam siue punitates ad quedam vitia in quibus interduci huius res, i. affectiones ex incautela vel negligencia paulatim multiplicantur in tantum quod generatur in eis apostema alicuius peccati quoniam in quo ruere permittuntur. sed postea propter motus distinctionis et exercitii boni opis, siue per discursum mentis considerationis et peritudinis metris frangitur talis peccati affectus, et in pilosis folliculis, i. asperis et afflictis exercitibus trahit a corde. Exempli autem penitentie et humilitatis et patientie quod in talibus afflictionibus ostendunt et in imitatione vite quam facili est aliis muscas odorifer per exemplum. Cuius scilicet virtus vel per considerationem vel imitationem efficitur aliis medicina, vel preservativa aliis iustis, scilicet ad timendum et se custodiendum, scilicet illud. i. Corithe. x. Qui se existimat sancte videat ne cadat, et peccatoribus ad peitendum a se corrigendum, sicut dixit beatus Ambro. theodosio impatrii qui allegavit ei exemplum dauid peccatis, si inquit fecerit es errare, se querere corrigendum. Ita exemplum prelati mali extinguit in subdito bonum propositum. Nam cadelia extincta olfacta ab equa pregnante ea facit abortire. Tunc enim cadelia extinguitur, quoniam prelatus aliquis vel doctor in manifestum peccatum labitur, quoniam at equa pregnans est anima bonorum propositum gestas, que dum peccatum prelati vel magistri sui imitando officiat, bonum quod experat extinguedo abortit. Capitulum. I.

Fatius non est sociandus sapienti, unde preceptum

fuit. Deut. xxviii. Nisi arabis in boue et asino. Per bouem enim intelligitur sapientia, per asinum stultus, per arare vero predicatione designatur, asinus ergo boui in arando non est intendens, quod fatuus in predicatione non est sapienti sociandus, ne scilicet ex fatuitatis discordia impediatur sapientis gratia.

Capitulum. II.

Fruor spiritus consumit lasciviam carnem, sicut fruor naturalis calor consumit pigrem mem corporis, quod apparet in came lo de quo dicit Constantinus quod ait calidissimum est ex natura et ideo macilentum, eo quod calor consumit sa- guis vntuositatem. Similiter calor caritatis et fruor devotionis consumit viscositatem siue lubricitatem luxurie et cupiscentie carnalium. Eccl. xxxviii. Vapor ignis irrit carnes, i. fruor spiritus amoris consumit desideria carnis. Iaco. i. Exortus est sol cum ardore et arefecit fenum, i. carnem. Psal. xl. Omnis caro fenum ac.

Capitulum. III.

Facte penitentis similis est bo- rane veneno, quoniam dicunt retusam pellem deponere pastu quod runda herbarum, venenum autem suum non deponit sed custodit. Sic facte penitentis ostentatione cuiusdam exterioris facte penitentie vitam vide, et mutare ut peccati retusatem de posuisse credatur. Venenum tamen retinet interioris male voluntatis, et ipsum ad tempore tantum occultando custodit. Et dominus quod rubeta quoniam culis sub ventre respargit, tot modis venenum ei non cursum dominum habet, quia scilicet factus est perita quoniam in se habet vitorum malicias, tot etiam habet noctem vel fallendi vias.

et ideo tale merito spūs scūs fugit secundū illud. **Sap.** i. Spūs sanct⁹ discipline effugiet factum.

Capl'm. lvi.

Fides ad īmūsibilia q̄rēda nos trahit. que tamen in tellūs viatoris non capit. Sunt enim fides cervis similes qui maria transeuntes non visu si odore tātū terras petunt. Similic terrā viuentium. i. soliditatē et nōrum bonorū nos odore quodā fidei querim⁹. que tamen in trāsitu huius māis positi put i seipis sūt certe non valemus. vñ Apo⁹. i. Cor⁹. Qd̄ oculus non vidit. nec auris audiuit atē. Sed licet iste odor videatur debilis. tamē est valde suavis et attracti⁹. **Vñ Cañ.** i. Trahe me post te curremus in odore atē. Vñ et hoc odore būtūs Johānes euāgeli⁹ta attractus legitur deo dixisse i quodā sua oratione. Odor tuus in me occupācētias eternas exītauit.

Capl'm. lviij.

Flos debere parētib⁹ obsequiā pietatis impendere precipue in necessitate glires docent. qui insigni pietate genitores suos in senectute nutriēdo adiuuāt. a eis alimēta ministrāt. Erubescant ēgo miseri homines q̄ suis parentibus sunt crudeles. qā dum eis in necessitate deficiunt. se gliribus et muribus crudeliores eē ostendūt. Eccl. in. Fili suscipie sene etiam patris tui. **Capl'm. lv.**

Gratia spūs sancti assimilatur membro radicali. Nā sicut dicit Arist. in omni animali est membrū radicalē qd̄ ē principium omnium virtutum naturaliū et spūalium. et hoc est cor l' aliquid loco eius. a cuius radice vt dicit Aquīcē. incipit animalium

creatio. et fōrtio. et figuratio. **D**icit ergo radicale principium est grē dei donū a quo omnes virtutes p̄cedunt. et dona gratuita quibus perficitur aia. Ab hoc principio incepit virtutum creatio. formatio. et figuratio. Nam creatio virtutum ē per habitum acquisitione⁹. quia virtus ut dicit Phūs ē habitus electi⁹. sed formatio eorum est per caritatis dilectionem. quia caritas est formatio virtutum. sicut dicit Ambroſi⁹. Sed figuratio virtutū est per actuū productionē. quia actus figurantur habitibus a qb⁹ procedūt. vñ in actib⁹ manifestatur habitus. sicut res figurata i figura. Sed oīm istorū radicale principiū ē ipa dīna grā. **Vñ Ap⁹.** totū eē suū spūiale grē dei atēbuit dices. grā dei sū iō qd̄ sū. **I**tē grām dīna ad suas solationes non recipit homo qd̄ diu peccatū in oscētia gerit. Nā pull⁹ eque qui cū quodā nigro folliculo in frōte nascitur. qd̄ diu absens n̄ fuerit ad vbera matris n̄ admittit. Null⁹ igit̄ gerens nigredinē i fronte. est homo peccatum hñs i mete. qd̄ qd̄ diu p̄ pñiaz n̄ amouerit. m̄ v̄tūtū grā eū ad solatiois sue v̄bēa n̄ admittit. **Sap.** Nichil iqnātū i illa icurrit. **Ca. lvi**

Gratios eē bñfcorib⁹ exēplū pantē nos docet. qd̄ quis sit bestia valde seu. suis tñ bñ factorib⁹ nullat⁹ ē iūta. **Vñ nar.** rat de quodā q̄ catulos ei⁹ de qdā fouea liberauit. qd̄ pātēa eū associavit et blandiens ei cauda et facie usq̄ extra decta duxit. Si ergo sic ēta ē bñfactorib⁹ crudelius ferarū natura. qnto magis dect̄ hoīes qb⁹ māfuetudo naturalē iē et ratiōalēsura. **Vñ Ap⁹ Col. in.** ēti estote **Capl'm. lvij.**

Gulosus homo assimilatus
vulso. qz vrs⁹ fm Aristoteli.
idifferenter omedit omnia.
onde pro fructib⁹ ascendit arbores.
et aluearia pro melle ostingit. et
cancrios et formicas pro medicina
omedit. Sic gulosus aliquando sib⁹
specie necessitatis. aliquando ex dul-
cedine voluptatis. aliquando sub
protectu ihermitatis voluptuosas
delectationes exquirit et accipit.
Ecc⁹. xxx vi. Omne estiam mādi-
cabit ventre scilicet gulosi. Item
gulosus assimilatur cocodrillo qui
herbas libenter omedit inter quas
endros serpens puulus qui ei⁹ im-
micus est se inuoluit. ut dum her-
bas carpit serpentem transglutiat.
qui dum in ventre existit. ipsuz oe-
cidit et ille sus exit. Sic gulosus ho-
mo bōs et sapidos moiselles libēt
comedit cu⁹ quibus frequenter ve-
nenum voluptatis et peccati per de-
lectationem transglutit qd metez
eius occidit. Item gula perducit
hominem ad luxuriam et incontinētias.
Nam cerui quando nimis pinguis
se sentiunt. latebras querunt. quia
nec bene fugere nec cursu atinuare
possunt. sed nūc fugiunt. nunc sub-
sistunt et retro respiciunt. sic etiaz
piguedo gule querit latebras lux-
urie. Et homo etiam gule deditus i-
ncontinentis effectus. nec temptationes
carnis fugere. nec cursum penitentie
continuare potest. Sed nūc cōscien-
tia punctus fugit. id est fugere appo-
nit. nunc subsistit. id est temptationes
exspectat et suscipit. Nunc re-
tro respicit. qz ad turpitudinem de-
sidrio vel opere redit. Vitiū itaq⁹
gule curādum est afflictione absti-
nentie. ariditas autē anime irrigā-
da est lacrimarum spunctio. Na-
scitū **Psac.** Carnes pinguis ani-

malium afflante sunt. qz dum assan-
tur. carum humiditas illaudabilis
desiceatur. sed siccæ carnes potius
sunt lixande. qz aqua eas tēperat et
humectat. carnes porcine et pecori-
ne laudabilis sunt assature. capri-
ne vero et bouine meliores sunt lix-
ate. Nam per lixationem siccæ car-
nes humectantur. et per assationē
humide carnes siccātur. Est ergo
caro pinguis caro assueta delit⁹
que igne assanda est. i. abstinentie
afflictione famis ardore sedanda.
ut sic delectatioēs gule opescat af-
flictio abstinentie. Sed quasi siccæ
carnes sunt aride. i. indeuote m̄tes
que tunce bulienti aqua elixantur.
quando feruenti et lacrimosa con-
punctione irrigant. **Capl⁹. Ivi⁹.**

Habentes habundātiā te-
poraliuz. assilāntur pigui-
bus aīalibus Italia nimis
pinguia fuit ad esuz pessima. noīet
en digestiōni. qz sup cibū natāt. et
cibū iſlat. et villos stomachi emolli-
ūt. et lubricitatē stōachi iducit. Vñ
piguedo nimia stomachū dissoluit.
deficiēt v̄tute v̄tētua v̄tētua et
expulsua. Ex pinguedie etiā stōa-
thus icendit. sic ignis qñ piguedo
in eū piciit. Quālī āt piguedo car-
nis ē habundātia tpalis. de q **D⁹.**
Prodit q̄i ex adipe h̄qtas eorum.
.i. ex habundātia et plenitudine tpali-
um. Nec ḡ noīet aīe sic piguedo
stomacho. Inducit en flāmatiōez
siue elatiōez supbie. mollicie et lub-
titatē luxurie. Dissoluit en v̄tutē
incontinētiae. excludit solationē siue o-
fortationē grē. n̄ curat de expulsiō-
ne vition⁹ p affectionē peitētie. Nec
etiā n̄ extiguit s̄ poti⁹ acēdit ignis
auaritie. sic habundātia lignorū nō
extinguuit s̄ poti⁹ auget ignē. **Ecc⁹**
xxviii. Scbz ligna siue exarde sez

Ignis. Item habundantia nimia et palis consolationis generat vitia mentis. Nam ligna que in plenilunio resecatur vel plantantur quod tunc humor in corporibus habudat propter eius superfluitatem non vallet regi a natura et ideo corrumpit et agnoscit omnes a quibus corroduntur et in puluerem rediguntur. Est autem quasi humor arboris ipsa solatio sive repletio carnis. qui habudans sit corruptionem non tantum corporis sed etiam anime gigantem et vermes producit vitionem. quibus virtutes anime peccatum dissipantur. Vide enim ut dicit Gregorius pro princeps roborum scilicet nabuzardam destruxit monachos Helmuthianos cui coeci de servient sua repletione destruit virtutes anime.

Capitulum. lxx.

Homines tam homini quam animalibus assimilantur animibus terrestribus. Nam sicut dictum est supra in principio huius quinti libri. ponit moyses ea genera animalium scilicet iumenta. reptilia. et bestias. et hinc Hassibius sicut iumenta que appetunt usum hominum nesciupata. et quodam ex eis sunt ad laborandum. ut equi boues et asini. quedam ad lanificandum. ut oves et fililia. quedam ad recessendum. ut porci et huiusmodi. Per iumenta igitur intelliguntur actiui que sunt in adiutorium proximorum solliciti. Unde dicuntur iumenta quasi iuua metra. quorum quedam laborant in opibus obedientie ut claustrales. et isti sunt ut equi. Equus enim homo subditus ab eo in frenatis. et secundum eum voluntate mouetur et cicutur. et sic est subditus et spuma platus. Iacobus inquit. Equis frena in ora mittimus ad sentierum nobis. et donec corpus illorum circumferimus. Huius secundum est regularia precepta. sive instituta. et prelatorum correctiones. Quidam

vero laborant in opere doctrine. et isti sunt ut boves cum quibus terra aratur. scilicet predicatorum a quibus terra anima aratur vomere lingue. et scribitur semine doctrine. Alii vero laborant in opero patientie scilicet in cura regiminis ut prelati. qui assimilantur animalibus humilibus aliisque onera ferentibus scilicet camelis. asini. et huiusmodi. quia quanto sunt maiores. tanto debent esse humiliores et pro subditis onera portantes. Propterea ut iumentum factus fuisse apud te. Tumenta enim huiusmodi scilicet asini et camelorum licet sint magna corpore sunt tamen vilia reputatio ne et magne sarcie gravatae. Sicut platus licet sit magnus in dignitate. debet tamen esse apud seipsum vallis et humili reputatione. Est etiam magni proditoris sarcina gravata. cum habeat proficiens subditis deo reddere rationem. Unde Gregorius dicit Grandis honor sed gravis onus. Illi autem qui intendunt ad pauperes vestiendos assimilantur oviibus. qui quasi mandatum domini impletos ut dicit beatissimus Martinus. Cum duas tunicas habeant scilicet lanam et pelle. una datur non habenti. scilicet lanam homini. Qui vero pauperes pastiunt suis cibis et elemosinis sunt similes animalibus utilibus ad cibum. ut arietibus edibus et porcis. et huiusmodi. quibus scilicet assimilantur non ratione vilitatis sed utilitatis. Reptilia vero sunt illa que corporis contractione et extensione repunt et mouentur. ut vermes. coluber. et serpentes. Per reptilia vero possunt intelligi perfecti et contemplati viri. quorum est se contrahere id est ab exterioribus ad interiora reducere ad deum contemplandum. et nichilominus se extende ad proximum diligendum. Unde dominus esse ut vermes per reputationem humilitatis. ut colubri per refrigerium

carnis· quia dicitur colubet quasi
tolens umbram. Item debent esse
ut serpentes per prudentiam distretti
omnis. Math. x. Estote prudentes
sicut serpentes Vel debent esse ut
vermes· qd eorum est deum frequen-
ter laudare. Vermes enim ut bru-
ci et huiusmodi ore se trahunt. Ns
Semper laus eius in ore meo. Vel
ut serpentes qd eorum est carnem
per abstinentiam attenuare Serp-
tes enim vi costatum se rapiunt.
Job Inuadat media costas eius.
Nam maxime in costis apparet te-
nitas ieuinantis. Debent etiam
esse ut lacerte· qd in bonis de bene
affectionibus estuare. Lacerte enim
pedibus reputantur· et pedes aīne sunt
eius affectiones quibus tanto ve-
locius currunt quanto feruētiores
existunt. Bestie autem dicuntur
quasi vastie eo qd deuastant omnia
sua feritate. Nam sunt seue et ipse-
tunt· nunc vngue· nunc cornu·
nunc dente· ut apri leones· et lupi·
et ideo talibus bestiis peccatores
assimilantur. qd omnia bona sua de-
uastant Nam bona naturalia dimi-
nuunt· gratuita repellunt· celesti
a tempnunt· temporalia amittunt
Ipsi sunt seui fibipisis et m̄to for-
tius alios quos ledunt et impediunt
aut dente inuidē detractiōnis. aut
cornu superbe dominationis. à vi-
gue violente direptionis. Et qdā
sunt ut apri per carnis voluptate·
qdam ut leones per superbie poter-
statem· quidam vero sunt ut lupi
per avaritie rapacitatem et sic de a-
līs similib⁹. Eccēs in Dixi in corde
meo de filiis hominum ut probaret eos
dominus et ostenderet similes esse
bestiis. Caplin. lx.

Honestatem et pudicitiam
operis coniugalis elephā.

les conseruate nos docet in qui-
bus est pudicitia quedam admira-
da· maxime respectu aliorum ami-
cium. Non enim se cognoscunt
misi in abdito· et hoc non nisi in duo
bus annis quando masculus habet
quinque annos et femina decēs· et in
istis duobus annis non nisi quinque
diebus sexto raro adiuncto. In qd
exempli docetur homines iungant
opere honeste vti· quantum ad locū
et quantum ad tempus· et quantum
ad caritatem. Vñ Tobias iumor
dixit uxori sue. Exurge et deprece-
mur hodie dominuz et eras et scdm
eras. qd hys tribus noctibus iungi-
mur deo· tercia autem transacta
nocte in nostro erimus coniugio.
Fili quippe sanctorum sumus et non
possimus ita coniungi sicut et ge-
tes que ignorant deum. Zob. viij.
Capitulum. lx.

Humilis homo assimilatur
vāmule i. silvestri capre
que est animal timiduz et
ibecille· neqz scit se defendere n̄ bñ
scio fuge· habet enim pro armis
membrorum agilitatem et fugam
Vnde scd; ysidorū dicitur damula
eo qd de manu effugiat· montuosa
et nemorosa diligit· gramine aro-
matica omedit et ramus coloruz ex-
tremitates carpit· quando vulne-
ratur draconem mandit· et sic te-
lum ex corpore excutit. Vāmula
serpentes odint et eius anhelitū
fusimere non possunt. Sic qd homo
humilis semper timet dei offensam.
et ibecille se reputat ex virtute
propria· defendit se vitiorū fuga·
armat se agilitate obediēt et si-
perbie fuga· et sic effugit mā tēp-
tationis dyabolice· diligit montez
et templationis· nemus solitudinis
et quasi gramimibus aromaticis

pascitur sanctorū exēplis. Nam
sculorum extremitates. id est humi-
lia opera carpit. Vulneratus pec-
cato draconem. que est herba
medicinalis. id est pēnitentiam mā-
dit. et sic telum temptationis vel
peccati de corde trahit. Serpens q̄
infernalis id est demon maxie hūc
odit et eius anhelitum. i. voluntari-
um despectum sustinere nō potest.
Eccē. xix. Abhominatio est superbo
humilitas. Item humilis sui recog-
nitio liberat hominem a peccato.
Nā p̄dus quando infirmitatem in-
currit. simū hūanū omedit et eua-
dit. Quid em̄ est hōis sim⁹. n̄ abho-
nabilis peccati actus. sim⁹ quidem
pter vilitatem. humanus ppter
aprietatem. qz solius hōis interāi-
malia p̄prium est peccare. Hūc er-
go simū omedit q̄ turpitudinē pec-
cati sui humiliter recognoscit. et ta-
lis ab infirmitate mortis tra euadit.
ex eo q̄ apud p̄iu⁹ iūdicem̄ est ipa-
tratio venie ipsa recognitio culpe.
vt dicit **Ḡe.** Ps. Qm̄ h̄qtatē meā
ego cognosco. Item p̄funda humili-
tas animi. et diligens auditus v-
bi dei iūuat homines atra temptati-
onies dyaboli. cuius exemplū est qz
sicut dicunt. **Aristo.** et. **Auice.** Cor-
uius valde odit asinū. et tēptat euz
rostro execare. sed iūuat asinū. p-
funditas oculorum et spissitudo co-
mū super ciliorum cū quo tegit visū.
Cui etiam valet p̄ceritas et mobi-
litas aurium euz quibus se defedit.
Coruus est dyabolus. asin⁹ homo
simplex et dei seruitio deputatus.
cui dyabol⁹ iūdiat ut eruat ou-
los. scz bonam fidem et bonaz volū-
tatem. sed si habeat eos p̄fundos
.i. in humilitate fūdatos et abstinen-
tos. sub spissō et duro corio. i. sub
despero et grossō habitu. vel ex-

teriori aspectu. et si habeat aures
magnas et mobiles. i. ad auditu⁹
diuum sermonis plixas. et ad mo-
tum implendi et obediendi patas.
euadit ab eius malitia. Item humili-
les et pauperes sunt promptioēs
ad bene operandum q̄ magis et
dites. sic dicit **Arist.** q̄ aranee pue-
sunt acute et velocis motus. s̄ mag-
ne et nigre tardores. et bee solent
texere iuxta terram. et in forami-
nibus semper latent donec in rete
sūn̄ aliqua bestiola cadit quā p̄pre-
hendit et fugit. et quād oēḡ repom̄it
donec famem habuerit. Sic qui p-
ui sunt reputatioē appria sicut hu-
miles. v̄l reputatioē aliorū sicut
pauperes sunt ad bene operandu⁹
acuti. i. perspicaciis et velocis mo-
tus. i. solliciti et prōpti. Nā p̄spica-
ces ad prouidendum et considerādū
facit eos humilitas. sed veloces a
expeditos facit eos paupertas. S; magni et diuites q̄ apud mundu⁹
magni reputantur sūt ad bene o-
perandum tardi. et circa terrā tex-
unt. quando solū ad terrena dispo-
nēda l̄gregāda intēdunt. bestio-
las. i. simplices fraudulenter et insi-
diose decipiunt a eorū bona diripi-
entes sibi in sūn̄ v̄sum assumunt. l̄
pro futuro tpe reponunt. Item hu-
militas mentis et restrictio carnis
perducunt hominem ad magnum
culmen oētemplationis. Nam formi-
ca cum sint pue et stricte circa ven-
trem. crescentes sunt petinatē et
volant. Sic qui est apud seiphi⁹ p-
uus per humilitatem. et circa ven-
trem p̄ abstinentiam strictus cre-
scit in spiritu. et pennis virtutum
efficitur pennatus. et tunc sequit̄
oētemplationis volatus. Item hu-
militas plus fructificat q̄ superbi-
a. Nā aialia pui corporis sūt pluriu⁹

Filiorum q̄ illa que maximi. Opera enim deo placēta sūt opa humīha que maximi. i. supbi facere dēvīnantur et ideo p̄manēt steriles.

Cap̄lm. lxiij.

Inīs īfernī post diē iudicij hūāia corpora cruciabit. et tñ non occidet neq; oīsu met neq; icinēbit. Cui? exēplū apparet ī salamādra que ī mediō ignis vīuit. Et de corio cuiusdaz gēneris salamādre fūnit licēia ī lāpadib; et lucernis que nullo ī tendio oīsumūtur. sed perpetuo ardere probant. Et si hoc sit potentia nature. quāto magis ī dāpnatorū corporib; fieri poterit dīna virtute. **Vsa. lxvi.** Igm̄s eoz non extinguetur.

Cap̄lm. lxiij.

Incestum abhorre equod; est. qui maternū coitū fūme refugit. Vñ narrat Āristo. q̄ rex septētrionis habuit equā pulcherrimā. que pēperit ei equū pulcherrimū. Ex quib; duo bus volēs extrahere equū aliū. cooperuit vultū equi ne matrē agnosceret. Qui tandem discooperitus matrē se cognouisse vidēs fugit. et se ipsū ab alto proiecit et mortuus ē. Qñtū ergo de h̄ abhorre rationalē homo īcestuosa fui sanguinis comixtione. qñ brutū aīal sic abhorre. Itē camelus coitū cū matre tātuz abhorret. vt dicit Ārist. q̄ cū ī q̄dam ciuitate coopta a posteriorib; mater esset. camelū eā non cognoscens super eā ascēdit. sed tandem eāz matrē sentiens mox coitū non complens descendit et ī geminatorem inuasit. momordit dentibus a occidit. Erubescat homo ī felix qui iudicio fultus est rationis. non solum tale quid egisse. sed minimū

facē cogitasse. **Deuč. xxvij.** Male dictus qui dorimit cum uxore pāts sui

Cap̄lm. lxiij.

Inconstans homo similis est yene. de cuius natuā dicit̄ esse vt una et eadem sexu mutet. vnde nutie masculus nanc femina īuenītur. Similē homo ī constans īuenītur aliquando masculus id est robustus ī proposito. sed postea īuenītur femina ī feō. Vel masculus. i. virilis ī principiō. sed femina. i. debilis ī progressu. **Luce. xxij.** Cepit edificare et non potuit oīsummare. Sed nota q̄ predictam mutationē sexus dicunt quidaz fieri solū apparenter. ex eo q̄ vt dicunt yena semper habet vtrūq; sexu sicut hermafroditus. sed aliquando unus est occultus a alter manifestus. Et hoc forte variatur scđm tpa ppter qd aliquando apparet masculus aliquando femina. Vnde dicunt quidam q̄ yena p̄cipit sine māc. b̄ Ārist. hoc negat.

Cap̄lm. lxv.

Incontinentia ciugalez euītare cērui nos doceat. de quibus dicit **Plinius** q̄ a tpeceptus femine a maribus discedunt donec a p̄tu purgenē. Et tamen tanta est quorundam hominū libido. vt a grauidata uxore interdum abstinerē non valeant. Et nota hic aliqd exigēte materia q̄uis non sit pulchrum audire. tñ est utile scire. sc̄z q̄uis matrix post ī pregnationē claudatur. tamē ex delectatione vt **Arietaria** dicit mōuetur et aperitur. et ex hoc īmet periculum aborsus. Et ideo **Ieo9**. vituperat accessum viri ad uxorem.

pregnanciē non tamen ita q̄ se
per sit peccati mōrle. nisi forte quā
do probabilit̄ timet de periculo ab
orfus.

Capl'm. lxvi

Infirmitas corporis aliquā
do ē medicina cordis. quia
scz cohibz vitia. Nā leo vt
dicit Solin⁹ quartanā om̄i tpe pati,
tur. Et hūc morbū dō puidete ide,
o patitur vt ei⁹ iracūdia tpetur.
Similiter in hoībus diuersis infirmi,
tates corrigit diusa vita. pp̄ q̄
dixit Seneca. Infirmitati mee ḡt̄
as ago que cogit me non posse q̄ n̄
debeo velle. Itē infirm⁹ homo dē
fue infirmitatis remedium p̄cipue
a deo require. et etiā medicinalia
cū oratione et dīne v̄tutis iuocati,
one recipere. Nā elephātes quando
egrotat colligunt quādā salutifē
ras herbas. et ante q̄ eas edāt ere,
cto ad celū capite etiā herbas ad ce
lum leuat. et q̄si quādā religione
a deo auxilium postulant. Qulto
ergo magis hō euz patitur. a deo de
bet auxilium petere. et medicina
vtens ab oratione inchoare. Iac.
vi. Oratio fidei saluabit infirmum

Capitulum. lxvii

Ingenui aliquando plus
valet q̄ vires. q̄ patet i
leopodo quē leo mirabilē
dit. Vnde leonē timens q̄ minos
illo est. foueam facit orificium du
plex habentē. vñ per q̄d intreat. et
alterum per q̄d exit. et est foueam in
vtrōq̄ orificio valde apla sed in me
dio stricta. Veniente ergo leone p̄
foueam fugit. quē leo insequēs cū
ipso foueam intrat. sed ad mediu
remens et foueam strictam reperi
ens transire non potest neq̄ v̄tro
se vertere valet. Vnde leopardus
exiens per aliam partem et post eū

ingrediens ipsum a tergo mordet.
a sic sepe de eo arte triumphat. de
quo triumphare viribus neq̄bat
Leopardo ergo assimilatur homo.
cuius souea est presē vita. hec ha
bet ingressum per natuitatem. et
egressum per mortem. et utrobicq̄
ē lāga humilitatis materia. siue ho
mīns principiū consideres. siue
finem. Sed i medio debet esse strī
cta artitudine p̄tētie. quā cū leo
id est dyabolus inuenit in homine.
non potest progreedi vt ulteri⁹ ho
minez decipiat. nec retrocedere vt
p̄ preterita peccata que iam p̄ pei
tentiam deleta sunt ipsum teneat
Vnde leonē leopodus exiens v̄rro
mordens occidit. quia postera vita
et penitentia eius nequiciam i se
extinguit.

Capitulū. lxviii

Impatiens assimilatur vr
so. Est enim virus animal
ipatiens et iracundum se
volens de singulis vindicare. Vñ
cum aliquem iuaserit si aliis euz
tagit statim primum dimittit et a
lium iuverit. s̄ quando capit aspe
ctu pelvis adētis excecat. cathe
ligatur. et vberibus edomatur. Sic
homo ipatiens et iracūd⁹ de singu
lis hūrns se vindicare appetit. neq̄
pp̄ter vñū imīcū dimittit quin i
tra alium bellum fuscipiat. s̄ tāq̄
pelvis ardēs ē ira furēs ad quā ex
cecat. q̄ oculū ratiois p̄fbat.
quē furia et iſania p̄tus excecat
s̄ furiosus ē catheca ligādus. l̄ ver
berib⁹ edomād⁹. Capl'm. lxix.

Impereuerātes qui bene i
tipiunt et in fīcie deficiunt
siles sunt illis animalibus
monstris que satiri dicuntur. siue
faunū. De quib⁹ dicit. Vido. q̄ ha
bent cornua i frōtibus. et sūt siles

capris in pēdibus. Et tale fuit mōstrum qd būtis Anthomius inuenit in solitudine. et duz interrogaretur qd essz. respondit mōstris siue vñ ex accolis heremī. quos ērōre delusa gētilitas faunos et satyros collit. Quid aut ē cornu frōnis. nisi robustū p̄cipium opis. a qd pes capnus. nisi finis defectuosus? Ille ergo qui viriliter incipit. sed postmodū ad debitū finē bene incepta nō perducit. qsi satyro mōstro similis existit. et tales erāt illi qbz. Apo dixit Gal. in. Cū spū cōperitis. nūc carne sūmamini. Item impseue. rātes et ipatiētes filee fūt leopdo qui sahēdo non persequēdo capir predā. quā si. in. vel. nn. saltu nō cōperit pre indignatione de sistit a quasi vict̄ retrocedit. Tales fūt qui nō diuitius laborādo. sed q̄to tuis optinendo volūt asseq̄ qd itēdūt. Vnde si non statim obtinent et nō inueniunt qd volūt qsi tedium viti a bñ incepto opere retrocedūt. non attendētes q̄ labor improbus dia vincit. vt dicit Virgilius. Vnde etiā perseverātia orantis optinet a deo qd cupit. Luce. xi. Si perseuerauerit pulsans dabit ei ac.

Caplm. lxx.

Initabilis et inconstans hō assilatur cameleōti. qui ē bestia parua diuerso varietatis colore respersa. Cui⁹ corporis sculum ad varios colores quos videt facile variat. Nullum enim inuenitur aīal qd sic recipiat oppositor⁹ sibi colorū imitationes. vt dicit Ysid. Sic animus puus pusilla. nimilitate. vt puus in virtute facile impressionē amoris. vel timoris. vel gaudij. vel doloris. vel estacie recipit ex omnibz que sibi occurruit. a ideo stabilitatem non habet. quia im-

mutabilitate et deducit per varias affectiones. Jac. i. Vir duplex animo inconstans est in oībus vñs suis.

Caplm. lxi.

Inuidi sunt similes quibus dā serpentibus in die. qui statim fugiūt quando vident florere abores aromaticas. q̄s etiā corrordere dicuntur ne floreat. eo q̄ odorē florū sustinere nō valeant. Sic inuidi prosperitatē proximo rū sustinere non possunt. et de ipsō q̄ infortūmō gaudēt. Eccl. xxvii. Laqueo pibunt qui delectātur in casu iustorū. Itē inuidi dolēt si ali quis utilitate de bonis eoz capit. etiam de hijs quibz non indigent. Sunt enim similes ceruis qui quādo cornua enēunt abscondunt p̄pē inuidia. et dolere videntur si aliquis ex illis accipiat medicinam. Item inuidus assilatur vrsō. Nam vrsus cerebrum habet venenofū. et ideo eius caput et spatule oburuntur. ne gustātes de eis cerebro in vrsinā rabiem conuertantur. Nulli enim animali est tanta solertia ad male faciendum sicut vrsō. vt Olimius dicit. Sic inuidus habet caput venenofū. id est mentem veneno dñ et maliuolentie infectam. Vnde necessariuz esset vt viveretur igne caritatis. que non emulatur et sic nemini noceret. Et ideo nullum vitium facit hominem ita solerte ad male faciendum et nocenduz alios sicut inuidia. Vnde per inuidiaz dyaboli mors intravit in omnes homines. Sapientie. iij. Inuidia dyaboli mors intravit in orbem terrarū. Itē inuid filis ē syrene q̄ tempestate letatur et in sereno estatur. Sic est inuidus duz gaudet de alterius aueritate. et tristat de p̄spēritate

Itez inuidus similis est salamādæ. **P**rimo ratione temporis. **N**ā salamandra que habet figuram silem lacerte non apparet nisi i magnis ymbribus et in sereno deficit oīno. **P**er magnos imbræ stellige magnas tribulationes vel aduersitates alicui contingentes. **T**unc inuidus et maluolus se manifestat ad iſul tandem et nocendum ei sicut fecit semel dauid. **N**eū. **xvi.** **S**ed in sereno. i. dum videt hominem in pspere, ritate tacendo deficit et tristitia consumitur. **S**ed o ratione frigoris. **N**am tanti est frigoris ut ignē extinguit sicut glacies. **S**ic inuidia extinguit ignem caritatis. **T**ercio ratio ne oris. **N**am ore venenum euomit. sc̄ qdā saniē lacteam. q si corpus hominis tetigerit inde pilos ostine fluere facit. **S**imiliter inuidus venenum euomit ore detrahendo et ifamando. **D**ō. **V**eterum aspidum sub labiis eorum. **I**tem inuidus vbi alteri nocere credit quādoq; pde st. et idē assimilatur hinc. cuius vri na i gemmam p̄iosam dueritur et ipse hoc sciens et quasi homin inuidus et dolens si gemmam hanc inueniret dū vrimam emittit eā sub tra abscondit et tamen fallitur. q ibi ut dicit Olimius in lapide m citius mutatur. **I**tem inuidus assimilatur dracom. **N**am draco venenum suum habet in lingua et in felle. **V**icit enim Olimius q ex vi veneni semper lingua eius erigitur. et ex calore flatus sui aer inflammatur vt aliquādo iendi videatur. **V**im habet in cauda et plus nocet vbe q̄ ictu. **Q**uicq; autem cauda ligauerit occidit. raro dormit. et visus acutissimus habet. vñ a remotis p̄dam suā videt. **S**imiliter hō inuidus habet venenū odij in felle. i. interi

us in mente. et in lingua. i. i detrac-
tiōe. et lingua erigitur ad male di-
rendum et superbe loquendū. a ad
odio inflamandū et incendendū. **H**a-
bet etiam vim in cauda. q̄ scilicet
retro percutit per occultaz detracti-
onez et occidit per infamacionez.
raro dormit. i. raro quiescit a nocte.
dō et machinando. a habet acutis-
sum visuz circa defectus proximi.
ita q̄ a remotis videt quid de ipso
capere possit. **I**tem inuidus homo
frequenter vñ credit ledere alium
ledit seipsum. **V**n̄ est similis papi-
liom. q dum lumen extingue re mi-
titur in flammam irruens ipse vbur-
tur. **O**ā. **C**onuertetur dolor eius
in caput eius et in verticem ipsius
iniquitas eius descendet.

Caplm. lxxn.

Vpoerita ei quē ledit falsā
passionē oñdit. ne ex cru-
delitate ledere credat. **V**n̄
assimilatur cocodrillo de quo Phi-
siologus dicit. q̄ si hominem iuxta-
litus inuenit euz occidit. sed poste-
a eum plorat. et tamen cum deuo-
rat. **T**alis fuit ysmael filius nataie
de quo habetur. **J**ē. **xli.** q̄ cuz ami-
cis godolie quē ipse occiderat ince-
dens et plorans ibat. et tamē etiā
illos cuz quibus sic ibat occidit ut
dicitur ibide m. **I**tem ypocrita vel
hereticus assimilat pātere quā p̄pē
pulchritudinem exterioris pellis vñ
varietatem colorum et odorez quē
ex ore emitit. omnia aiaria sollicitā-
tur videre. sed toruitate capitis de-
terrentur. **V**nde ipa caput ocultat.
et dum ei animal appropinquat. ip-
sum accipit et manducat. **S**ic p̄pē
apparentiaz exterioris sanctitatis
et varia spiritualia opera que ypo-
crita vel hereticus exterius prēten-
dit. et aliquā ppter famā doctrine

c in

que est ut odororis multe deuote
et simplices persone desiderat eu^m
videre ut ei adhcerere. q**b** ipse ca-
put sue malitie. i. maligna intentio-
nem vel corrupta fide a principio
abscondit. Sed cu*m* ei aliquis crede do
familiariter adheserit. tuc ipsu*m* deci-
piendo capit et māducat. i. eu*m* fibi
incorp*m* pat. hoc est corrumpe do assilat.
Itē hypocrita assilatur eruce Eruca
enim ē v*m*is noxi*m*. q*m* in folijs ole-
tū cresces. paimplos fruct*m* fron-
des et flores corredit. V*n* ab erade-
do dicta est eruca. ut dicit **P**lido.
Sic q*m* hypocritis viti*m* omnem fru-
ctum spiritualem et bonum hominis
destruit. s*m* et flor*m*. i. affectionū et
frondium. i. locutionum et fructu*m*
. i. operationum. quia in omnibus
intendit hypocrita solum humanum
fauorem Secundo quia est vermis
ingemofus sc*m* ad se conseruanduz
contra temporis asperitatem. Nā
sicut dicit **P**linius. Eruca in extre-
mitatibus arboruz sumptis folijs
et fructibus texit de suis viscerib*m*
telas more aranearum. quibus se-
se per totam hyemem inuolu*m* tu-
stodiens pestiferum semen suum.
Egerit enim quedam oua de qb*m* i
rere erupentib*m* gēmis nascitur ml'
ta ples. Sic etiā homo hypocrita
instante hyeme. i. asperitate alicu-
ius aduersitatis vel tribulatio*m*. de-
visceribus suis. i. ex propriis et oc-
cultis malith*m* suis texit telas. i. or-
dinat miserabiles et astutas vias q*m*
bus se inuoluere. i. cooperire et de-
fendere possit. Et in talibus v*n*s se
inuoluens. i. cooperies custodit pesti-
ferum semen suum. i. malignu*m* affe-
ctum. Et egerit quedam oua. id ē
facit quedam secreta opera ex qui-
bus quandoq*m* oriuntur mala mul-
ta. Certo quia ē vermis maculo.

Fus. Est enim eruca mollis et san-
sa. diuersis coloribus distincta. de-
nocte lucens ut stella. i die defor-
mis apparet. Sic hypocrita est mol-
lis id est delitiosus. vel mollis. id ē
cedens temptationibus.olle em-
tangenti non resistit sed cedit. Itē
est saniosus. i. putredine peccator*m*
sive humore luxurie plenus. et di-
uersis coloribus. i. vitis sive mali-
tis maculatus. vel diuersis colori-
bus. id est diuersis ostentationib*m*
sanctitatis tinctus. quia multis mo-
dis conatur apparere tonus. Sed
sicet de nocte. i. in obscuritate pre-
setis vite luceat ut stella sc*m* p clari-
tatem fame vel exterioris appare-
tie. tamē aduemente die mortis si-
ue die claritatis diuini iudicij. in
quo illuminantur abscondita tene-
brarum. et manifestantur consili-
a cordium. tunc deformitas eius
patebit. Quarto quia eruca est v*m*
mis quasi monstrofus in transfor-
mando se. Nam ad modum bom-
bicis sericum facientis formaz mu-
tat et se reptilem in volatilem tra-
format. Has enim tenues et latas
sustipit quibus volitando in aera
se extollit. et quot colores in cot-
pore habuit tot in aliis ostendit.
Et tale volatile papilio vocatur. ut
dicit **P**lidorus. Et ideo ut ipse di-
cit ex erucis papilioes sunt. et
ex papilionum stercoibus eruca i-
terum generantur. et quando vo-
lant minus noxia sunt q*m* quando
reptant. Tunc enim eruca accipit
formam volatilem sive papilionis.
quando hypocrita ascendit ad g*m*ou*m*
prelationis. Tunc enim ad modū
bombicis sericum facientis aliam
formam assumit. quia ad modum
sancti viri multa bona se facturuz
pretendit. Has tenues et latas

fiscipit quibus in aera se extollit.
quia quedam opera que apparent
videtur mira. sed existenter sunt
valde debilia inchoat et assumit q
bus iactanter se eleuat. et in regi
mine magnificat. Et ex sic erucis pa
pilioes sunt. quia sic ex ypocritis
superbi et vane glorioli exerunt. Ex
quoz stercore id est temporali glori
a Quia viri peccoris gloria vermis
et sterlus est. ut dicitur. Machab. n
iterum generant eruce. qz scz alij
ambitiosi videntes ypocitaruz te
poralem gloriam sequi conantur
etiaz eorum fictam vitam. sed i hœ
minus noxii sunt ypocrate volantes
qm reptates. qz minus latet eorum
ypocrisis i statu dignitatis. naz pñ
cipatus ostendit virum. et quanto
ypocrisis est minus occulta. tanto
minus est noxia. Item in statu dig
nitatis ypocrita sibi magis cauet
ne perdat nomen vel honorem sa
cralitatis. Capl. lxxin.

Iba impellit frē querenter ho
minem ad pericula morti
fera apter appetitum vidi
te. Vnde iracundus ē similis apro
i. filiustri porco. Qui scd. Auicē.
a Pliniū est animal seuū et tante
feritatis ut morte puipendat. et co
tra ferrum venatoris intrepide se
opponat. imo ferro ossibus vires
atra vulneratores suos refumit et
ipsos cu cultris suis inuidit. Sic
homines frequenter ut se de minimis
vindicent. ex ipsa ira periculus
mortis puipendentes etiam in tela
ferrea se immittut intrepidos. neqz
vulnerati refugunt. sed maiore fu
rore in suos vulneratores ifurgunt
Job. v. Virum stultum interficit i
ra cūdia. n. Machab. n. Fere bel
lue iram gerēs. Item iracund. ho
similis est cai rabido qui semper ē

soliuagus. ipshū emi alij canes fugi
unt tanqz pestem. Vadit tanqz ca
deo ut ebrius. et currit apto ore
lingua pendente a saliuā defluēte.
oculos habet rubicūdos. quos licet
ferat aptos. in omne tamē obiectu
impingit ac si cœcius sit. etra oīez
rem repugnat. et etra umbra suā
latrat. Et dicit Cōstātin⁹ qz canis
est frigidus et siccus cui migra cole
ra dñat. qz dū corrupit. canis i rabi
ein vertit. Silv etiā ho iracund⁹ est
soliuag⁹. qz nec amicū nec sociū p
fistime. ppk qd dñ. Proū. xxii. No
hi eē aic⁹ ho iracundo Merito ab oī
bus fugiend⁹ ē tanqz pestis. qz nemī
ni peit. Itē apto ore currit. qz vba
maledica pferre nō desinit. Vn ei
lingua extra os pendet. qz ea cohī
bē n̄ p̄t. totū em spm suū pfert stul
tus. cui saliuā sapientie seu discreti
onis defluit. qz siqd sensus hēt ita
tus ex furia totū pdit. Oculos aut
ad irām rubicūdos hēt ppk furorēz
sanguinis qz vaporatē ascendit ad
faciem. et ad oculos hois irati Est
em iā naturalitē ebullitio sanguī s
ēca cor ut Damasce⁹ dicit. ppk illā
mationē spirituū visibiliū. Sz qsi ce
uis i oī qd audiēdo vel vidēdo si
bi resistit impingit. Nā i oī vbo. l. vi.
su. vel alio gestu offeditur. et ideo
etra oīa qz audit l. videt repugnat.
a apud seipshū etiā sol⁹ existēs mur
mureat. et sic ad modū rabidi canis
atra umbra suā latrat. maxie aut
tūc in rabie faciliter accēdit qn̄ mī
gra colera. i. melacolia corrūpitur.
qz qn̄ ē i aliq accēdia vel melacolici
a homo iracund⁹. tūc ex leui causa
accēdit i furia. qz tūc ē maxie pñ⁹
ad irām ex conceptione vel ymagi
natione aliquis rei etristantis Ju
ste ergo debet homo conari ne ab
ira superetur ex qz tāta rabies orī.

Job. xxvi. Non te superet ira. Ite iracundus vel impatiens cum aliquod contumeliam occurrit. etiaque quod bene fecerat destruit. Vnde similis est cirogillo qui est idem quod hericium. excepto quod est maior. Item ex vinea vel arbore uas vel poma decidit. et super ea voluens se pinnulis infigit. et in ore se per unum assumit. sed dum ea ad midas portat si aliquod ei ceciderit iratus omnia excutit. et iterum ad arborum ut se oneretur. Item iratus qui cunctus faciunt dum sunt in impetu ire communit. et ut plurimum faciunt defec tuose. Cuius exemplum naturale est. quod animalia iracunda piunt fetus imperfectiores. sicut canis catulus cecos. et ursus parit frusta carnis per limam et meta indistincta. quod fuit sub ascella sicut gallina oua. quibus labendo inducit debitam formam. Si ruris iratus in ipso suo ipetu facit opera ceca. rationis filio non preuen ta. et iterum opa confusa et iordinata nisi postea per manus tuas sapientie repenteat et formentur. Et ideo bene Seneca dicit. Nichil tibi licet cum irascaris. Item iracundi homines similes sunt quibusdam animalibus de quibus Aristoteles dicit quod mouent cornua sicut auriculas. et sunt in regione australi. quod sicut dicit Aquila. sunt regio ipsius Aristoteles. Est enim in eis coniunctio cornuum magis cum cute quam cum osse. Si ruris iracundi quod quolibet verbo auditio contrario statim mouentur ad letendum. Et isti sunt qui mouent cornua sicut aures. aures enim ad audiendum. et cornua sunt ad percussendum in eis equa parata. et furor talium sic subito erupens non habet misericordiaz. Nam illud Proverbium. Ira non habet misericordiam. nec erupes furor. Capitulum. lxxvii.

Iudicandum non est de homine secundum apparentiam sensus exteriorum. Nam et quod ad tactum pelle habet sive pilum agnos asperiorum. et tamquam carnem habet membrorum. et principium masculum cuius carnes sunt optime et suauissime propter suam temperie. Sic in hominibus aliquid ille qui videtur hispidus et despiciens exterius est optimus interior. unde Joh. vii. Nolite iudicare secundum factiem. Non solum autem in bonis sed in malis etiam huiusmodi iudicium fallit. quia frequenter qui in apparentia minor est. in malitia est maior. Nam tamen est serpens in apparentia paucus. et tamen in veneno magnos serpentem excedit. Vnde iuuenies tamen paucus sic dicit Aristoteles. quem magis serpentes timunt et fugiunt. et habent talis virus pilos. In iuuenies etiam tamen otium cuius mortuus nullum est remedium. Sic malum vel peccatum det hominem tempore qualitercumque videatur modicum. Apollonius. Cori. v. Novicium fermentum tota massa corrumperit. Capitulum. lxxv.

Lacrimis penitentie peccata abluere elephantes docent. quod est in Olimpiis in noua luna gregati iuuenient et in flumine se abluerunt. et sic ad locum suum redeunt. Tunc autem quasi apparet noua luna. quoniam superuenient hominibus aliquod mutatione sive aduersitas noua. atque mox elephantes dant ad aquas doctrinam sive predicationem gregati aquae. et in flumine permaneant et lacrimose propagationes peccata sua lauare. ut peccatis amotis amoveant flagella. etiam autem tunc gregati ad aquas currunt. quoniam processionaliter ad dominam misericordiam ipetrando cum letanias et orationibus vadunt. Quod etiam fieri debet aduenire noua luna. et noue aduersitatis mutatione. et cum elephantes taliter vadunt. iuuenies suos in eundo et redeundo ante se etiam ire faciunt.

quos custodiunt et instruunt ad similia facienda. et sic in supradictis debet fieri etiam ab hominibus in pueris et in iuuenientibus eorum. **Iohel.** n. Congregate puerulos et fugentes rubeaverint et Christus cum esset. xiiij. annorum fuit ductus cum aliis ad festa in iherusalem Luce. n. Item lacrimarum luctus extinguit vitiorum proutus. sicut aqua marina vel salsa extinguit periculosos. sic aqua lacrimaria cum sale distractiois et acetato compunctionis extinguunt pruritus vitiorum et specialemente carnis. **Ds.** Contribulasti capita draconum. i. pruritus seu principia temptationum in aquis scilicet lacrimarum.

Capitulum. lxxvi.

Leges humanae ut dicit Anna tharsis filiae sunt telis avariarum. quod in eis pua quidem et ibecilia aialia mouuntur et capiuntur ut musce et huiusmodi. sed magna est potestia ut aues et huiusmodi eas optime transirent et dispergunt. Sic magni transgredientes legem non puniuntur. sed soluz imbecilles et pueri.

Capitulum. lxxvii.

Longaminit et patienter tollerare defectum a penae quantum sit tempore agnoscere sbleuationi et ippletioni onagri nos docet. quod est aial valde patiens sitis. dum expectat quo usque potum inueniat sibi aptum. Cupidi autem tantum sitientes et ipsantes sitis queant ingeri aqua turbidis et inuidis. i. temporalibus diuinis. que et aies quietez turbat. et conscientiam maculat. nec auseat eis latim. Sed scilicet viri tamquam onagri pacienter expectant quo usque reiat ad illum somorem vite ubi erit plena satietas. **Ds.** Expectabunt onagri in siti sua. **Capitulum. lxxviii.**

Luxuriosi assimulantur hircis Primo ratione lascivie. quod hircus secundus. **Ps.** Dorus est aial lascivus et feruens ad roitu. Sic luxuriosi lascivus fuit et feruent ad opera lubrica. **Ie.** n. Olla succensia ego video a facie aqlois Facies aqlois quam videbat propheta est suggestio maligni spiritus succendens ollam. i. carnem in quo feruens aqua carnalis occupiscetur. Secundo ratione petulante. quod hircus ut. **Ps.** dicit est aial petulans. Vnde eius oculi ad libidinem in trahuerunt respiciunt. Sic luxuriosi habent respectum transuersum et ipudicum representatz in pudicum animu. quod sicut dicit. **Aug.** Impudicus oculus ipudici cordis est nunc. Tertio ratione infamie. quia hirci sunt fetidi. et sic luxuriosi fetent per infamiam. Vnde dominus super Zodomam pluit fulfir et igne. quod in peccato carnis ardet ignis occupiscetur. et fetent fulfir infamie. Quarto ratione inherentie. quod scilicet hoc virtutem incorrigibilis inheret. sicut dicit Democritus et refert Olimpius. quod hircus non est sine febre. Est enim hircus tanta caliditas ut adamante quem neque ferrum neque ignis domare potest ei. crudus calidus molliat. ut dicit. **Ps.** Vnde patienter febre ostinnat. et sic quodammodo lubrici sunt ut semper sint in estu male occupisci. Sed attempedam quod cornu hirci adustum de fugae serpentem. Cornu ergo hirci est vigor corporis luxuriosi. quod si aduratur igne afflictions recidunt serpentes. i. venenosae temptationes canis. Itē eius fel de clarifica est visus. quod amaritudo et tribulatio carnis incedunt. visus aperit aies et claritate reddit. Itē luxuriosus assilat porco. **Ordo.** quod porcus quasi spureus est deus. quod in spurcibus et fetidis semper questus. Sic luxuriosus in spurcibus et fetoribus.

c v

carnalium peccatorum quiescit. **Vnde**
Ie. xlviii. **Q**oab equieuit i fetib;
huis **S**edo qz portus nascitur de ta
tus. vt dicit **Plinius**. de tes pccor
qbz mete detinet sūt delectatiōes
q ab ipa sui origine siue radice ifuit
pccō luxurie scz in ipa cogitatiōe.
nō sic at est de pccō ire. q poti⁹ hēc
penā n̄ in fine scz qn se iratus vidi
eat. **Z**ercio qz porc⁹ amiss⁹ oculo
rito morit⁹. **S**ic qz ocul⁹ ipudicus a
vag⁹ ē icitamētū et somētū luxuri
e. amoto ei⁹ vitio luxuria facilē cel
sat. **Lob.** xxxi. **P**epigi fedus tu⁹ o
culis meis. vt ne cogitatē qdē de v
gine. **Q**uarto qz porci volutati i lu
to pl⁹ iacet i late dextro q̄ in simi
stro. qz scz pl⁹ iac⁹ hō i luto luxuri
e dū ē in dextro pspertatis. q̄ in
simistro adūstatis. qz malitia vni⁹
hore obliuionē facit luxurie. vt d̄
Eccī. xi. **I**tē luxuriosus assilatur bo
raci. i. rubete que est gen⁹ rane re
nenose. **H**ec em⁹ oculos habz quasi
igneos. et tāto est p̄emittiosior qn̄.
to ei⁹ aspectus est ardētior. **A**spem⁹
solis odit et tenebris qrit. **H**erbas
dulces diligit et earū radices om̄e
dit. sed om̄edendo eas ificit. **E**t ide
o i ortis ruta himica ei plātari ifue
uit. **L**oca fetida et simosa diligit. a
odorifera odit. vñ fugit du⁹ vinea
florere incipit. **S**ic filii luxuriosus
quasi habz oculos igneos. igne scz
interioris occupiscētie iflāmatos. a
quāto oculus ardētior tāto aim⁹
deterior in occupiscēdo. **y.** **Pet.** y.
Oculos habētes plenos adulterijs
Hic ad latā lucē odit et tenebras
querit. qz oculus adultei obfuat
caligine **Job.** xxny. **V**el odit aspe
ctū solis. i. manifestationem peccati
sui. et querit tenebras. i. occultati
onē. **H**erbas dulces diligit. i. dele
tiōes voluptatis q dulces sūt cā

ni. a radices eaz om̄edit. i. cogita
tiōibus eaz interiorib; pastitur.
qz si eas ope implē nō p̄t. saltez i
corde riuoluit. a ita sibi ipsi fetidas
et imūdas cogitationes gignt.
Sed si ruta. i. aliqua amara ēbulat
d ibi plātari possz. tales ifectiōes
cessarēt. **V**iligit etiā luxuriosus lo
ca fetida et simosa. i. in honesta et i
faia vt lupanāia et huiusmoi **H**o
nesta aut loca et sortia odit et fu
git. **E**t ideo ubi vimeam penitentie
florere videt nō appropinquit. sed
fugit et elongat. **V**nde notanduz
q luxurie siue occupiscentie feruor
extinguit afflictione dure penitēti
e. **C**ui⁹ adhuc exēplū apparet i bo
race siue rubeta. **Z**radūt em⁹ auto
res vt dicit **Plini⁹**. q̄ i dextro late
rubete ē os occultū. qd̄ in aquā fer
uētē missū sbito feruorē facit staē.
*N*ec osse in ea stāte p̄t vltra feruē.
Et dicūt ill⁹ qrtanā fugare. Quasi
vero rubeta ē humana vita. cui⁹
latus simistrū ē status culpe. s dex
trū ē status pme. **I**n hoc late ē os
i. dura afflictio carnis q̄ debet oc
cultari. i. n̄ ad oñtatioēz fieri. vt fa
ciūt ypocrite. **H**ec extinguit feruo
re aq. i. ardorē occupiscentie et fugat
quartanā. i. luxurianā q̄ qdrupliciter
ardet. scz i cogitatione. i. affectio
ne. i. aspcū. et i tactu. **I**tē gule v̄l
luxurie vitū dnatur in magnis et
potētib; viris. qz p voluptatē car
nis maxie eos dyabolus vicit. **S**ic
vnicornis cū elephāte sepe bellum
gerēs. cū elephāte in v̄tre pcutit
eū prostermit. **D**abit em⁹ elephas
mollē v̄tre. **P**er vnicornē intelli
gitur dyabolus. cui⁹ cornu signifi
cat potestatem sibi a deo permisaz
ad tēptandum l̄ ad persequēdū ho
mines. **Hic** elephātes. i. magnos vi
ros et i digitib; ostiitatos p̄cipue

percutit in ventre. qd per vitia que ad vtre pertinet scz per gula et p luxuria eos vicit. ad que ipi potis sine fuit molles. i. pni ppk delicias quibz continue vtatur. et ppk libertate quā hnt **Vñ Phūs dicit in pmo Ethicorū.** qd multi eoz q fuit i pote statibz stituti filia pati videt Sar danapalo. scz q fuit rx assirior to tus lubcus et luxuriosus et delitosus. Itē luxuriosus assilatur tineē. Est em̄ tinea vermis vestis sic deā eo q vestez terietat. et tā diu ei inficit quoisq eā corrodat. Quid at ē vīnis vestis misi. vītu carnis qd ppk delectatiois isatiabilitate appetitu hois tā diu m̄heret ut ipsh oī bono euacuet. **Vñ luxuria sīc dicit Job. xxii.** Est ignis usq ad osupti onem deuorans. et omnia eradicās gemina.

Caplīm. lxxix.

Dariam matrē dñm diligere. Ma querē dñt etiam peccato res. et ad eam recurrere si cut ad m̄rem misericordie. Nam a canū catuli m̄rē diligunt. et adhuc ceci voce et odore agnoscunt. mam mas querunt. et dentium acumine p̄sidentes. vberibz lac effundere cogunt. quādo vero efficiunt. qcula voce matna vbera petunt. Sunt at velut canū. i. demonū catuli hoīnes pccores. q dyaboli nō natura sed imitatione et malitia sunt filii. Vñ tamē misericordie m̄rem reuereri debent et diligē. qd ipsa peccatoēs non desinit adiuuare. Et licet ipsi sint intus ceci ut ipsi virginis bo tatem et gloriam non videant con templando. voce et odore tamē eā cognoscere debet et audie voce ipsius vocatis et dicentis. **Eccī. xxiiii.** Transite ad me omnes qui concupiscitis me. et a ḡnatioibz meis iple

m̄m. Item odorem eius attrahere de quo ipa dicit. **Eccī. xxiiii.** Ego quasi vītis fructificau odorem sua uitatis. Et iterum Siē cynamomū et balsamū cē. Vel debet agnoscē eius vocem in verbis. vt cū dixit. Magnificat anima mea dominu. Similit in alijs verbis ipsius que i euāgeliō leguntur. que omnia salubrit nos studiunt. Item debet agnoscere eius odore exemplis q nobis reliquit omnium virtutuz. Debet querere eius mammae. Habet enim unam mammam ad exhibendum lac gratie scz uistis. et a liam ad exhibendū lac misericordie scz peccatoribz. Ideo mat̄ ḡtie dicitur. Et etiam acutis dentibus. i. īportunis orationibus p̄merē ut vberibus eis subueniat. et si esuriunt. i. si ex aio appetunt sue salutis ī medium querula voce. i. dolorosa cōfessioē et oratioē debet p̄fata verba sepi postulare. **Orou. v.** Vbera eius iebent te i oī tpe

Caplīm. lxxx.

Dors assilatur cuiusā aīmali qd dicitur yena q h̄t vīpe collū. elephātis dorū. fin git voces hominū. in quietate a vocitate īp̄fēstat lupū. i pilis colli equū. et vāiat vt dī sexū. qd nūc masculus nūc feia eadē inuenitur. Sic mors assilatur vīpe ppk celeritatē. qd frequēt moriuntur hoīnes iopinate. et aī tempus. precipue per mortes violētas. sic accidit vīpere. cui cum tpus pariendi aduenit. filii non expectantes natu re opationem eis latā rodūt. et cū mris itētū exeūt. Sic et mlti disrū pūt p mortē aī tpu scz senectutis a mortis natuālis. Elephātivo assilat ppk bellicositatē. qd elephas ē aīal aptū ad bellum. sed bellū siue pug

c vi

mortis est maxia. Est em̄ ibi pugna nature que per morbum dissoluēt. Est etiam ibi pugna anime q̄ exiē de domo propria et in regionem sibi ignotam ingredi appellatur. Est etiam ibi pugna conscientie que supra se habet iudice in iratum si sit hō peccator et intra se peccō remorsū et sub se infernū preparatū. et iuxta se aduersa riuū truculētū et remor terribile ē ad tale iudicium siue ad tale pugnā. Vocem at hōis fingit ppter fallacitatem. fallit em̄ hōies ppter certitudinē. nescit em̄ homo finē suū. Lupo assimilatur ppter voracitatem. om̄s em̄ deuoat et nūq̄ satiatur. Collū equi habet ppter resplenabilitatē. q̄ imponit frenum et timorū neq̄e hūane. Sexum aut variat. q̄ nunc feias. nunc masculos asportat. n. Negū. xiiij. Omnes morimur ac. Itē mors taz nature q̄ culpe intravit in hōiem pcedatione et temptatione serpentis anti qui. dyaboli. Cuius signū ē. q̄ sicut dicit *Vpoeras*. de medulla spie hominis mortui serpē nasat. qd̄ qđem ut dicit *Sidor* merito acti vit. ut sicut per serpentem mors hominis euemit. sic per mortē hōis spens de ipso pcederet moriturus. Sap. n. Inuidia dyaboli mors itro iuit in orbem terrarum. Itē mortis memoria facit hominem citi et facilius a mūdo vel peccō exire. et ideo assimilatur illi herbe q̄ dī dī cōteat. quā cerue q̄ difficulter parunt cōmedit ut facilis fecit exeat. Est em̄ quasi in vtre fetus hō in peccato posit. v̄l i mūdanis iuolut. q̄ valde difficultē educit. n̄ mortis tio re ipellatur. Vñ mortis meditatio et timor faciūt facilis egredi de vtre mūdi vel peccī. Facile em̄ stēnit oīa q̄ seper se cogitat ē moritu.

rum. sic. Ieo. dicit. Et iste egress⁹ ē sic p̄tus q̄ fit dolōc peitētie Johā xvi. Mūlier. i. grā cū pāt sc̄ nouū hōiez in iusticia. iusticiā hēt. sc̄ peitētie. et hēc iusticia facit eūz egredi de peccato ad qd̄ dimittēdū ipellit memoria mortis. Eccl. vii. Nemo rāe nouissima tua et in etiū nō pecabis. Itē memoria mortis cū opū ctione cordis resistit veneno temptatiōnis carnalis. Sicut cimis scorpiom̄ potatus in vīno. remedū ē hōi percusso ab eo. Quasi percussio scorpiom̄ ē ipa temptatio carnis. Scorpionis enī an palpādo icedit. et retro cauda ferit. et sic caro pmo delcāt postea cruciat. ergo hōi a scorpioē percusso. i. a carne temptato remedū ē cimis scorpiom̄ cū vīno. Quid enim est cimis scorpiom̄. n̄ r̄ solutio carnis q̄ cū vīmo opunctiois potata. i. attēto aio cōsiderata libeat a venenosa pūctura scorpiom̄. i. a venenosa temptatiōe carnis. Aug. Nichil sic iuocat a peccō q̄ frēquēs mortis meditatio.

Capl. lxxxi.

Mundicia metitis siḡtur in mundici a illorū aīalium q̄ cōcessa sūt ad esum in lege moysi. Dicitur *Lewitici vndeclimo*. Omne qd̄ habet diuisam vngulaz et ruminat de peccoribz cōmedetis. Quod autē ruminat et habet vngulaz sed non diuidit eam. sicut ta meli n̄ cōmedetis. *Cyrogrellus* q̄ tu miniat vngulam q̄ non diuidit in mundus est. *Lepus* quoq̄ nam et ipse ruminat sed vngulam nō diuidit. Et suis que cum vngulam diuidat non ruminat. hōrum carniibz non r̄scemini. Item dicitur in eo dem. Omne de volueribus quod ḡ ditur super quatuor pedes ab hominibz nabile erit vobis. Quicqđ autem

ambulat super quatuor pedes. sed habet longiora retro crura per quod saltat super terram comedere debet. ut est brucus in genere suo. et attacus. atque ophiomachus. atque locusta. singula iuxta genus suum. **V**bi nota propter animal quod ruminat et dividit pedes. scilicet vnguiculatus creditur ut mundus. ut dicit **Augustinus**. ex quadam significacione. **V**lavia scilicet fissilio vnguicule sicut distinctione duorum testamenterum vel patrum. et filii. vel duarum naturarum in Christo. vel distinctione boni et mali. Ruminatio autem sicut meditatione scripturarum et sanum intellectum earum. Cuiuscumque autem illorum deest spiritualitas immundus est. et ideo prohibetur tandem animal in mundum quod altero illorum caret. **V**olatilia vero et quadrupedia certa posteriora longiora habent. ut saltare possint comeduntur. **A**lii a vero que magis tre adherent perhibentur. quia illi qui abutuntur doctrina quatuor euangelistarum ut per eam in altum non subleuantur in mundi reputantur.

Capitulum. lxxxv.

Vnus mitigat animum iudicis et prelati et frequenter corruptum. Nam aliquando canis latratus currit contra aliquid ut videatur eum mordere. sed si perciceret ei unum frustum panis accipit et filaret. Sic aliquando prelatus aliquis venit ad aliquem subditum cum tanto latrato ut videatur eum velle devorare. si ille proicit eidem unam marcas argentum et avertit ab eo loquelam. **Ecclesiastes. xx.** Exima et dona excecat oculos iudicium et quasi mutus in ore auertit receptiones eorum.

Capitulum. lxxxviij.

Obedientie vel penitentie onus humilitatem suscipere et

patientem portare camelis nos docet. Nam cameli ut dicit **Ysidorus** voca bulus a greco nomine sunt sortiti. eo quod quoniam onerantur se inclinantes coram hominibus humiliabantur et super genua iactabantur. **Came** enim greci humile vel breve dicitur latine. Sunt enim animalia ad onera apta. et ad portandum mansueta. Sic ergo debet homo onus obediens a superiori munere vel penitentie impositae humilitatem suscipere. et manu suete et patientem illud ferre. **Vnde** etiam de malis prelatis subditis dicitur. **Quat. xxij.** Quemcumque dixerit vobis servate et facite.

Capitulum. lxxviii.

Offerre se debet homo ad dei seruitum eo modo quo animalia in lege moysi offerabantur in sacrificium. siebat enim triplex genitus sacrificiorum. Nam quoddam erat quod oburebatur **Vnde** dominus holocaustum quasi totum incensum. **N**uimus enim sacrificium offerebatur deo ad reverentiam maiestatis illius. et ad amorem beatitudinis illius. et queiebat pectorum statim in ipleione victimorum. et inde omni totum oburebatur ut sicut totum animal in vapore fumum ascenderet. ita etiam sicut retur totum hominem et omnia quod ipsis sunt deo domino esse subiecta. et ei esse offerenda. Aliud erat sacrificium pro peccato quod offerebatur ex necessitate remissiois peccatorum. et queiebat statim penitentium in satisfactione peccatorum quod dicebatur in duas partes. **N**am una oburebat. alia vero cedebat in usum sacerdotis. ad designatum quod expiatio peccatorum fit a deo pro ministerium sacerdotum. nisi quando offerebatur pro peccato totus populus. aut specialiter pro peccato sacerdotis. tunc totum oburebat. **N**on enim debebat in usum sacerdotum reire ea quod pro peccatis

orum offererantur ut nichil perra-
ti in eis remaneret. et quod hoc non erat
satisfactio pro peccato. Si enim cederet
in usum eorum pro quoque offerebatur
peccato. id videtur ac si non offer-
rent. Tercium sacrificium vocabatur
hostia pacifica quod offerebat deo vel pro
gratiarum actione. vel pro salute et
prosperitate offerentibus ex debito
beneficii accepti vel accipiendo. Et
venit statim proficietum in impletio-
ne mandatorum. Et ista diuidebatur in
tres partes. Nam una pars intendebatur
ad honorem unius dei. Alia pars
cebat in usum sacerdotum. Ter-
tia vero pars in usum offerentium.
Ad designandum quod salus hominis
procedit a deo dirigentibus ministris
et cooperantibus ipsis hominibus
qui salvantur. Hoc autem genitale ob-
seruabatur propter sanguis adeps non
reiebat in usum sacerdotum. neque
in usum offerentium. Sed sanguis offre-
rebat ad crepidine alteris in ho-
nore dei. adeps autem adurebat in igne.
Prohibebatur autem eis sanguis ad
hoc ut horrentrum humanum sanguinis ef-
fusionem. Vnde dominus. Genes. ix. Carne
cum sanguine non comedetis. sanguinem
enim animarum requiramus aeternum. Vt si vero a
dipum prohibebatur eis ad vitandum
lastiuum. Vnde dominus. Ezech. xxiiii. quod etas
sum erat comedebatis. Vel per hoc
significabatur effusio sanguinis Christi
et pinguedo caritatis propter quam se ob-
tulit pro nobis de hostiis autem pacifi-
cis cedebant in usum sacerdotum
pectusculi et armis dextrorum. ad ex-
cludendum quodam diuinatiois spe-
ciem que vocabatur spatulamamata.
quod scilicet gentiles in spatulis animalium
us imulatorum diuimabant. et in osse
pectoris. et ideo ista offerentibus
subtrahebantur. Per hoc etiam figura-
batur propter pectus quod est regumen.

tum cordis et etiam fortitudinem ad
fustentandus deo seruaret. qui signi-
ficatur per armum dextrum. Et no-
ta quod non poterat habere animal
quadrupes. saltem debebat offer-
re farinam vel spicam. Cuius figu-
ratis ratio fuit. quia panis significat cri-
stum qui est panis vivus. ut dicit
Iohannes. Qui quidem fuit sicut i-
nspicac in statu legis nature. sed in fi-
de patrum fuit sicut in simila. In
doctrina vero legis et prophetarum
sicut in pasta. fuit autem sicut panis
formatus post humanam naturam
assumptus. Coctus in igne. id est forma-
tus a spiritu sancto in cibano vte-
ri virginalis. Qui etiam fuit coctus
in sarcagine per labores quos in mu-
ndo sustinuit. In cruce vero velut in
eratricula austus. Similiter etiam
omnis alia oblatione que fiebat christum a
liquido modo figurabat. siue essent
de terre nastentibus que sunt in ci-
bum ut panis. siue in potu ut vini.
siue in cibimento ut oleum et sal.
siue in medicamentis ut thus quod
est aromaticum et solidatum.
Nam per panem figurabatur caro
christi. per vimum sanguis eius pro
quem redempti sumus. per oleum
gratia christi. per sal eius scientia. si
per thus oratio. In offerentibus autem
panis azymum significabat sincerita-
tem et veritatem vite. In sale vero
designabatur discretio sapientie et
mortificatio carnalis concupiscentie.
Tamen autem offerebatur ad designandum de
uotionem metis quod est necessaria offeren-
tibus. etiam ad designandum odor est bone
fame. Nam tamen a pique est et odore fere.
In sacrificio vero zelotipie tamen offer-
ebatur propter zelotipia non procedit ex deuo-
tione sed ex suspitione. Ca. lxxxv.
Ocasiones peccatorum et temptationes
non debet homo abservare sic faciunt

De animalibus

elephantes de dentibus suis. Nam elephas duos dentes habet eburneos. quando a venatoribus primis filiis abutur et oscigit. ut duz ebur possit non eum apli persequantur. Hac enim piculi sibi sentiunt esse causam. Si rur nos docuit dominus etiam quod ceteriora nobis sunt abscondere. ne scimus per illum la pichitemur in aia Mat. ix. Si occlusus tuus scandalizat te. erue eum a pi. et abste Poeta. Ferre minora volo. ne grauiora feram.

Capl. lxxvi.

Oculare bonum opus ne illud dyabolus per manem gloriatur rapiat elephas dorsum. qui in aqua vel silua piens. ubi parit ibi fetum dimittit propter dracones qui eis insidias ponunt. Sic qui bonum opus facit. siue in aquis peccati vel sapientie. vel in silua. et in solitu dine contemplative vite. si non vult a draconibus. et demonibus insidiatis illud rapi. sicut in occulto illud facit. ita non exigente necessitate oculum illud teneat. et non in publicum per ostentationem adducat. Mat. vi. Ne videaris homibus ieiunias. sed pri tuo est quod in abscondito.

Capl. lxxxvii.

Officium ecclesiastice sollicitate et integre dicere. scilicet omnes horas diurnas et nocturnas onagri nos monachorum exemplum. de quo Physiologus dicit. quod separavit in die toties quanto horas dies habet. et similiter facit in nocte. Ex quo percepterunt Phisiologi equinoctium. quod tunc duodecies ruit in die et toties in nocte. ergo si onager non dimittit horas. ita multo minus ecclesiasticus clericus det dimittit suas Qs. Septies in die laude dixi tibi regis Ca. lxxxviii.

Opus quod tamen semel habet fieri cum magna liberatione

Terrestribus

hieri debet. Nam elephas qui in vita sua que quadrigemis annis dicitur prolongari semel tantum gnat. et unum filium tantum antequam pariat binum fetus portat. Sic homo illius bonum quod semel tantum fieri potest antequam illius faciendo pariat diu in vetero metis per deliberationem tenet debet. Vn. Sen. Deliberandum est diu quod facienda est semel. Item etiam opera fortia sunt a merito eternae reprobatiois vacua. et misericordia cum puritate metis. et cum unitate caritatis. Nam oculum cornu. tamen cornu suum habet vacuum. preterea unum et unicorne. Quid enim per aial cornu produces ex capite. non hoc intelligitur quod facit aliquod opus notabile a virile exit enim opus virtuosum a ratione. sic cornu a capite. Hoc autem cornu est plenum in celo. et in hoc puro. Ceterum enim quod est aial simplex. sicut Aristo. et Aurelius. cistica fellis in veteri non habet et modum pastum diligenter. sicut hominem simplicem et rarefie felle honestatis quod se purum a peccato custodit. Item est plenum in unicorno. corne. Est enim velut unicoris quoniam seruat unitatem spiritus in unicorno pacis. Hic enim duz se in his que agit ab unitate fraternali amoris non diuidit. unum tamen cornu producit. Solum igitur talium cornua. et opera virtuosa et fortia plena sunt ossa. et soliditate gloriosae et fructu mercedis eternae. exinde autem de opibus peccoris dicitur I. poem. in. No. i. ueio opera tua plena res.

Capl. lxxxix.

Onatus mulierum similis est scitali serpentis. qui ut dicitur Phidorus. tanta prefulget dorso varietate. ut in sui admirationem inducat intuentes. Et quia piger est. quos cursu iuadere nequit. sui admiratione intuentes capitur. et quanto est dolor. tanto in veneno est deterior. Sic mulier ornata oculos

et corda intuerentium ad se trahit. et
stupida et insensata reddit. et ea
per concupiscentiam rapit. et veneno
malum sensus extinguit. Et ideo quod
toto ornatior et pulchrior tanto pre-
ciosior. Similiter ophites est serpens
maculis respersus qui tot habet no-
tendi modos quot colores varios.
Et sic mulier diuersis coloribus pi-
cta. vel varijs ornamentiis induita.
Vñ. **Jerominus** dicit. Qd si vir-
us mulier se ornauerit et vultus ho-
minum ad se priuocauerit. et si in-
de nullum sequatur dampnum. iud-
icium tamen pacietur eternum. qd
venenum attulit si fuisse qd bibisse.
Proverb. **vñ.** Occurrerit illi mulier
ornati meretio preparata. Item
ornata et pulchre mulies filiae sunt.
catis Cata em qd pulchra pelle ha-
bet de ipsa gloria. et propter hoc qd
doqz vaga efficitur. Cui tunc si ipsa
pellis exuritur in tecto omorat. Se-
pe tamen dum de pelle gloriatur. propter
ipd pulchritudinem caput et macta.
Sic mulier sentiens sibi in facie pul-
chram pelle. vel in dorso pulchram
veste de ipsa gloriatur. libenter discur-
rit ut ipsa ostendat alijs. Sed si pellis
eius febre vel alia infirmitate exu-
ratur vel deformetur. siue restes e-
ius deuastetur. tunc frimor in domo
morat. Itē dum de fragili veste in pel-
le gloria a dyabolo caput per vanam
gloriam et lastuiam. et aliquid ad turpi-
tudinem peccati producit. et tandem aliquā
do subita vel mala morte mactatur.
et insuper pena eterna truciat. **Vñ**
Cyprianus dicit. qd serico et purpura
indute xp̄z sincere induere non potest.
auto et argento et margaritis ad
ornata et monilibz. ornameta cor-
poris et anime perdiderunt. Vnde
est etiam qd diues ille qui purpuā
induebatur et bisso in inferno se-

pultus est. **Luce.** **xvi.**

Capitulum. **xc.**

Duilio cristi p̄figurata fuit in
imolatione paschalis agnus
de qua habet. **Exodi.** **xii.**
Nam ipsa imolatio agnus significat imo-
lationem christi. **Sedm illud.** **i.** **Cori.**
v. Pascha nostri imolatus est christus.
Sanguis vero agni liberans ab excommunicato
limitem in superluminaribus
domotum. significat passionem christi
in corde et in ore fidelium per quam libe-
ramur a peccatis et eterna morte. Se-
cundū illud. **Petri.** **i.** Redempti sumus
precioso sanguine agni immaculati.
Comedebantur autem carnes ille ad
significandum esse corporis christi in sa-
cramēto. Erant autem asse ignis ad sig-
nificantiam passionis et caritatis christi.
Comedebantur autem cum azimis painibus.
ad significandum puras co-
sationem fidelium corpus christi sumēti-
ū. **Sedz illud.** **i.** **Cori.** **v.** Epulemus
in azimis sinceritatis et veritatis.
lactuce autem agrestes addebantur in
signum penitentie peccatorum quod necessaria
est sumentibus corpus christi. Nenes
autem accingendi sunt cingulo casti-
tatis. calciamonta sunt autem pedum
exempla mortuorum premuntur. Baculi
habendi in manibus significant pastora-
lem custodiam. Precipitur autem quod
in una domo agnus paschalis co-
medatur. in ecclesia catholicorum. non
in conuenticulis hereticorum.

Capitulum. **xc.**

Dicitur deus est mollis in su-
stimento. sed severa et du-
ra in puniendo. vñ assimili-
latur teredini. lignorum vermis quod
terendo rodit lignum. ut dicit. **V**
siderus. Hic licet sit mollis in substâ-
bia. omnino tamen durissima ligna. et in
stabilitate puluere rodigit quod possit fa-
cere ipsa lama. Sic etiam dina patia

quis diu peccatorem hominem moliter et leuit ferat. ipse tamē fina liter sterit et senerissimo supplicio multat. **Ps. i.** Sedz duritiā tuaz et impenites cor thesaureizas tibi iraz in die ire. **ii.** **Ps. xv.** Ipse quasi te nescim⁹ lign⁹ termiculis. q̄ scz est dū tangit⁹ leuissim⁹. sed dū tangit seu rodit durissim⁹. **Sic de⁹** leuis i sustinendo. dutus in pumendo. **Ps.** Ego fū rebus
Capitulum xxi.

Dicit hominē victorē Nā ona ger cū sit aimal ibecille so lo euādes beneficio fuge. leonē tñ in heremo supat. et sile lupū. Naz tātū in fuga durat. vt illa in perse quēdo deficiat. **Sic** sancti mūdū vñ peccati supat fugiendo. et in laborū toleratiā pseuerādo. **Ps.** Ecce elō gauī fugiēs et māsi ac. **Cassio.** Pa tiētia est que oia vicit aduersa. nō colluctādo sed sufferēdo. **Itē** Her nar. in quadā epla. Absq; pseuerātia nec qui pugnat victoriam. nec palma victor d̄scētūr
Capitulum xxi.

Decatores filēs sūt illis ani malibus monstruosis q̄ dūcūtūt satiri siue faun⁹ sūt em̄ quēdā bestie mōstruose effigie hominis hñtes. sed nō sūnt ratiois p̄cip̄es. nec arte nec natura ad lo quēdū sūt dociles. ferū em̄ et bel luinū aīmū hñt et bestie appetitū. **Vnde** in venerē in tñ sūt prom. vt mulieres in coēudo occidant. si quas in nemorib⁹ sp̄elexdāt. vnde dicti sūt satiri. eo q̄ nequeāt libidi ne saturai. vt dicit **Ps.** **Sic** pecor mōstruosus est hñs scz hominis facie. et aīmū bestialē siue vitā bruta lem. **Ouid** aut bestiali⁹ hñe ratio nem habente et ratione non vtēte

vt dicit **Bern⁹.** Tales sūt p̄cipue superbi qui habēt animuī crudelē et ferīnū. et iſipiētes q̄ nulla arte i duci possunt. vt dulcīt et rationa bilit̄ loquātur. sicut fuit roba. **Itē** tales sūt voluptuosi q̄ appetitū habent gule bestiale et luxurie isa tiabile. **Omnis** tales ḡpanē iūmē tis iſipiētib⁹. et filēs facti sūt illis. **Itē** peccatores assimilantur camb⁹. **Oratio** xp̄t gulam. **Est** enim canis gulosus. **Vnde** quando nimis om̄edit reicit et iterum assumit. in quo eti am representat illos qui per v̄cidi uum redeunt ad imūdiciam cuius cunq; peccati. **ii.** **Ps. ii.** Canis re uerfus ad suum vomitum ac. **Itē** per luxuriā. **Est** enim canis libidiosus. **Vnde** nec matrem nec sororē discerit. **Itē** apud antiquos tal erat oblatio canis. qualis meretri cies que omni libidini se exp̄nit. **Eccē** xxxvi. **Omnem** masculū ex cipiet mulier. **Item** propter iracū diam. **Est** enim canis iracundus et malicioſus. **Vnde** lapidem cum quo pertutitur sepe dentib⁹ mord̄z ut se de eo v̄ndicet. et tamenī nō lapidem sed xp̄rium dentem ledit. **Sic** frequēt homo iracundus vñ credit alium ledere seipsum ledit. **Ps.** Couertetur dolor eius in caput eius. **Itē** xp̄t superbiam. **Nam** canis int̄ nos est audax et animo sus. int̄ extraneos timid⁹. **Sic** etiā supb⁹ apud domesticos et in domo sua est sic leo. sed de alijs magis temet. **Canis** etiā baculos odit. et tñmz lapides. q̄ s̄c supb⁹ odit corre ctioēz. et tñmz duās icrepatioēs. **No** enim suum defectum superbis seu peccatum agnoscit. **Sen⁹.** Qui peccat se nescit corrigi n̄ vult. **Itē** xp̄t inuidia. quia canis inuid⁹ ē. **Vnde** dicit **Quicenna.** **Qd** occulte herbas

legit quibus se puegat. ddles si aliis inde medicinā accipiat. Solet etiā si alius ad domū suā remiat. tamen ne gratiam inueniat et sibi aliquid debeat. et sic etiā homo inuidus dolet de aliorū utilitate l' grā Phs. Inuidia est tristitia in alieis bonis Itē ppter avaritiam. Nā canis tanq̄ avarus que comedere nec studiōse reponit. nec dare vult alios. sed defendit Sic etiam avarus facit reponendo et custodiendo. Luce. xij. Anima mea habes m̄ta bona reposita in annos plurimos. Item ppter accidiam qz canis qn̄ est annofus est piger a de sidiosus. Vnde tota die dormit etiā iter muscas. Et licet musce perforent eius aures. adeo tamen est piger ut nō se nisi raro excutiat ut eas longi a se pellat. Sic homo accidiosus est piger a d' incipienduz. et de sidiosus ad opanduz. sōpnolentus ad oran- dū vel ad resistendum sc̄z tēptati- mbus que per mustas iportunas i. telliguntur Vl' p muscas pforates intellige incrépationes et verborū punitiones qbus non excitat nec emendatur. Sunt etiā tanq̄ mu- sce purgentes necessitates vel volūtates quas habet homo piger. q tamen piger non emendant. sed consumunt. qz potius consumitur desideriis siue indigēntiis q velut labora- re. Proib. xxi. Desideria occidunt pigēum Itē canis ultimo post ml̄ta seruūta siue ligatur et eo longius ducitur ad morte. et in aqua ne- catur. vel p ripā deicitur. nec ei pelvis detrahitur. nec caro manducab. sed verimbus corrodendus exponi- tur. Sic peccator post multa serui- tia mundi vel peccati a dyabolo si- ne ligatur. i. siuetudine peccandi. et ea trahitur id est usq; ad mortem.

corporis detinetur. Et necatū i aq̄. deficit defectu naturali vite de flu- entis. n. Regū. xiiij. Omnes mori- mur et quasi aque dilabimur. v̄l p- ripā. i. per easū mortis violente dei- citur in fossatum inferni scilicet se- cūdū aīam. Corp̄ at mortuum re- manet om̄no inutile De alijs enim aīalib; postq; sunt occisa remanet vel carnes que sūt viles ad come- dédum. vel saltem pellis q v̄tilis ad induendū l' calciadū. sed humana caro mortua v̄l occisa ad nichiluz valet ultra nisi q verimib; relinq̄t in estam Item peccatores assimila- tur capris. primo propter supbia Nā capra fursum semper tendit v̄- sumitantes carpat et comedat folio- rum. vt dicit. Psido. Sic sunt sup- bi qui semper ad superiores status ihiant. vt summitates foliorū. id ē dignitates a honores maiorū quos iphi summos reputant diripere vale- ant et habere. Ps. Supbia eorum qui te oderunt ascendit semp. Itē ppter luxuriam. Nā sicut dicit Oli- nius. Capre ppter caliditatem nō habundat pinguedine. et raro sine febre sunt. et ideo in eis ē ardens cubitus. et non minus videre di- cuntur de nocte q de die. Ista ope- tunt luxuriosis i quibus ppter vñi- reneris tam pinguedo corporis q̄ mentis deuastatur. sine febre etiā ardētis occupatēte raro inueniunt. a ipo carnis ope ardēti delectatiōe sedat Nō min⁹ etiā luxuriosi ad fu- a feda ope obseruat noctē q̄ diez Job. xxiiij. Ocul⁹ adulteri obfuat caligiez Itē ppter avaritiam Nā capr̄ vr̄ idē dicit rodūt extremitates qb; pastūt oues vñq; ad radices Vñ ca- pra a carpēdis vñgultis ē deā Sic e- tiā auari sūt q̄ sep ad carpēdū iten- dūt et extremitates qb; pastūture

ques. . bo^m t^o p^o alia quib^z l^o mⁱ. spūa
les viri ad suū viciū et ad suā fustē
tationem vtū tur. ipsi vslq ad eadi
ces euellunt quia frequent^t expoli
at pauperes q^m nichil eis relinquūt
Ite^m peccator assilat asino q^m ē ani
mal naturalit^t ponderosū tarōu et
pigrū et timidū. stolidū. et oneri ap
tū et patiē laboris plurimum. **S**ic
peccor ē pōderosus ad cādē dū. tar
dus ad pētē dū. piger ad opādū.
timidū ad tpale dāpnū. stolidū ad
prouidē dū. aptus ad on^m pccī rel
etm^t supplicij portadū. et patiē ad
laborē mudi mfectuosū fustimēdū
Ite^m peccor decipit a pccō sicut coco
drill^m ab illa auicula q^m dī rex auicul^m
Nā dū cocodrill^m iac^m iuxta littus.
supueit illa auicula et volat circa
os ei^m. q^m opit auicule fauces et illā
ittare pimitat. At ipa pmo leuit
eū vnguib^b scalpit. ita q^m belua ex
dulcedine statim obdormit. et cu^m
auicula eū dormiē sētit. statiz i ei^m
vtre desce^t et eū p vtre pforat
et occidit. Est em^t cocodrill^m in v
tre valde mollis. Quasi ergo cocod
rill^m in littore iaces est hō ocio toz
pes. Auicula aut ad os ei^m remēs.
est tēptatio peccati i imaginatiōe^m
ingredies. cui tūc os apitur. qn i
cogitatione et i delectatione recipi
tur. Et tūc leuit scalpit. quia pru
ritū delectationis gignit. Et si tūc
homo dormiat vt per negligētiām
tēptationi nō resistat ingreditur i
mēte. et eū per oſenū perforat et
necat. **I**te^m peccator assilatur rane
que est limosa. et clamosa. v̄tosa.
et odiosa. s^b v̄tre maculosa. liguo
sa. et nō solū viuēs in aqua. s^b etiā
in terra. **S**ic etiam peccator ē limo
sus per luxuriam. immūdus. clāo
sus per irā. v̄tosis per superbiaz.
odiosus hōibus per avaritā. **R**am

sicut dicit **H**ödeti^m. odiosos avaritē
a^m claros vero largitas facit. s^b v̄
tre maculosus per gulā. liquofus
per mūdiām. **N**ā rana sicut **A**rist.
dicit. lingua habz et os coaxas. **S**ic
mūdō et linguofus detrahēdo. **I**te
viuit in tra q^m est grauis et frigida
per accidē. que animā graue red
dit et frigidā. **I**te^m peccor assilat tal
pe. **P**rimo q^m talpa sicut porc^m ro
strū habz. et talis ē peccator p im
mūdiciā luxurie vel gule. et cū tali
rostro talpa radices de tra extēhit
Ouia scz pēt pccā carnis euā cuāē
et extēhūt affectiōes mētis. **Vñ**
Lob. xxxi. de luxuria dī. q^m est oia
eradicā gemina. **S**e dō q^m talpa
terrā fodit. nec extracta a tra diu
viuit. **E**t iēo dicit **P**linius. mēb^m
audiūt talpe tra cooperte q^m extra
ete. et talis ē peccor p vitiū avarit
ē. **C**ui^m studiū ē trena euolue. et si
ne tremis implicatiōib^b nō credit se
posse viue. et soluz de tremis vult
tractacē et audie. **J**oh. in. Qui de
tra ē de tra loquit **T**ercio q^m tal
pa solē odit. et hoc peccor habz ex
vitio supbie. scz vt odiat deū q^m v̄
r^m sol. fm illud. **P**s. iā sup allega
tu. Supbia eoz q^m te oderūt ac **N**ā
supbia se deo maxie oppōit p q^m
deus supbis maxie resistit. et quā
tu ad hoc odiūt eū. vel odiūt solez
supbi. i. manifestatē vel vēdargue
tem vicia eoz. **Vñ** supb^m reit ad
lucē vt n̄ arguantur opera eius. si
cū dicitur. **J**o. in. **Q**uarto sicut di
rit **A**rist. talpa n̄ habz oculos aper
tos s^b s^b corio latētes quos i morte
solū apit. quos i tota vita clausos
tenuit. **S**ic peccor q^m i tota vita abu
lat vt cec^m. scz errādo et cādēdo in
pccā. in morte vēlit nolit cogitare
oculos aperire et peccata sua vēcog
noscere ante tribunal dei. et penas

etiaꝝ expiri quas viuens considerat
neglexit. **C**re. Oculos enim quoꝝ
culpa claudit pena aperit.

Capitulum. xxiiii.

DEcce tuus assimilatur cuiusdam
mostruoso aiali qd̄ dī esse
in midia. sile vero in corpore.
leom in crine. et homini in facie.
et habet caput rufum. et os mag-
num et rotundum. et in utraque ma-
dibula tres habet ordines dentium.
cuius extremitates sunt ut leonis
cauda eius ut scorpionis. et perci-
tit pilis suis sicut porcus agrestis
suis setis. et vox eius ut tube. et est
velocis cursus. et comedit homines
et nulla bestia illa crudelior. Simi-
litudo ergo veri pertinet ad pecca-
tum ire. qd̄ verus est animal impa-
tiens. Similitudo autem leonis ad
peccatum superbie. Similitudo ho-
minis ad peccatum avaricie. qd̄ solus
homo ex avaritia congregat. qd̄ etiaꝝ
facit caput tubeum. i. mente igne-
am et ardorem ad habendum. vñ
qd̄ est causa homicidij et effusionis
sanguinis. Maginitudo vero oris ex-
fertur ad gulam. cui diversi ordines
dentium. i. diversi ordines ministri-
tum deseruiunt. ut agricultore. mae-
lari. coquinarj et huiusmoi. Cau-
da scorpionis refertur ad inuidos
qui detrahendo maxime retro pū-
gunt. i. in absentia detrahunt. Si-
mitudo autem porci refertur ad luxu-
riosos. ppter immundiciam. Vox at
tube peccatum est manifestum et
publicum. sed velox cursus est in de-
lectatione peccati que cito transit.
homines autem comedunt. dum eos p
delectationem capit. p ostentum de-
glutit. et in se p operatione siue co-
fuetudinem ducit. nulla bestia in
uenitur crudelior. qd̄ nulla res iue-
nitur nocivior homini. Item pecca-

tū assimilatur mulo. Primo ratio[n]e
innaturalitatis. qd̄ mulus generat
atra ordinem nature. scz ex omixti
one duarum specierū. scz ex equa
et asino. l' everso. ex asina et eq[ue]
burdo generatur. Et dicit. Vido
rus qd̄ naat nepos esau fuit pmus
qd̄ asinus eqs supposuit vt atra na-
turam muli nascerentur. Sic etiaꝝ
peccatum vt dicit Augustinus non ē
ex natura sed vitium nature appe-
tentis id quod non est sui ordinis.
Et sicut mulus generatur ex eo qd̄
asino equa supponitur. Sic etiaꝝ na-
scitur peccatum et pervertitur ordo
nature cum ratio sensualitati subi-
cit. ita vt non rationi sensualitas
subiciatur. sed potius rationi sensua-
litas dominetur. Eccl. x. Vidi ser-
uos in equis et principes ambula-
tes quasi seruos sup terram. Seco
ratione sterilitatis. qd̄ mulus sterilis
est natura ab eo suum beneficium
retrahente. qd̄ quasi in eius iniuri-
am atra naturam pducitur. Sz
Aristo. dicit qd̄ mulus sterilis ē ap-
ter excelsum frigidityatis in ipso do-
nantis. Sic pecunia est sterile. i. absq[ue]
fructu et fecunditate meriti vñ pmus
gloriosus. Excessus autem frigidityatis ē
in anima ppter defectum caritatis.
que scz est vt calor anime vitalis si-
ne qua opus meritorum vite eter-
ne nō producit. Mat. xxviii. Qm̄
supabundauit h[ab]uitas. refrigeravit
caritas multorum. Tercio ratione
veritatis. Nam mulus a molē
do est dictus. eo qd̄ iugo pistorum
actus ducat in giro molas. sicut P
sidorus dicit. Sic peccator dū ab v-
no peccato in aliud trahitur. quasi
girando ad molas circumvolvitur.
P[ro]p[ter]o. In circuitu abulant Itē pecunia
assimilatur salamandre que ē aial
venenosu. Vñ dicit Olimpius qd̄ fructu

arborum inficit aquas corrūpit. et si eius saliuia solū pedez hominis tē tigerit totum corpus corrūpit. **Sic** peccatum est pessimum venenū qd̄ fructus arborum. i. bona opera vel merita inficit. Item aquas. i. gratias corruptim. et si eius saliuia. i. delectatio pedem. i. affectionem aie per oſenſum tetigerit totum hōiez perdit. **Vnde** dicitur. n. **Cori.** vi. **I**mminēdū ne tetigeris ac. Itē peccatum assimilatur veneno. dicitur em̄ venenū. qz per venas vadit ad cor. **Sic** peccatum per venas cogitationis et delectationis transit ad sensū cordis. vel per venas. i. per se ſus corporis ſbitrat i archana mētis. **Iē.** ix. **A**cēdit mors p fenestrā nostrā. igressa ē domos nrās. Itē venenū nō ledit n̄ quando ſagui. nē tāgit. **Vñ** **Lucan.** Noxia ſerpentum est admixto ſanguine pefſis. Sic non nocet venenū puerſe fugiſtiois ſi non admifctetur ſanguis delectationis. **Oſee.** nn. **Sanguis** ſanguinez tetigit. qz delectation ē cogitationis ſeq̄tūr delectatio opis. **I**tē venenū oē frigidū exiftit. **Sic** omne peccatum mōile mifrigidat. dū calorē caritatis exterminat. Item peccatum affilitur bureſti. qz vt dicit **P̄limus** ē aīal paruum ſile ſcarra beo. qz iter herbas q̄s los diligit ſe abſcondit. quē los accipit dū herbas carpit. qui deuoratus a boue iecur eius ſic inflāmat. vt eū cuz cruentatu maximo tādez rūpat. **Sic** malitia peccati ſub delectationibus q̄s homo diligit ſe abſcondit. quā hō non aduertēs cū delectationē exterritus accipit intrifecus iducit. qz appetitū mōrdinate incendit. et metis ſoliditatē frangit. a ultimo cruentatum oſcientie vel pene inducit. **V**afe. lxvi. **V**ermis eorū nō moriet

Itez affilitur muſce bouine q̄ quo uſq; ſb cauda vacce vel eius corpori manet affixa. eaꝝ q̄ eſcere nō ſinit. ſed cauda erecta miro modo mſa niens per campos vndiq; currit. **S**ilr q̄diu pecm̄ inleret oſcientie anima non potest quiescere. et tunc per diuersa vagatur. querēs et nō mueiens requiem q̄diu peccatum non fuerit amotum per penitentiā. Item peccati fetorem dēt hō odire et fugere exemplo formice. **V**icit enim **Aristo.** qz in formicis ē ſenſus olfactus. et odiūt omne fetidum. **Vnde** ſi q̄s domos eaꝝ ſubfumigauerit aliquo fetido eas deſerūt. **Sic** dēt homo oīa diſmittere et fugē i q̄bus eſt fetor peccati. **Eccē.** xx. **F**uge peccata. **I**tē peccatum affilit rigu lo ſerpenti. i. basilico q̄ olfactu ſuo n̄ecat. et viſu ſuo interficit oē viuu. ad cuius aspectum nulla auis illeſa pertransit. et ſi pcul fuerit ore eius oburitur. et deuoatūr a muſtelis cū vincit. **Vñ** ab hoibz ad ei⁹ tauerñā deferūtur. nichil em̄ altisim⁹ abſq; ē remedio dereliq̄t. **Vnde** basiliscus viſa muſtela fugit. quez inſequit et occidit. maxie ſi prius pasta ſit ruta. vt **Aristo.** et **Auice** na dicunt. **S**ilr peccatum occidit anima vel p odoratū morose delectatio nis in cogitatiōe. v̄l p viſu. i. oſeſuz opis. **Vnde** aues. i. hominū metes ſolo viſu. i. oſenſu etiā ſi longe ſint ab opere occidūtūr et deuorantur a peccato. **S**ed remediu ſtra basilicum. i. ſtra peccatum eſt muſtela ru ta refecta. i. penitentia amaritudine plena. q̄ ipſum viſa fugat. qz penitentia ſolū in atritione. v̄l i ppoſito habita qñdoq; pecm̄ purgat. **P̄s** **Dixi** ſe i ppoſito cordis. **C**ōfitelor aduerſum me inuictiā mēā domino ac. **S**z tamen ope opleta ipſuz

perfueris sc̄ pccm extinguit **A**c.
in. Cōuertimini et peitemini vt de-
 teantur pccā vestra. **I**tē peccatum
 assilatur aspidi. Nam aspis autem
 obturat vt vōcēm hominis inētā-
 tis nō audiat. nec ei obediāt. a hoc
 pertinet ad pccm superbie. q̄ super-
 bus vōcem dei nō audit. et ei⁹ mā-
 datis obedit̄ ctemp̄it. **D**icit. Sic
 aspidis furde et obturatis auēs su-
 as. que nō exaudiet vōcē incātantā-
 um rē. **I**tē aspis inēfecto sparī su-
 o. i. dūnge suo miro furore inēfecto.
 rem persequitur. et illū siue solum
 siue inē multis aggredit̄. nec pi-
 culum curare videt̄ vt siuū sparem
 vlciscat. et hoc pertinet ad vitius
 ire. q̄ iratus pp̄ appetitū vidi-
 cipiti furia om̄i periculo se expoit̄.
Itē ē quedā species aspidis q̄ dicit̄
 fistula. ex eo q̄ a se percussū fit̄ oc-
 eedit̄. et hoc pertinet ad auaritiaz.
Cuius sitis. i. appetitus fit inextin-
 guibilis. Item est quedam alia a-
 spis que dī vīpalis. que sc̄ sōpno
 itficit. hūc dū cleopatra sibi appo-
 neret sōpno resoluta est. et hoc p-
 tinet ad accidie vitium. que pigri-
 a. et sōpnolentia animā occidit. **I**tē
 est alia que dicitur emorrois. quia
 percussus ab ea dissolutis reis flux-
 u sanguinis vitam finit. hoc perti-
 n̄ ad luxuriosos. q̄ sc̄ luxuria flux-
 u semimis corpus resoluit. et ad e-
 num interitū animā inducit. **I**tē
 est alia serpens que dī pester q̄ sep-
 ore patēte emittēs virus inēdit.
 sed ab eo percuss⁹ distēdit̄. et ne-
 catur. hoc pertin̄ ad vitium gule. q̄ a
 gulosis ore patēte. i. pato ad cibū
 semp inēdit. et vir⁹. i. vitius gule
 patēt ostendit. Item aspis habet
 oculos in temporibus nō i frōte. **V**n̄
 nō directe respicit. et ideo aduer-
 sarium persequitur magis auditu-

vel olfactu q̄ vīsu. Nā si non sic ēt̄
 vt dicit **P**lini⁹. vix hō ab eo euade-
 ret. et hoc pertinet ad inuidiā. q̄
 inuidus nō recte sed toruo et ma-
 liuolo respicit oculo. et ex auditu
 vel ex opinione sua solū detrahan-
 do persequit̄. tāq̄ de re vīsa v̄l̄ cer-
 ta. **V**n̄ **D**s. de talibus dicit. Vene-
 num aspidum sub labrys eoz. **I**tez
 peccatū q̄ diu retineā se per m̄pli-
 catur et crescit. **V**n̄ assilatur coco-
 drillo. q̄ q̄ diu viuit semper crescit.
 Nā peccatū qd̄ per penitētiā nō
 diluit. mox suo pondē ad aliud tra-
 hit. Item peccatū plus inualest̄
 et habudat in prosperitate q̄ i ad-
 ueritate. sicut serpentes plus habu-
 dant et ledūt in estate q̄ in hyeme.
 et in die q̄ in nocte. **O**m̄s em̄ gīa-
 li serpentes frigide sūt nature. nec
 percutiunt nisi cū calescant. **V
 venenia eoz pl̄y nocent de die q̄ de
 nocte. q̄ sunt frigidī nocturno roē.
In hyeme se in midis inuoluunt a
 torpescut̄. sed in estate se dissoluunt
 et ad noīendū exēt̄. **Q**uid aut p
 frigiditatē serpētī veneni. nisi ma-
 litia accipitur peccati. q̄ dum eoz p
 vīsensum attingit. calorē pt̄nus ca-
 ritatis extinguit. p calorē vō diei a
 estatis feruor minor et maior itelli-
 gitur. m̄dane pspēritatis. sicut fr̄i-
 gus extrario noctis v̄l̄ hyemis br̄e
 uiorem v̄l̄ leuiorē sīgt̄ cursū aduer-
 fitatis. sī i estate vel i die venenuz
 magis ledit. q̄ ex ipso pspēritatis
 feruore pccm pm̄tioñ̄ crescit. **V**n̄
Ds. dicit Ab altitudine diei timelō
 . pspēritatis. Item pccā carna-
 lia fūnt magis manifesta et ifami-
 a q̄ spūalia. sed tamē spūalia fūnt
 magis nocuia. **V**n̄ assilantur serpe-
 tibus. Vicuntur em̄ quidā eē max-
 imi serpentes corpore. ita vt coruos
 integrōs deuorent. **V****

bello. ut narrat **Titus** liij⁹ a **He-**
gulo romanorū duce iterfect⁹ est
 serpens balistis. **C.** xx. pedum lon-
 gitudinis. Cuius pellis et maxille
 fuerunt suspense an qdā tēplum
 come Sub claudio etiam cesare su-
 it serpens in ytalia interfactus. i cu-
 ius alio puer integer est inuētus
 Sunt autem ali⁹ serpentes ita cor-
 porē parui ut vix videri possint. s⁹
 sunt maximi in potestate nocendi.
 sicut **Dypsa** que prius occidit qdā se-
 tire possit. **Lyr⁹** etiā ut dicit **Ari-**
 modicus est. a tamē atra eius re-
 nīnum nullum remedium est Ser-
 pentes ergo magni significant pe-
 cata carnalia qdā sunt magne appa-
 rentie et ifamie. sed quasi serpentes
 aspectu parui a magis nox⁹ sunt
 peccata spūalia que licet sint min⁹
 manifesta et minoris ifamie. sunt
 tamē maioris culpe. ut patz de lux-
 uria et superbia. **Vñ.** **Ore**. xxxij.
 moral. Aliqndo iqt min⁹ ē i corp-
 tionem cadere. qdā cogitatione tacī-
 ta deliberata elatione peccare. sed
 cu minus turpis superbia creditur
 minus vitatur. luxuriā eo magis e-
 rubescit hoies quo silōnes turpe
 nouerunt. Vnde fit plerumq; vt
 nō nulli post superbiam in luxuri-
 am corrident. ex apto casu malū
 culpe latentis erubescat. et tunc e-
 tiā maiora corrigat. cu prostrati in
 minimis grauiter confundūt

Capl⁹. xv.

Penitentia lacrimosa facit
 deuz dissimulare peccātū. Naz
 leo qui coitū leene cu pardo odoē
 cognoscit. tot⁹ i adultere surgit pe-
 nam. sed si leena post coitū in fluē
 lauatus nichil tūc a leone percipit
 Sic si anima spōsa xpī dyabolo pec-
 cando ciungitur. ipse xp̄c qui est
 leo de tribu iuda ad vñdictam cō-

tra easfi metito pūocatur. Sed si
 aia in flumine lacrimosè penitētie
 lauetur. ab ipso xpo peccatu; dissim-
 ulat et parcitur. **Ambro.** Qd
 defendi non potest ablui p̄t. lauāt
 lacrime delictū. qdā vōce pudorē
 fiteri. lacrime remā postulant a
 merentur. Itē penitētie assilātur
 panthē. que vt dicit **Phisiologus**
 draconem odit. et draco ea; fugit.
 que pasta i spelūca se récondit. et
 per tres dies aliquādo dormit. tūc
 surgēs magnā vōcem emittit. et ab
 ore eius aromaticus odor exit sup
 modum fiauīs. quare tunc òma
 animalia secuntur eam. solus dra-
 co fugit et eius odorem non ferēs
 in seipso deficit. Sed sicut panthēa
 draconem. ita penitentia odit pec-
 catum. et p̄em ipsam penitentia
 fugit. Que in spelunca. i. in corde
 penitentis iclusa. postq; per tres di-
 es sc̄i orationis. confessionis. a satisfa-
 ctiois perseuerauit. exurgēs a sta-
 tu culpe emittit vōcem laudis. solu-
 tum se sentiens a sopno peccati. **Vñ**
 in vōcem laudis. prorū pens dicit
 illud. **P̄s.** Dicupisti vincula mea.
 tibi sacrificalo hostia; laudis. et no-
 men domini inuocabo. Qui versici
 l⁹ ut dicit **Cassiod.** s. **P̄s.** tante dī
 esse virtutis. vt quisq; eum i mor-
 te terna confessione dixerit oia peccā-
 tibi soluantur. Zunc etiam ex o-
 re suo penitens fiauem emittit o-
 dorem. videlicet fiauīs et deuote
 oratiois. quā omnia animalia secū-
 tur. id est omnes virtutes. et omni-
 a merita per hoc restituuntur ipsi
 penitenti. et draco id est peccatu;
 deficit et perit. Item penitentia sa-
 tissimaria requirit mensuram di-
 scretionis. et feruorem compunctio-
 nis. Vnde assimilatur sanguifuge
 que apponitur corpori ut corruptū

128

sanguinem detrahatur: sed quia quod
doq; insidet venenosis. quādō q̄s
eam sibi apponit p̄us est inuoluen-
da in sale et in vrticis ut euomat
si qđ venem̄ hauserit. **S**ic penalis
penitentia iponitur ut a peccati cor-
ruptionē qđ est tāq; sanguis cor-
ruptus aīa expietur. vel ut astūs
peccandi ab anima extrahatur. si
ut nichil noxium inferat penitenti.
apponenda vel assumenda est cum
sale d̄iscretionis ut prudente vide-
retur. et qualis et quanta et cui i-
ponatur. **I**tem necessaria est in su-
scipiente vrtica. q̄ sc̄ et vrit et pū-
git. et ideo deſiḡt feruorem apūcti-
onis que omnem penitentiam leuiē
ferre facit. et ad hoc idem facit. q̄
si quis sanguifuge aquam calidaz
superfundat cūtius se membro ap-
plicat. **E**st enim velut aqua calida
lacrimarum apunctio feruida que
cito membro sanguifugā appoit.
quia in iunctam penitentiam prop-
to animo fuscipere facit. **I**tē tem-
pationes penitentia extinguit. **V**n̄
affilatur cūdā bestiole pue quā le-
ones timet et fugiūt. que vocatur
leontofonus. **N**ā quoddā venenū
portat in ore qđ statim eos necat.
Vnde hec bestiola capitūt et exuri-
tur et incineratur. ex quibus cime-
ribus dum carnes asperguntur. a
in capitibus viarum ponuntur. leo-
nes transeuntes dū eas ɔmedunt
moriunt. **V**t dicit **P̄s̄d.** et **Auicē.**
Dec ergo bestiola rep̄fērat huilez
penitentiam quā leones. i. de mōes-
timent et fugiūt. **D**ec portat vene-
num in ore cū peccatum dicit in co-
fessione. et hoc venenuz occidit le-
ones. i. tēptationes de monum. **D**ec
bestiola capitūt in peccatorum re-
cordatione. exuritur in strictionis
dolore. incineratur in mortis medi-

tatiōe. recolēs qđo per mortē caro
dissoluatur in cinerem. vel incine-
tur in humili satisfactione. **J**ob.
xli. **A**go penitētiā in fauilla et ci-
nere. et dū caro ex hoc cinere asp-
giē. ut sc̄ satisfactione affligatur.
et precipue in capitibus viarum.
Id est in principis temptationum.
vel in sensibus corporis qui sunt p̄n-
cipia viarū p̄ q̄s peccā itat̄ i aīaz.
Vn̄ tūc cīmis i capitibz viar̄ aspgi-
ē. qđ ip̄i s̄f̄s̄ corp̄s huilet custo-
diuntur vel affliguntur. ut oculi plo-
rēt. a os abstineat. aures audiāt in
crepatiōes. et sic de alijs. **E**t sic tūc
leones ex hys occidūt. q̄ demo-
nū tēptatiōes nō p̄ualēt. s̄ cito ex-
tinguitur. **I**tē penitētie amaritudi-
nē dyabolus odit et abhorret. sic
canis abhorrez ut n̄ ɔmedat intesti-
na cerui p̄t amaritudiez q̄ ī eis.
Nā b̄m Arist. et Auicē. Ceru⁹ n̄ hēt
fel nisi forte in itestimis. **V**n̄ ei⁹ ite-
stima fūt amara et fetida. ita vt ea-
mis ea nō ɔmedat. nisi sup̄ moduz
famecat. **S**ic cū iteriora mētis fūt
fetida sc̄ p̄ memoriaz turpitudins
culpe et amaritudie resp̄esa p̄ do-
lorē p̄mē. demories q̄ pastūtur dele-
ctatiōe a dulcedie peccatiū. illa tan-
gere abhorret. **I**tē p̄mā liberat a
grauedie p̄cē. a post mortē libeāt
aīaz a pena. **V**n̄ affilatur cūdā la-
pidi. quē cerue vt dicit **P̄limus** cū
sentiūt grauitatē deuorat q̄ eas ad-
iuuat. et postq; moriuntur in ear̄
vētre inueniuntur. et iste lapis miro-
moto adiuuat mulieb̄ pregnātes.
et facit eas etiā absq; dolore parē.
Sic aīa quando sentit grauedimez
peccati debet assumere lapidem. id
est p̄mā durā et asperā q̄ n̄ soluz
liberat i vita a peccōz ḡuitate. s̄ e-
tiam post mortem eius v̄tus iueit
i aīa liberās eāz a penaz acbitate

Dec etiam est que uiuat mulieres
pregnantes. scz aias bonū cōceptū
... bonum p̄positū portantes ad pa-
tiendū. ope pficiendū. qz aspera
penitentia carnem refrenat ne bo-
nis opibus effectū impeditat. Itēz
penitentia amara extinguit remor
fus conscientie sicut absinthium occi-
dit pulices. Est enim eorum vene-
num vt Cōstantī dicit. Quid em̄
sunt pulices mordetēs. n̄ peccatorū
act⁹ conscientia molestātes quos ab-
sinthium. amara penitentia purgā-
do extinguit et cessare penit⁹ facit.
Et fili⁹ folia p̄sitorum que amara
sunt pulices occidunt. et eadē ra-
tione valet ḡtra eos coloqntida si-
trita et mixta cum aqua per locuz
vbi sunt aspergat. et sigt ḡtritio-
nem peccatorum amarā cū lacrimis
ad mixtam.

Capitulum. xvi.

Dēmientes assimilantur ty-
gridi. qd̄ est aial ad modū
sagitte i cūrſu velociſſimū.
varjs macul⁹ distictū vt dicit. **Vsi.**
De quo etiā **Plinij** dicit. q̄ cū ca-
tuli ſui rapiuntur. odore raptorem
persequit̄. q̄ equo velociſſimo tran-
sportat̄. et audiēs strepituz bestie
persequēt̄. i via ſpectula poſt ſe p̄-
icit. q̄ illa viðes. et ſuam ymaginez
intuens. et filiū eē credens. ſiſtit a fi-
lium accipere cupit. et iterim vena-
tor euadit. **T**ygris ergo velociſter
cūrres. peccor est feruenter vel cele-
riter penitens. qui diuersis macul⁹
diſtinguitur. cū diuersis peccatis z
pungitur. qui tunc raptos catulos
mſequitur. qndō bona per peccata
perdita per penitentia recuperāe co-
natur. **C**ui venator diuersa ſpecu-
la quibus detineatur proicit. quia
diuersa ſibi impedimenta dyabol⁹
quibus impediatur opponit. Itēz

penitentes affilantur ſtellionī. **Ori-**
mo quia ſtellio i corio renouatur.
dī enim q̄ ſtellio mutat corium ſi
aut ſerpens. **S**ic penitentes debet
renouare ouerſationem et vitam
exuendo retuſatēm peccati. et in-
duendo iuſticie nouitatem. **Apo⁹.**

Eph. in. Renouamini ſpū mentis
reſtre et induite nouuz hōiem r̄c.

Secundo quia ſtellio mamib⁹ ḡ
ditur. Est enim ſtellio vt dicit **Pli-**
nius genus lacerte q̄tuor habens
pedes latos ad modum manus q̄
bus repit ad domoz rimas in qb⁹
facit ſuam cauernam. **Vñ.** **Pro⁹.**
xix. ſtellio mamib⁹ nitē et mo-
ratur in domib⁹ regum. Sunt igi-
tur q̄tuor man⁹ ſive pedes ſtelliois
q̄tuor vitutes penitentis. quoz ope-
ribus gradit̄ ad mansiones iega-
les. i. celeſtes. scz iuſticia. qua vtuit
ſez ſatisfaciendo. tēperantia. qua v-
titur in abſtimendo. fortitudine. q̄
vtuit oriuando. vel temptationi-
bus reſiſtendo. et prudentia. qua v-
tit a noxiis ſibi cauenendo. **N**e q̄
tuor virtutes fili⁹ ſunt pedib⁹ qn̄
do habentur in affectione. ſi tunc
ſunt velud manus. quādo habent
in vſu ſive operatione. **L**ercio qā
ſtellio in vſu ebetatur. Nam in hy-
eme latet et vſus eius ebetatur.

Eſt em̄ tempus hyemis asperitas
temptationis in q̄ penitentes ſe abſco-
dūt in ſecreto oratiois. vel i latibu-
lo huilitatis. ſi tñ esse nō p̄t qui ex-
tenebra temptationis vſus ebetare
mētis. qz ſalte dū hō teptat̄ obful-
cat et remittē intuitus ſeplatiois.

Quarto qz ſtellio i vſu clarificat̄.
Nā i vere exiēs et vſu ebetatuſ iue-
mēs. locū qrit. vbi ſolē oriētē respi-
cere poſſit. i quē dū v̄ſpici deſiccāt̄
humor q̄ erat i oculi. et ſic lūm v̄ſpi-
cet ſic m̄nuit glo. **Pro⁹.** **xxx.** **Sic**

d iii

pemētēs in vīte .i. in tpe trāqūl
litatis postq̄ abnt hyēmis tempta
tionis .debet per contemplationem
mentis et orationē respicere ad so
lem xp̄z .q̄ visitauit nos oriens ex
alto .et ei⁹ intuitu affūs mentis in
flāmatur .ois humor siue affūs ide
bitus ex tēptatione relictus purga
bitur .et sic mentis ip̄i⁹ visus mi
ro modo clarificatur .Item pemē
tes affilane leonib⁹ q̄ i p̄ncipio na
scunt īformes et p̄ui ad modū mu
stele .s postea cū crescut efficiuntur
fortissimi .Sic pemētes incipiētes
a timore seruili sunt p̄ui in vītute a
īformes .q̄ nondū in caritate .sed
postea cresctes per caritatēz robo
rantur et fortissimi efficiuntur .**Vñ**
Ḡre .dicit Qd̄ in via dei a timore i
cipitur ut ad fortitudinē rematur .
Ite peitētes assimilantur ceruīs .
q̄ sicut dicit P̄si .Ceruī sunt h̄mici
serpentiz .et cū sentiunt se graua
tos .spū narium attrahunt eos de
cavernis et supata veneni permicie
corz pabulo soluti reddūtur **Serpē**
tes igit̄ sūt peccata que odiea et
fugiea sūt tāq̄ venenosi serpētes .
stōm illud **Eccī. xx.** Quasi a facie
colubri fuge peccatū .cū ergo per ī
morū ūscientie aliqui sētūt ī se ī
uamen culpe tūc spū narium .i. fe
uore pemtentie .Nam ī spū intelli
gitur feruor et dolor punctionis .
de quo .**Oſ.** **Sacrificium deo spūs**
atribulatus. In naribus vō discrē
tio satisfactionis accipitur . extra
hunt eos de cavernis .i. de latibulis
ūscientiarum scz cū peccata ad lucē
deducut ūtendo et accusando **Vñ**
virus peccati de pellit .et fit eis me
moria peccator⁹ nutrītū lacrima
rū q̄bus a peccator⁹ reatu soluunt
et purgāt **Ite** ceruī herbā diptan
i p̄mitus prodi derūt cuius pastu

sagittas qb⁹ vulnerant excutiunt
Ceruī enī sagittis p̄tissi sūt hoies
tēptatioib⁹ deuicti .Per diptānuz
vero q̄ ē herba h̄ns vītutē dissoluē
di .attrahēdi et ūsumēdi vēstēnū .pe
nitentia itelligit .que renēnū pccī
dissoluit in oratione .attrahit in o
fessione .et ūsumit in satisfactione .
Vñ hec cuī a ceruīs .i. peccatorib⁹
sumēt .sagitte tēptationū r̄pellūt .
et peccor⁹ vulnēā miro modo sanat
Caplīm. xcviij.

Dregnos et viatores diri
gere et defendere nos docet
elephātes **Nā** elephas si ho
minē ī via īueniēt erratē .prio ne
eu terreat de via aliquidū exit et
gradū figit .et paulatī ip̄m p̄cedēs
ei viā oñdit .et si draco eis occurre
rit p̄ de sensiōe hois dracoī se oppo
mt eūq̄ de fēdit **Sic** hoies magni p̄
cipue et potētes .debēt p̄gnos vi
atores non̄ expoliare ut mlti faci
ūt cum ad territorū eoz remūt .s
potius p̄ se vel suos dirigēt et a ma
lis hoibus defendēt .**Ite** ledētes pe
grinos et hoſpites eos expoliātes
peiores sūt q̄ venenosi scorpiones
Zadit em̄ Arist̄ .in quodaz mōte
a scorpiomib⁹ hoſpites n̄ ledi .s id
geas occidi et ledi
Caplīm. xcviij.

Perseuerare dēt homo et ec
hem̄ in doctrīa bō quā au
diuit .**Nā** oē aial h̄ns aues
eas mouet p̄et hoiem .In quo sig
nificaē q̄ illi qui ī bō doctrīna quā
audiuit nō p̄seuerat nec sunt stabi
les .siles sunt brutis aiahbus q̄ au
res mouēt .q̄ ab eo qd̄ audierūt ci
to mouēt .sed q̄ stabilit̄ p̄seuerat
in audita doctrīna sunt homines re
re rationales **Io. viij.** **Si** vos māle
ritis ī bōmē meo .veri dīscipuli mē
eritis .et cognoscetis veritatē acē .

Capl. xix.

Dicitor affilat eam. Pri-
mo ex eo quia canis domini
suum diligit. Et similiter p-
dicatorem verbi oportet esse alicui
dei. Vnde predicator q̄ dominū nō
diligit non est dignus annūciare v-
ba dei. Vñ. Ps. Deccator dixit
deus. Quare tu enarras iusticias
meas et assumis testam̄tū meū per
os tuum ac. Item q̄ canis domini
hui custodit domū et defendit. Nec
domus domini est eccia quā p̄di-
cator catholicus ab hereticis defen-
dit. Vel hec domus est conscientia p-
pria quā dēt predicator sollicitate cu-
stodire sicut fortis armatus custo-
dit atrium suum. ut sint in pace ò-
ma que possidet. Item q̄ canis p-
domino suo morti se expom̄it. sicut
legimus Celoneū venatore placen-
tie ab armatis inuasū canē eū de fe-
disse. nec vulnerari potuisse n̄ p̄us
cane pempto. Sic sancti predicato-
res pro fide dei et veritate martiri-
o se exposiunt. ut patet i Ap̄lis a
Martiribz. Itē q̄ canis volūtarie
cu dño suo ad p̄dā currit. Est enim
predicatio q̄si qdā venatio spūalis.
i qua oīs aīa deo acq̄sita est ut qdā
preda capta. sed canis ad p̄dā non
vadit si a dño suo nō dueit vel soci-
atur. q̄ sc̄ p̄dicator infructuose p-
dicaret. n̄ eū de iuuaret et sociarz
Ap̄o. Cori. xv. Nō autē ego sed
gratia dei meū. a. Cori. in. Adiu-
tores dei sum⁹. Vebet igitur predi-
cator cum ipsum deum habeat secū
p̄sortem non refugere. sed libenter
disturrere ad predicationis labore
a. Cori. ix. Sic currite ut op̄rehen-
datis. Item q̄ multociens canis
corpus dñi sui etiam mortuum nō
derelinqt. sic legim⁹ de canticis
sabini qui ipsum dominum suum

captum come etiā in carcere non
dereliqt. quo insup mortuo. canis
mestos edens ululatus. nec mortu-
um deseruit. q̄ cū quidā ei panē p-
fecisset ad os defuncti deportauit. et
cū ille nō māducaret. nec ipse mā-
ducauit. cadauere at i tyberim p-
iecto. canis ut corpus sustentaret
in tyberim se piecie multitudine a-
surrete ut videret spectaculū fidei
aialis. Silre predicatorēs corp⁹ cri-
sti mortuū deserere non debet. qui
a de morte et passione cristi debet
iungiter memoriā habere et de ea p-
dicare frequentē. exēplo Ap̄lor ex
quon psona btūs Paul⁹ dicebat.
Nos at̄ predicam⁹ cristū crucifixū
n̄c. Itē q̄ canis predā quā rapit
non sibi om̄edit sed domino suo re-
linqt. et talis ē predicator q̄ de ope
fructuoso nō p̄priam laudē querit.
sed gloriā et honorē deo relinqt. Io-
hānis. viii. Ego gloriā meā non q̄
ro. Itē quia canis nobilis. dato q̄
a preda a se capta nichil p̄cepit
non ppter hoc infidelis existit. nec
predam aliaq̄ inseq̄ p̄t hoc obmit-
tit. Sic q̄q̄ predicator ex predica-
tione sua nichil t̄pale fuscipiat. nō
ppter ea a p̄dicatiōe cessat. nec mi-
nus fideliter p̄dicat. Item quia
canis locum suum cognoscit. Loc⁹
enīz noster finalis et permāsibilis
non est i vita presēti. qd̄ Ap̄lus ē
cognoscēbat dicens. Heb. xii. Nō
habem⁹ hic manētē citatē. s̄ futuāz
sq̄rim⁹. Et nota q̄ canes itinera q̄
uis lōga ad memorā reducūt. et ad
ppā doicilia p̄ lōga etiā spacia ē
dire p̄sueunt. qd̄ predicatorēs nō
corporalē solū faciūt. dū p̄ loca va-
ria p̄dicādo discutēt. et postmodu⁹
ad sua claustra vel habitacula ēde-
unt. sed etiā spiritualiter. q̄ q̄q̄
proximorū salute seu p̄uisiōe ad

o iiij

exteriora negotia vñ officia plerūq
exire cogantur. tamen sollicite ac
puidre ad ppterium mentis dominicū
redeunt. secundum illud. **A**nimali
a ibant et reuerterebantur in simili
tudinem fulgoris choruscatis **Eze.**
. Item qua interduz canis fortis
simas et magnas bestias inuidit
audacter. **Sindie. Solent enim indi ut dicit **H**
Isidor⁹ canicas nocte ligatas i fil
uis dimittere ut a tygibus cognoscatur.
ex quibus canes adeo acer
rum oriuntur ut leones psternt.
Vn quidam canis sic natus a rege
Albano Alexandro magno missus.
prio i eius presetia leonem occidit.
tandem elephante deducto videt eis
magnitudinez. prio obtriguit. et i
gēti latratu isonuit. quē tñ iuasit
et tā diu affixit q̄ eū ad terram p
stravit. **S**ic sancti predicatores di
uino zelo et spū accensi interdum
magnos tiranos et pecores audae
ter reprehēendo aggrediunt. sic
Joherodē. **V**n herodes metuebat
Johānē. et audito eo multa facie
bat. vt dī **Mat. vi.** Item canis vē
to et odoē etiā p aquas bestias fu
gientes insequitur. et earū deprehē
des latibula latitu et musitatu ea
prodit. **S**ic predicatores sancti. vē
to id est spiraculo diuino impulsi.
et odore. et desiderio superne salutis
attracti. etiam per aquas tribula
tionum insequuntur bestias. . . pec
catores bestialiter viventes vt tra
hant eos ad penitentiam. et eoruū
latibula. . . vitia i quibus latere vo
lunt redarguendo produnt. **I**tez
canis humanā societate diligit. **S**ic
sancti predicatores humana osor
tia i quib⁹ fructificare possunt mi
nime fugiunt. sequentes scilicet
exemplū illius qui dicit **Drou. viii.****

Velut mē esse cū filis hominum
Ite predictor de bñ filis esse casto
ri. q̄ sicut dicit **Psi.** cū quadrupedi
bus viuit in terra. et cū natatibus
stat in aquis. **E**st em̄ i magnitudi
ne ad modū pui canis. pedes poste
riores quasi caninos habens quib⁹
principaliē ambulat. pedes autē
anteriores habet quasi anserinos
quibus natat in aquis. **S**ic predi
catores non solum debent pē trāz
discurrere per vitā activā q̄ ppetit
quadrupedib⁹. i. hys qui pfecti sūt
in quatuor virtutibus. sed etiā versa
ri debent in aq̄s sc̄pturaz cuz nata
tilibus. i. cū cōtemplatiw. et debet
esse sicut canis p latratū predictati
onis. sed pui in huilitate mentis.
posteriorēs autē pedes sūt occupati
ones corporales p̄tinētes ad pietatē.
et ideo sunt ut aialis trēstris.
sed anteriores pedes sunt meditati
ones spūales. et ideo sunt sicut na
tatis. qbus sc̄z natat in aq̄ sapiē
tie. **I**te predictor curiosus ē filis eq̄
qui aquā quā potat si clara ē pē
perturbat. **S**ile predictor curiosus
aquā clarā. i. sc̄pturā et doctrinaz
planā et aptam pē. i. affū placen
di. et vt cōpūte sc̄ies phicis ratio
bus iuolutis perturbat. i. obfuscat
vt vix intelligatur. **V**l aqua clara
est tribulatio patienter exterius
portata. quā patēs tunc pē pē
bat. cum interiori affectu iniuriante
non amat **Gregoriūs**. **P**erfecta
patientia est q̄ et ipsum amat quē
portat. **N**am tolerare et odisse nō
est virtus manuetudinis. sed fulci
mentum furoris **Ezechielis tricisi**
moquarto. **C**um purissimam aquā
hiveritis. reliquaz pedibus restris
turbabitis. **I**tem predictor etiam
assimilatur vesu. **N**am quia ve
sus sic interpretatus et dñs ē. q̄ ore

Hic format fetus. ut dicit. **Vñ.** **N**icéna etiā dicit quādā carnem nasci quā mater lābendo in membra spōnit. **S**ic etiā predictor doctrina óris sui format deo spūales filios. **Q**uasi enim flore mattis in hys quos carnales inuenit lingue officio virtutū spūahum mēbra spōnit. **Vñ. Apo. Gal. m.** Filioli mei quos iterū puerio donec formetur crīstus i wōb.

Capitulū. c.

Phelatus dēt eē sīlis arietē. qz aries dux est gregis. a ouium prīnceps. **S**ic pēlatus debet esse dux sōditorū. stili. et sic auctoritate p̄sī dēdo. ita boē vite exēplo p̄cedēdo. **I**tē qz natu ra arietē fecit fortissimū. scđ. **Vñ.** **Vñ** dī veruex a virib⁹. eo qz taq̄ vir ouīū sit ceteris bidentibus vir tuosior. **V**el dī veruex vt ipse dicit. quia vermē portat in capite. cui⁹ pruītu sepe fortissime caput mouet. **D**icitur autē aries. qz hoc aial imolabatur in aris. sicut patet in lege moysi. qz omnia sp̄etunt prela to. scđ fortitudo opis. sollicitudo m̄tis que ē vt vermis in capite. de qz **Ap. n. Cor. xi.** Instantia mea co tidiana sollicitudo oīm eccliarum. **I**tē immolatio carnis. de qua Apo stolus. **Pro. xii.** Exhibeatis corpora vrā hostiā viuētē. sāctā. deo rē. **I**tē predictor bonus debet clamore p̄dicationis et gemitu orationis sub ditos dormientes. siue i pccis mortuos fuscitare. exemplo leonis. cui⁹ catuli quando nascitur tribus diebus et tribus noctibus dormiē vel mortui esse reputātur. et tūc patris rugitu et clamore fuscitari dicuntur. **T**unc super catulos mortuos leo fortiter clamat. qñdo peccātes subditos. prelatus vel predictor

predicando vel corripiendo fortē ierepat. et tūc rugitu emittit. cū p̄ eis orando fortiter gemit. **V**nde si eut clamor et gemitus leonis dicē fuscitare mortuos catulos. ita clamor predicationis et rugit⁹ oratio mis suscitat sōditos i pccis. **Vsaie v.** **R**ugitus eius ut leonis rugiet vt catuli leonū atē. **S**z cū prelatus l predictor loq̄ bonis. dēt loq̄ dulciter. **I**n cui⁹ signū dī. **Jude. xii.** Ecce examē apū i ore leoīs et fauī mellis. **A**pis em̄ pūgit et mel spōnit. qz predictor dēt pūgē lentos. et dulcorare deuotos. Item prelatus dēt eē sīlis cameleopdo. qd se cūdū. **Vñ.** ē aial ethiopicā caput habēs camelī. collū eq̄. crura et pedes bubali et maculas p̄di. **E**st em̄ bestia albis maculis rutilū colore ē mittētibus superspersa. et ideo a capite camelī. et a maculis p̄di tali noīe est vocata vt dicit **Plini.** **E**st autē bestia magis aspcū q̄ ferita te sp̄iciat. tantū māfeta. et q̄si oūis nomē accepit. **O**ia at hec sunt plato v̄grentia moālit̄ accepta. qz caput camelī ore ruminat. et ruminatio sīgt sacre scripture meditatio nē. **C**ollū eq̄ flexibile ē. qz curuaē ad tractū freni. **E**t hec flexibilitas r̄ser tur ad misericordiam et pietatem prelati. **P**edes at bubali vngulas diuidūt et matuē incedunt. et hoc refertur ad discretionis prudentiā. **A**lbe at macule extra rutilates sūt pura opeā et exēpla q̄ exteri⁹ alhs apparet. **S**ic ergo prelat⁹ debet habē cap̄s camelī p̄ noticiā sacre scripture. **C**ollū eq̄ p̄ flexibilitatez misericordie. **C**rura l̄ pedes bubali p̄ discretionē prudētē. **A**lbas maculas p̄di. i. opū puritatē. et pl⁹ i aspcū q̄ in facto dēt habere seueritatem. **Vñ** debet esse aspectu fer⁹. s̄ aio v̄

d v

opere mansuetus. Item prelati debent se habere ad subditos sicut etiam ad filios. Cerue enim post partum utuntur duabus herbis scilicet comino et fiolle quibus pasto redunt ad suum fetum. et illarum herbarum succo imbuti filii lactis exhibent nutrimentum. filios autem ad cursus exercent et surgere eos docent. et ad prupta eosducunt et saltandi modum eis ostendunt. Due ergo herbe que faciunt ceruas ad nutriendum filios lacte habundare due virtutes sunt. que faciunt prelatos subditos suos de bito alimento nutrire. scilicet sapientia que facit eos habundare lacte spiritualis doctrina. et misericordia. que facit habundant dare nutrimenta corporal eleemosine. debent etiam eos ad currendum per viam mandatorum. et ad velociter obedientem instruere. Itē ad peccata fugienda inducere. precipita temptatio nū eis nota facit. et modum saltandi eis. et euadendi ostendere. Itē sicut prelati presunt in dignitatibus. ita debent esse in virtutibus. Cuius exemplum est. quod omne animal cornutum ē quadrupes. excepto quodā serpente in egypto qui dicitur cerasus. quod intelligendum est. quod si cornua sunt de natura ossis propter testudines sive limaces cornua mollia habentes. Per aīal ergo cornutum intellige hoie in dignitate levatus. sicut enim cornua capitatis eminentia dignitatis. Tales debent habere quatuor pedes. scilicet iusticiam. et pietatem. fortitudinem. prudentiam. Cerastes autem sive serpens cornutus. et hypocrita in dignitate positus. cornua sine pedibus habet. quia dignitatem tenet et virtutibus caret. Simile limax habens cornua mollia. sicut platum canalem habet remissa opa quae etiam pedibus caret. quod interiores

virtutes non habet. Itē platus virtuosus tunc faciliter ad contemplationem dinoꝝ se erigit. cum se abstehit a tempoꝝ libris. Cuius exemplum est. quod aialia quodates non habent in superiori mandibula sunt cornuta. quod materia transire in cornua. Per aīal vero cornibus multum platum intellige in virtutibus ornatum. Cuius inferior mandibula ē trenorum dispensatio prouida. in qua ē multitudo dentium. et multiplicitas laboriosorum opum et durorum. sed quasi mandibula superior est dinoꝝ contemplatio altior. que debet esse vacua de tib⁹. et a tempore curis et laborib⁹ semota. Utraq; tamen debet utriusque tempore qui vult virtuose fuisse. Item prelationis honore digni non sunt. qui solum que sua sunt querunt. Unde nullum animal habens dentes rectuos ut aper habet cornua. eo quod illa materia transit in culmos. Ille quippe prelatus suos dotes recurrat. qui ea que agit ad semetipsū reflectit et replicat. sed non ē dignus cornibus dignitatis. qui alios negligens tamen seipsum pascit. Eze. xxxviii. Ve pastoribus quod pascunt semetipsos ac. Capl. cī.

Proficeret et crescere potest homo virtutibus quam diu durat presentis vel tempus. Ceruus enim crescit cornua usque ad annos. et annos. annum. quia usque ad annos annos anno pullulat ei cornua non ramum. Unde eorum etas depredit per cornua. quod ego septenarius ē numerus usque tempore. scilicet quo vniuersum tempore videtur non voluit. sic patet in septem diebus septiane. accipiamque in septenario annorum totum tempore dierum nonorum. Septem ē enim Eze. nn. Diem per anno dedi tibi. et Os. dicit dies annorum nonorum in ipsis septuaginta annis Septenario enim per denarium multiplicatus in lxx.

shrigit. ut innuat. q̄ totum tempus annorum nostrorum de bene dedica re pfectui virtutum quē sicut augmentatio cornuum. Et hoc sit p̄ septenarium vntutum. q̄ sunt quantum vntutes carnales. et tres theologice. vel per septenarium opū misericordie cu obseruatione de catalogo.

Capitulum en.

Dividentia docet nos habere erici triplicem. Primo vtra insultum temptationum. Nam enim erius dum se infra corium durum spinis afflatis vndicat circunseptum includit se ab inuidetibus protegit. Nam mox cum aliquo settat se in globum cōuertit. et ferienti spinas opponit. Est itaque dura et spinosa pellis. aspera prima. et dura afflictio carnis. in qua dum homo se per humilitatem abscondit. et ea temptationi oppoit. ei⁹ temptationes euadit. **Vñ Ps.** Ego autem cu me mihi molesti ent in duebar cilicio. huiliabam in ieumio anima mea; ac. **S**ed docet nos habere prudētiam q̄ tu ad nutrimentum opū. Est enim eritis talis prudētia. quia ascendit in vitam vel alia arborē et vnuas et poma deicit. et postea se super illa iuoluit et suis spinis infiguntur. Et sic portat eas filii. sicut **I**sido dicit. Ille ergo in vites vel arbores ascēdit q̄ ad sc̄onū vntutes vel vitas considerandas per metis contemplationē se erigit. Et tunc ex eis poma deicit. q̄n ex eorū operatione suos defectus agnoscit. Quasi enim poma de arboribus deciduntur. cu maiorum facta minorib⁹ operantur. Sed tunc ea velut eritis quis spinulis suis infigit. et dorso deferenda suscipit. quādo illa p̄ posse se sequi acutis affectib⁹ dīspomit. et tunc id filios pastit. quādo ex eorū imitatione sua opera dirigit et nutrit. **T**ercio docet nos ee

prudentes circa varietatem temporis. **V**icit enim **I**ustus. q̄ erici faciūt foramen unū vtra vētos septentrionales ad qd̄ fugiūt in calore. et aliis vtra australes ad qd̄ fugiūt dum frigus sentiūt. **V**nde dicitur q̄ qdā fuit in constantinopolim. qui per ericium quē habebat p̄dicebat ones ventos futuros. nec sciebat aliquis unde hāc sciām haberet. **S**ic homo prudentis in calore p̄speritatis debet refugere ad vētu septentrionalem frigidū. i. ad memoriam aduersitatis ut sc̄z per timore a supbia et intemperantiā liberetur. **S**ed in tempore frigoris. i. aduersitatis det refuge ad vētu australē calidū. i. ad memoriam p̄speritatis ne a frigide sc̄z nimis absorbeatur. **Eccē. xi.** In die bonorum ne imemor sis malorum. et in die malorum ne imemor sis bonorum. Itē prudētie exemplū habem⁹ in formicis. **P**rimo in prouidendo. prudēt eū in tempore futura. Nam in estate cogredit. vñ in hyeme vivat. **S**ic nos debem⁹ in vita prudētē nobis de tempore mortis. **Proub. vi.** Vade ad formicā o piger et considera vias eius et dīsc̄ sapientiam. quē cum non habeat dūcem nec preceptorem nec p̄ceptip̄. pat estate cibum sibi. et congregat in messe qd̄ comedat. Itē in congregando. Congregat tritum granū non curans ordinum. **S**ic homo debet congregare spiritualia et eterna. et non curare de temporalibus et pituris. **Mat. xix.** Triticus congregat in horreum meum. Itē in conservando. Nam quādo pluvia super eius tritum descendit illud soli expōnit ut iterum deficeretur. **S**ic qn̄ aliqua temptatione vel corruptio in nobis accidit. quē possit tritum id est nutrimentum vel meritum nem̄ spūiale corrīpe et perdere. debet illud

d. vi

repare calore solis. i. feruore cōtri-
tionis. vel manifestatione confessiois.
qz illud quod soli exponēt in lucez
productūr. vel p feruorem oratio-
nis. **I**tē in custodiendo pmo suuz
tibū. Nā sic dicit Olim⁹. formice ḡ
na colligūt. cumulos ḡponūt et in
secrecioi pte domicili⁹ abscondunt
ne ab auibus rapiant. vel a reto di-
spiegātur. **I**sta grana sūt dei vba
qbus aīa nutrit̄ et pasit̄ sicut for-
mica de ḡmis. de qbus in secreteori
pte a mīne scz in memoria debem⁹
cumulsi pone. scz de hys que audi-
uim⁹ plura memoriē ḡmedando. &
ibi oculatae p huilitatē ne ab auib-
us rapiant. i. a demoib⁹. situt sem
qd eridit in via et volucres celi a-
mēderūt illud. **V**el ista grana sūt
bō opera vt elemosine et hui⁹ moī
que debem⁹. cumulare multiplican-
do & abscondendo p humilitatē nec
iactantes ostendendo. ne a vento
vane glorie dispergantur. vel ab a-
uibus. i. iphis demombus aufeānt.
Ite inueniunt̄ prudentes in custo-
diendo aurū. Nā in ethiopia dieū
tur eē formice ad formam canis. q
arenas aureas pedibus eruūt. & ne
auferātur custodunt̄. Quasi arene
auree sunt virtutes spūales aīme.
quas pedibus. i. affectionibus vel
gressibus honorū operum debem⁹
eruere. et in omni studio custodiē ne
a nob̄ auferantur. **I**tē prudētia ser-
pentium ē in exempluz nob̄ multi-
pliciter. **P**rimo qz serpens docet
nos cristum diligē. Nam serpēs su-
per omnia caput custodit. qz i ipo
precipue eius vita cōsistit. Vn dicit
Olimus. qz si caput serpentis cuz
duobus digitis euaserit nichilom
nus viuit. app̄ qd totuz corp⁹ pro-
seruando capite ferenti ḡponit.
vt scz nos caput nem̄ i nob̄ custo-

diam⁹. scz cristi. et p ipso a quo ha-
be m⁹ vitā gratie et glorie omnia
alia negligam⁹. scdm illud. **Ph**il.
in. **V**ia detrimentū feci et arbitror
vt stercore vt xp̄z lucrifacā. **S**ed o-
do tēt nos peccatū abicē. scz p inno-
uationem penitētie. Nā serpēs sicut
dicit Ph̄us. qn sentit se semo ḡua-
tu pluribz diebz abstinet a cibo. vt
sic pellis ei⁹ faciliter relaxet. de idē
gustata herba qdā amara puocat̄
ad vomitū et euomit humore viru-
lentū q erat causa sue ifirmitatis.
tādem vt cutē rigidā tempet in aq-
se balneat. et qrens angustā rimā
in petra p eā intrat et per violenti-
am trāsiens ab exuua se denudat
.i. a pelle q vocatur exuua ab exue-
do. qz ea; ex uit et deponit. et tāde
se soli exponēs desiccāt et nouum
corium repat. a sic refūptis viribz
videt clarius. incedit fortius. et p
medit audi⁹. **H**oc idē dicit. Qui-
et Olim⁹ scz de innouatōe. **N**os
igit exēplo serpētis debem⁹ vitaz
innouare per opera penitētie. **P**ri-
mo ieūnando non tm̄ a tibis seo
magis a vithys. Item amara herbā
tritiois cordis gustādo. venenū
peccati per cōfessionem euomendo.
aq lacrimarū l̄ doctrīe nos ablue-
do. **I**n artō foramine penitētie ex-
uiuas veteris hominis. i. male cōfue-
tudinis deponēdo. ad calorē solis
.i. amorem cristi molliciem & pmita
peccāti desiccādo. et nouū coriū. i.
homīne q scdm deum creatus est i-
duendo. **V**ires bene agendi refu-
mendo. Clarius spiritualia contē-
plando. fortius deum et proximū
diligendo. et que spiritum nutri-
unt audi⁹ assumendo. **Z**ercio do-
cet nos serpens dyabolo resistere.
Dicit enim **V**hidous q alpis f̄pēs
ēū incipit incantatorez audie vñā

De animalibus

aurem in terram premit et altera cauda claudit. et sic vocem incantantis effugit. et incantans non obedit. **Sic** etiam nos debemus incantatori. i. temptatori resistere. scilicet cum cauda et terra. i. cum memoria finis nostri qui designatur in cauda. et tene fragilitatis que designatur in terra temptationes repellendo. **Dicitur.** Sicut aspidis furde obturantis aures suas quod non exaudiet vocem incantantium. **Quarto** docet nos carnem subi cere. **Natura** serpens calcaneo mulieris insidiatur et illuminatur. **Gen. in. Imitacionis** ponam inter te et mulieres. et tu insidiaberis calcaneo eius. **Sic** nos debemus insidiari carni et calca neum. i. fine eius attente considerare. **Aug.** Nichil tam valet ad domandum desideria carnis quam cogitare qualis ipsa sit futura. **Quinto** docet nos mundum fugere. **Natura** serpentes appetim imitacionis quas habent cum homine fugient sub spinis latitat et in desertis habitat. **Sic** sancti viri appetit odium mundi et insidias fugiunt in desertis claustris et latitat sub asperitate pene. **Vicitur** enim per serpentes fugit hominem nudum. et insilit in vestitu. quod scilicet dyabolus timet paupem et se ab asceti temptatione denudantem. sed vestito. i. diuinitus munito praeterit. et ideo quod voluntates fieri intendunt in temptationez it in laqueum dyaboli. ut dicitur. **ad Thib.** **Sexto** docet de litias abhorre. quia serpens dum natat in aqua caput eleuat portat. ne eo submerso suffocetur. **Sic** sancti viri cautelae caput rationis submergitur per sentibus delitiosos. **Septimo** docet nos humilitatem tenere. **Psalm. lxx.** Serpenti puluis panis eius. **Ita** vir sanctus etiam se reficit cogitando quod est puluis et cibus humiliando se. ut abraham. **Gene. vicesimo octavo.**

Terrestribus

uero. **Locutus** ad dominium meum cum sim puluis et cibus. **Itez prudenter** uiuere et operari animalia que oportet terrestria nos docent. **Natura** sicut nos docet. **Jug. xi. lib. de ciuitate dei.** Est admiranda in brutis quedam prudentia. in quibus cum nulla sit appetitio loquendo scientia. quedam tamen in eis similitudo scientie iuemitur. evidentem enim habent soleritatem in fetu educatione. in latibulorum edificatione. et nutrimentorum acquisitione. in vulnerum medicatione. in noxiis evitatioe. in mutationis temporum precognitione. suorum operum dilectione. Docent itaque homines primo prudentes esse non solum in nutritione carnalium filiorum. quod sicut dederunt nature fundamentum. ita et dabo documenta disciplinae et alimenta vite. sed etiam in promotione spirituum desideriorum. que cum in corde exorta fuerint. velut spirituales sunt soboles conseruanda. **Item** in habitaculi constructione non tantum exterioris in quo quietat corpus. sed magis interioris ut domum conscientie ostendat in qua residat deus. **Item** in nutrimenti preparatione non tam quo caro reficitur. sed magis quo spiritus alatur. Non enim in solo pane vivit homo. sed in omni verbo. ac sicut dicitur. **Mat. xxii.** **Item** in vulnerum curatone non tam corporalium iactulorum. sed magis vitiorum seu temptationum. Docent etiam te prudenter noxia evitare. non tantum que ledunt corpora. sed magis que spiritum inficiunt. et insuper tua pericula te precaute monent. et oportuna futuris tribus remedia preparare. **Qd. atque ibi hys dulcior est non tam singulariter federis suadet te diligere operem. sed et socialis vita te amare sortem.**

Capit. ciiij.
PVeri a puelle sūt i pueritia
lomis et congruis operibz
et studiis assuefaciendi ex
emplo aranearum que ex ouis p
creata q̄si mox nate texturas ascē
dere incipiunt. et operari ac si i re
tre eent edocte. Sic fuit būs Job
circa opera misericordie. Vñ dixit
Job. xxxi. Ab ifatia creuit meū
miseratio. et de vtero matris mee
egressa est meū. Sicut et fecit Lo
bias filio suo quē ab infantia timē
deum docuit et abstinere ab omni
peccō. Thob. i. Vñ. Eccl. xxx. Tū
de latera eius dum infans ē ac.
Capitulum. enī.

PVeritas mentis est int̄ oia
magis diligenda. Nā oia
aial facies m̄los fet̄ p̄mū
magis diligit et reputat sibi magis
naturalem. Et ideo quedā aialia
fetus suos deuorāt p̄f p̄mū. Pri
mū at qd̄ oportet i nob̄ esse. a oia
nostra opera p̄uenire est puritas
mētis. Vnde ē pre omnibus diligē
da et seruāda. Et ideo dicit de ea.
Greg. nazarenus. Prima sapien
tia est vita laudabilis. et apud deū
pura mēs. Per quā puri puro iun
guntur. et sancti sancto sociantur
Capit. cv.

Religiosi dñt filiis esse dromē
dares sive dromedis. Nā
pprie loquendo aial dicē
dromedus. Custos autem talū ai
malium d̄ dromedarius. Deb̄; er
go religiosus assilari dromedis q̄
drupliciter. Primo ppter otinetia
Castrantur em̄ dromedi a iuuēti
te sicut Auicenna dicit ut sint cur
fui aptiores. Similiter religiosi dñt
a iuuētute se per votū otinentie i
mundicia carnis seruare. Mat. xix
Sunt eunuchi q̄ seip̄os castraueit

pter regnū de Scō ppter absti
nentiā. Sunt enim dromedi pui
cibi. et feniq̄ et cortices et ossa dae
tilorū valde diligūt. Sic non debet
religiosi delitias quere re. sed pot̄
grossa cibaria. Cetero ppter obedi
entiam in q̄ velut dromedi debent
esse veloces et prompti. Sunt em̄
dromedi velocissimi. Vñ dromos
grēce velox cursus d̄ latine. Nam
centum miliaria et amplius p̄gunt
in die. Debent etiam eē in obediē
tia laboriosi et otinui. Sicut drome
di habent crura longa et nervosa
multū. a dñlaborāduz fortia. et ad
otinuandum firma. Quarto ppter
humilitatis mensura. Sūt em̄ dro
medi nō magni corpore. q̄a mīmo
ris stature q̄ camelī. q̄ sc̄ religio
si non debent esse magni in sua re
putatione sed humiles et abiecti.
Apō. ad. Gal. vi. Si quis se existi
mat aliquid esse cum nichil sit ipē
se seducit.

Capit. cvi.
Santi viri assilant agnis.
Primo ppter innocentia
Nam agnus inter animalia
omnia est maxime mansuetus et i
nocens. Vnde nec dente ledit nec
cornu impetit. nec vngue scindit.
nec calce percutit. Et ideo sicut di
xit. Hidorus. Cetera animalia ac
mauit natura. solum agnum dimi
fit inermem. Nec autem innocentia
que est in agno principaliſt fu
it in cristo q̄ scilicet nunq̄ alicui a
liquid malefecit. qd̄ etiā unus ex
latromibz in cruce cognouit dñces
Nos quidē digna factis recipim⁹.
hic autem nichil malefecit. Secun
dario autem talis innocentia ope
tit etiā alia sanctis q̄ fuerūt imita
tors xp̄i. a ideo tāḡ agnū nemnē
ledebāt. nec dēte iuice detractionis.

De animalibus

ne tirānīe dñationis. nec vniq̄e
violentē direptionis. nec calce iniu-
riose despēctionis siue percussiois.
Apo. ii. Cori. vii. Nemimē lesum⁹
sc̄. Et iudeico etiā alios ad hoc mo-
niebat dicens. **Cori. vi.** Nemimē
dātes vllā offensionē ad. Sedo xp̄e
iusticiā. pertinet em̄ ad perfectā iu-
sticiā nō solū nemimē ledē c̄e. sed
etiam alijs oib⁹ si potest fieri pro-
desse. et hāc iusticiā agn⁹ ostēdit.
qr quicqd in se hēt hoib⁹ vtilit̄ pbz
Nā pellis ei⁹ e vtilis ad variū vñuz.
pili ad indumentū. sim⁹ ad tērē odi-
mentū. cornu et vngula ad medica-
mentum. et carnes ei⁹ ad esū. Nec
autem omnia ppetunt xp̄o princi-
paliter. quia ipse suā pelle. i. suam
duersationē exteriorē. siue sua vel-
lera. i. exēpla seu opa reliqt nobis
ad indumentū. i. ad imitationis exē-
plum eo modo quō dicit **Apo. Ho-**
xix. Indumentū dñm nostrū ihesu⁹
xpm. Item suū simū. i. humilitatez
dedit ad adimētū sc̄z ònium vñ-
tum et operum. **Vñ** ipse dixit **Mat.**
xi. Discite a me qr mitis sum et huī-
lis corde. Et hec huīlitas est adimē-
tum sine quo nullū opus placz deo
Vnde xp̄e dixit apl̄is. **Luce. xvii.**
Cuz omnia beneficeritis dicite ser-
ui mutiles sumus. In cornu autē
propter vñctiones que cum eo fie-
bant. vt patet. **I Regum. xvi.** sig-
nificatur potestas cristi in instituti-
one sacramentorum. sed in vñgu-
la agn̄ diuisa discretio doctrīe cri-
sti. Et hec omnia nobis ad medici-
nam dedit. sc̄licet et sua sacra-
menta et sua verba. **Insuper** crist⁹ t̄ agn̄
agnius et suam carnem vñquid no-
bis in cibum. sc̄licet in sacramēto
eukaristie. sicut dixit ipse. **Io. vi.**
Caro mea vere est cibus ac̄. Com-
petunt etiam secundario sanctis vi-

Terrestribus

eis p̄dictē vtilitates agn̄or⁹. q̄a
ip̄i sancti in varis vñibus et obse-
quens proximis seruūt. Nā nudos
vestiunt. pauperes cibis ip̄inguāt
et odiūt. a ad infirmorum fom-
tū et curā frequentē ex op̄assione i-
tendūt. **Tercio** ppter prudētiā.
Nam agnus dicitur ab agnōdo
Duo enim sunt que agnus natura-
liter distin̄it et agnoscit. Primo
matrē. Nā m̄t innumerabiles gre-
ges solo balatu m̄re⁹ agnoscit. Eo
de modo xp̄e d̄ esse agn⁹ ab agno
scēdo. qr m̄ crucē existē matrē ag-
nouit. de ea spūale⁹ curā habēdo.
et Johāni ipsā cōmēdādo. qñ dix-
it. fili ecce matrē tua. Qd exēplum
sequētes sancti viri de pentib⁹ suis
vñcq ad mortem curā et diligentia
gerūt. Nos etiā exēplo iohānis stu-
dere de bem⁹. vt ipsā beatā vñmē
matrem habeamus. Agn⁹ em̄ ba-
latu matrē querit. m̄uenta autem
ea caput erigit. m̄amas querit. q̄s
duz fugit poplites flectit. a vt ma-
ter ei plus de lacte prebeat. capite
matris vbera premit. Sic etiā vir-
deuotus balatu. i. vñce orationis sa-
cte matrem misericordie inq̄rit. et
ad eā caput. i. mentē per contēpla-
tionē erigit. m̄amas siue pietatis et
solationis requirit. deuote etiāz
et sepe salutādo sibi genua flectit.
atq̄ capite id est mente feruenter
desiderando. et importune postulā-
do quod ammodo quasi premit vt
siue consolationis gratiam largius
infundat. **Secundo** quia agnus
naturaliter suum hostem agnoscit
sc̄licet lupum. Nāz etiāz si eū nūq̄
viderit. statim cum primo videt
agnoscit. Similiter etiāz xp̄e siuos
crucifixores agnouit non odiēdo
sed pro eis orando. **Luce. xxii.** Pa-
ter ignosce illis quia nesciūt quid

faciunt. **I**n qua oratione abuerte
quod patrem per eis orando inuocauit
cū dixit. pater. **I**te eis ignosci posse
laiuit. **I**gnoste illis inquit. **I**te illos
excusauit. quod nesciuit quid faciuit.
et hec tria faciuit etiam ipsi sancti ipsi
agni sequentes erga aduersarios
suos. scilicet quod per eis orat. eis indulget.
et non solu nō accusant. sed etiam
excusant. **Q**uarto propter patientiam
am. quia ligatus a carnifice non
se defendit. siue expoliatur vellere.
siue cute. **E**t duabus portatur ad victimam
nō plorat. non clamat. nō murmurat.
non recalcitrat. sed placido
vultu suum respicit occisorum ac
si eum portaret ad paschua. **S**icut etiam
am Christus captus et ligatus in orto nō
se defendit. **S**imiliter in flagellatio
ne expoliatus teste. lacerata cute.
et sicut etiam expoliatus ad crucem
se non defendit. nec crucifixus real
citriuit nec murmurauit. **Vñ. I**udeus
xii. Ego quasi agnus mansuetus quod por
tatur ad victimam. et **V**isa. **lin.** Quia
si agnus coram tondente se obmutet.
scit et nō apiet os suum. **Vnde** e
tiam sancti viri hoc exemplum patien
tie et mansuetudinis quantum possit
imitari conantur. **A**poc. **xiii.** **Vñ**
sequuntur agnus quoque ierit.
Quinto propter mundiciam. **N**ā ag
nus quasi aiam mundum imolabat
et victimabatur in lege ad figuram
dum Christum qui tanquam agnus fuit
pro peccatis nostris in arca crucis
imolatus. **Vñ** Johannes baptista de
eo dixit. **Johā.** Ecce agnus dei quod
 tollit peccata mundi. **S**ic etiam sa
cti et immaculati viri faciunt deo vi
ctimam de seipsis eo modo quo. **A**po
sto. dixit. Exhibeatis corpora vera
hostia uiuetem scilicet deo placentem.
Hoc. **xii.** Et nota quod imolabatur in le
ge agnus anniculus immaculatus ad

significandum quod ille qui vult de se fa
cerem gratum sacrificium deo debet
esse agnus per patientiam. immaculatus
per mundiciam. anniculus per continentiam.
Dicebat enim anniculus cum esset unius
animus optime. quod tunc est optime. eo quod ag
nus tanto melior est quanto a lacte remo
tior. **V**ilis est ille ut anniculus qui est remo
tus a lacte. id est carnali delectatione
scilicet per continentiam. **I**tez scilicet viri assilauit
tutus equis. **O**rimo ratione vivacita
tis. quod equus est aiam vivax. quod in car
pis exultat. bellum a remotis odoat.
tubis ad prelium excitatur. ad cur
sus prouocatur. dolent enim qui cum victi
fuerint. gaudet cum vicerit. **S**ic scilicet
viri in carnis. id est aduersitatibus vel tem
ptationibus plures exultant. scilicet illi. **J**a
cobi. id est gaudiu exultate fratres
cum temptationes varias incideritis
ad. **I**te bellum temptationis vel bellum
mortis perdidit. scilicet preuidendo
et preparando se. **T**ubis. id est vocibus pre
dicatorum. vel tubis dinorum iudiciorum
excitatur ad bellum vitiorum. **N**ec
tuba excitatur bestiis. **L**ero. dicebat
Siue omnia siue bibamus. siue quecumque
aliud facias semper auribus meis
intonare videtur illa terribilis tu
ba. surgite mortui venite ad iudici
um. **I**tez ad cursum id est ad veloc
itatem bene operandi vel obedien
di. de qua dicitur. **Viam** mandato
rum tuorum curreti. prouocantur
Item vincuntur temptatione. ne
gligentia. dolore penitentie purgantur.
et in victoria temptationum et viti
orum letatur. **S**ecundo ratione sa
gacitatis. quia quidam equi sag
riter recognoscunt dominos suos.
et alios super se ascendere non per
mittunt. **S**ic sancti viri recogno
scunt dominum non tantum in be
neficiis sed etiam in flagellis. et a
lium dominum id est dyabolum vel

De animalibus

peccatum super mentis sellaz ascēdere non permittūt. sed m illud No^t sit locum dñe dyabolo. Eph. nn.
Tercio ratione pietatis. qz aliq eq in morte dñoz lacrimas fundunt. Et sic sancti viri plorāt considerates legendo vel audiendo passionē domini. sc̄tes qz sic fuerūt soen passiōnū. sic erunt et solationū. n. Cor. i. Itez sancti viri quis magna vicia vitant frequent. tamen puis viths terrentur. Vnde sunt similes elephanti bus qui domiti sunt i belis optimi. Naz acies profertur. armatos ferunt. nec armatorū acies expauestunt. nec suorum rumores fugiūt. Itez super eos turribus ligatis collocatis de eis tāq de muro tela ignea emittuntur. et cum sint tales. tamen de mure timent. Sic sancti viri quis magna temptationis bella vincant. et magnarum vitudum aēma ferant. nec tribulationes nec persecutories expauescāt. nec linguas infantium seu detrahentium fugiant. tamen aliquando aliquis minimus defectus vel molestia relinquitur eis qui semper eos in timore et cruciatu tenet. Sic paulus ad tertium celum raptus. et omnium tribulationum pericula expertus. ac omnibus gratias a virtutibus plenus. tamen stimulo carnis premitur. et timens ac orans ut amoueri debeat minime exauditur. Itez sancti viri assilantur leonibus in multis. Primo in audacia siue magnamitate. Apparet enim magnamitas leonis in triplici actu. Primus est quia in venatores eū sequuntur non latitat nec se occultat. sed videri se optat. et in medium campum vadens ad pugnaz se preparat. et abscondere vel fugere magnam reverendam v.

Terrestribus

putat. Similic sancti viri et perfecti tribulationes a persecutiones cum oportunum est non refugiūt. imo quandoqz persecutores incitando expectando preueniunt. a persecutiones cū eueniunt cū magno gaudio suscipiunt. Act. v. dicit qz ibāt ap̄li gaudentes a sp̄ciū cōsilij. qm̄ digni habitū sūt pro nomine ihesu stumeliam pati. Sc̄m ostensiū magnaminitatis leonis ē sc̄m Vlidorū. qz venatores intuetur. vt ip̄b vīlis minus trāetur. sed amplius animetur. Extra autem est in aīa lib⁹ pawdīs. vt est cētu⁹ et lep⁹. quia quanto plus aspicerēt venatores. tanto plus expauescerent. Vnde Droub. xx. Leo fortissim⁹ bestiarū ad nullius pauebit occursum. Sic sancti et perfecti viri in fūos persecutores positi. dum eos seuire vident. intuentur et considerāt qz sit eorum potestas et ira breuiter transitoria. et quomodo eorum perfidia sit eternum supplicium receptura. Et quomodo ab illis si bi fabricatur sempiterna corona. Et ideo dum sic intuentur eos. magis crescit in ipsis virtus et patientia. Simile etiam faciunt de tribulationibus et infirmitatibus. considerando qz breues et utiles sunt. et ideo ex eis fortiores efficiuntur. Apostolus. n. Corinthe. xii. Cum in firmor tunc potens sum. Terciu⁹ ostensiūm sue magnaminitatis ē Quia cum insequitur saltu vītur. sed cum fugit non vītur. sed poti⁹ lento passu gradit. Sic sancti insequuntur sp̄cialia bona saltibus a moris et feruoris. Phi. in. Sequor autem si quomodo sprechendam. Canticorum secundo. Ecce iste emit saliens in montibus. sed in persecutione et pena positi nō saltādo

per ipatientiam vel ipetum furoris
mordunt. sed cum suavitate patientie
et mansuetudinis transiunt. propter quod
dia dicitur. Proverbii xxviii. **I**ustus qui
leo abhendens ab his terrore erit. **S**ed
nota quod quis leo sit ita securus. tamen
quedam sunt qui dicunt timere que etiam
am sci viri timet. **P**rimus est strata
publica. et hec strata est mors per
quam omnis oportet ptransire. **P**ropter.
Timor mortis cecidit super me. **S**econdus
est quoddam aial parvus et venenio
sus quod dicitur leontofonius. quod sicut
peccatum. **C**uius venenum fugiunt
sancti viri sicut venenum serpentis.
Eccl. xi. **Q**uasi a facie colubri fuge
peccatum. **T**ercium est strepitus
rotarum. diminutiones scripturae.
Et quasi due rotas sunt duo testam
ta. vel due fortune. sicut prosperi
tas et aduersitas. quarum strepitus
formidabilis est. quia status picu
losus utriusque fortune. **Q**uartus est
quoddam aial ferox quod dicitur lazaim. a
cuius ferocitate vix potest aliqua bes
tia esse tuta. et sicut feritate et seue
ritatem summi iudicis. **P**ropter. **A**iudici
is enim tuus timet. **Q**uintus est ignis
scelerum gelene vel purgatorius. **S**extum
est decipularum laqueus venatoris.
et hec est temptatio fraudulentia
demomis quam etiam sci timet. **S**eptem
sus est flagellum. **T**iment enim leo quam
do videt verberari catulum. et sic tim
enda sunt flagella presentia. **S**e
cundo assilantur sci viri leoni in iu
sticia. primo distributio. **N**azarensis
quam rapit sol. amovere erubescit.
et ideo sepe a remotis bestiis alijs
sequentibus de sua persona aliquod relin
quit. **N**ec est illa iusticia de qua dicitur
propter. **D**ispersit dedit pauperibus. iu
sticia eius manet in seculum seculi.
Nat habuit batus Job dicens. **S**i o
medi bucella mea sol. non amedit

pupillus ex ea. **I**tem leo vtitur iu
sticia vindicativa sive punitive er
ga se et erga alios. se enim potest quando
excedens in ita. quod iratus terra
cauda reberat. et eadem cauda seipz
flagellat itatum ut sanguis fluat. **I**n
quo dat exemplum ut homo iraz
suum in seipsum deponat. et non in
alium refundere querat. quod omnis
qui irascitur fratre suo ac. **M**at. v.
Item erga alios vtitur leo iusticia
vindicativa. **P**rimo quod vim vel repellit.
qui cum moderamine inculpat
tutele. **N**am si quis contra eum telum emis
erit. si non eum detingere utique eum iuadit.
si non ipsum vulnerat nec ledit. quod est
contra illos qui in sua defensione videtur
moderamine non vult. **T**ercio sunt
etiam viri assilant leonis in prudenter. pa
mo quod leones quando abundant sua
cauda delect vestigia ne a venatori
bus valeant inueniri. **S**ic sancti vi
ti posteriori penitentia delent pecca
ta precedentia ut dici possit de eis.
Heat qui rmissis sunt negotiis ac
signum etiam cautela et prudentie
videtur esse in leone quod dormit aper
tis oculis. **V**nde videtur eius oculi
vigilare. **S**imiliter sancti viri qui
dormiendo vigilant secundum illud.
Cati. v. **E**go dormio et cor meum vi
gilat. **E**sse enim quasi quies sopnus
et contemplatio quod ab exterioribus acti
bus vacantes interius vigilat circa
spiritualia et celestia oculos metis
aperientes. **I**te est sopnus mortis in
quo sci dormiunt. et eternae pacis quiete
accipiunt. ubi in dei visione oculos in
tis apertis. ita ut non claudantur. **E**t
licet etiam peccatores propter quietem sive di
spositionem carnis in sepulchris in
morte dormire dicuntur. **P**ropter. **D**ormi
erunt sponeri suu et nichil iuenerit
omnes viri diuinitatum suorum in ma
ribus suis. **T**amen ipsi dormiunt

. moriuntur oculis clausis. q̄ in morte excedant et sensus perdunt.
Quarto sancti viri assilantur leo
 mīm. tēperantia sive abstinentia.
Nam leoqñ semel satiatu r duob⁹
 vel tribus diebus abstinet. si autē
 eū fugere oporteat. et nimis sit ple-
 nus cū brāchia carnes de vatre ex-
 trahit et sic leuis fit. **Et** iterū leo
 diutissime viuit qđ p dentum cōp-
 benditur cōfūctionē. **Sic** sc̄i viri ab-
 stinentes sūt a cibis corporalibus a
 qc̄quid carnalitatis in se sentiunt
 qđ eos i spū grauet. cū brāchia. i.
 cum violentia aspere penitēcie vt
 leuiores siant euacuare laborant.
Qd autē leo diutissime viuit. sīḡ p
 sic dicitur. **Eccī. lxxi.** qui abstinentes
 est adiciet vitā. **Quinto** sancti vi-
 ri assilantur leonibus in clemētia si-
 ue pietate. **Nā** c̄tra hominē ab eo
 nō leuis neq̄ irasci. **Sed** ē homini
 naturalit̄ pius. **Nā** si non mimia fa-
 me vicatur. pstratis peit. captiuos
 obuios abire pmitit. nec hominē
 nisi in magna fame om̄edit vel oc-
 eidit. vt **Ysidor⁹** dicit. **Feminas**
 etiā non tangit. et raro infātes n̄
 magna fame opulsi. **Sic** sancti
 viri sunt alii māfueri. vt non ira-
 scantur mordiate vel de facili c̄tra
 eos. **Itez** sūt pñ hoībus p̄cipue mi-
 serabilibz. cuiusmoi sūt captiuoi mu-
 hieres. vidue. pueri. pupilli. et huius-
 moi. **Item** p̄ostratis. i. se humiliā-
 tibus parciunt etiam ab iniuris p-
 pens. **Ostendit** etiam leo pietatez
 ad seipsum maxime in morte. **Nā**
 leo quando moriuntur tēram om̄edit
 et mordet et lacrimatur. **Et** sic ho-
 debet in morte esse pius animē sive
 remordendo per cōpunctionē vitā
 suam tērnam. et lacrimādo siveflen-
 do peccā. **vñ Aug⁹** tpe mortis sive
 c̄tra lectum i pariete fecit sibi scri-

bi psalmos p̄males. et plurib⁹ die-
 bus eos legēdo plorabat. **Itē** san-
 ti viri assilantur leporibus. **Prio**
 ratione velocitatis. **Est** em lepus
 aīal velox ad currēdū. **Vñ** dicitur
 lepus qđ leuipes. quia currēs leuit
 mouz pedes. **Nā** c̄tra omne nociuū
 dedit natura salubre remedū. vt
 dicit **Auicen.** **Vñ** lepori data ē mē-
 bron leuitas. cursus agilitas. a s̄b
 pedib⁹ piloz villositas. vt duz fu-
 gere oporteat pedes non ledat. **Sic**
 sancti viri sunt veloces ad manda-
 torū dei obedientiaz vel audientiā.
Em illō **Jaē. i.** **Sit** autem omnis ho-
 velox ad audiēdū. **Item** sunt cur-
 rentes ad mandatorū obseruatiam
 scdm illō. **Ps.** **Viam** mandatorum
 tuorū cūcurri rē. **Gratia** enim dei
 que potiora remedia c̄biuit qđ natu-
 ra dat eis mēbrorum leuitatem p
 vtilitatem. cursus agilitatem per
 caritatem feruidam que oia facit
 agilia et leuia. **Item** pedum villosi-
 tam per penitētiā asperā que
 pedes affectionuz custodit illesos
Secundo ratione timiditatis. qđ le-
 pus est animal pauidum. **Sic** facti
 viri sunt semper pauidi. sive de di-
 umis iudicens. **Em illud.** **Ps.** **A**iu-
 dicens enim tuis timui. sive de pte-
 ritis peccatis. **Eccī. v.** **De** p̄cipiatu
 peccorū noli esse sine metu. sive de
 tēptationum precipicio. **Proib⁹.**
xxvij. **Beatus** homo qui semper
 est pauidus. **Cercio** ratione miti-
 tatis. **Est** emm aīal mite et ibelle
Vñ nulla defensione vitē nisi p̄fidio
 fuge. **Sic** sancti viri sunt mites i
 uersatione. ibelles id est sine prox-
 imorum offensione. fugientes vitia
 et temporalia om̄oda et iurgia sive
 litigia. **Et** nota qđ lepus fugiēs ca-
 nes naturale habet qđ fugiat con-
 tra mōtes. habz em̄ crua postēi ora

longa ut facilius corpus eleuet quando per montem ascendit. vñ facilius eum canis inuidit quando de monte descendit. Tunc enim non bene currit sed quasi cadendo incedit. Vnde quando potest monte circuit quousq; versus montem se evigat et sic sepe canes effugit. Sic sancti viri fugientes temptationes fugient ad montem. i. ad xp̄m. Proo. xxx Lepusculus plebs iuallida in petra. i. in xp̄o collocat cubile suū. Ipse enim est mons de quo Psal. n. Ecclit mōs domus domini in vertice montium. Ipse etiam idem est petra de qua. Apolo. i. Corin. x. Petra autem erat xpc. vel ad montem. i. ad stationem paradisi. Vñt enim sancti longa crura posterioā. i. magna sequentis vite desideria. i. eorū q; post istam vitam sequentur. Et talibus desiderijs eorum mens in contemplatione illius celstitudinis faciliter elevatur. Qndo vero de monte celestis contemplationis ad terrena tractanda vel cogitanda anima descendit. tunc faciliter in peccata cadit. et canis. i. dyabolus eam facilius caput. Et ideo sancti contemplando cœidunt quousq; ad illius supne dulcedenis alij gustationē assuegunt. Quarto ratione utilitatis. Est enim animal utile quo ad cibis. quo ad vestitum. et quo ad medicamentis. Nam eius oculi valent contra venenū. Sic sc̄i viri alios pascunt suis doctrinis vel elemosinis. vestiunt exemplis. Quasi enim eius pellibus. i. virtutibus induitur. cum alijs exempla imitatur. Item medetur suis filiis vel suarū orationū auxiliis. Itē sc̄i vir assimilatur taxo. Primo ratione penitentie. q; taxus h̄et pelle valde hispidā et villosā que metalta dī. Quid atē pellis villosa est.

hispidā n̄ corporis penitentia humiliis et aspera. Talem pellem iohānes habuit cui cibus fuit locusta et mel silvestre et vestimentū de pilis cameliorum. Sc̄do ratiōe prouidētie. q; Plinius dicit. q; qn̄ a cibis p̄ sequitur anhelitus retinet et sic cū tem inflat. et morbus canū de uitat. Similiter sanctus h̄o qn̄ persequentes et iniuriantes patiēt i se per patiētā sp̄m fūlū cohībz vt p̄ ipatiētā vel iracūdā extra nullaten⁹ exeat. et sic morbus canū. i. lesionēs persequētū euadit. vt aīe sue saltē n̄ noceat. Tercio ratiōe pruīdētie futurā em̄ taxus pruīdet tempestatē. et ideo cauerā sibi pat diversos exitus habentē. Et qn̄ inflat vetus aquilonis. obturat cauda foramen aq̄lonare. qn̄ australis. claudit astrale. Sic sc̄i h̄o vēto aq̄lonari flāte. i. aduersitate ingruēt foramen cauda claudit. i. h̄mis breuis cōsidērationem opponit. et leue estimat oē qd̄ patitur. ex quo breui trāstitū fimitur. Nam oīa breuia tolerabiliā esse dicuntur etiā si sint maḡ vt dicit Julius. Similiter austro flante. i. p̄spēritate arride te clausuraz caude vir sanctus obicit. i. memoriā mortis. q; facile cōtempnit oīā q; semper se cogitat esse moriturū. Itē taxus i suis latibulis otra hyē mem̄ aggregat cibum. a si deficit cibis supplet sōpno. et hoc plurib⁹ animalibus accidit ut patet de glīve et mure. Sic sanctus vir p̄rouīdet sibi in hyēme id est protēpore mortis congregando merita bonorum operum per vitam actiūam. Et si deficiat cibus. id est exercitū vel voluntas merendi per actiūaz. iuuat se cum sompno. id est cuī trāquillitate et quiete vite contēplatiue. Vnde sancti viri tempora qb;

vacant a laboribus vite actiuē nō
ociosa ducunt quia tunc apud seip-
sos in sanctis meditationibus qui-
escunt

Capitulum. cxiij.

Sapiens homo similis est a-
rance que stans i tele me-
dīo sbito muscas sc̄tit. quā
si obtinuerit. eā filis suis multiplici-
ter circumvoluit. Cuius caput pri-
mo abscedit et sic omnem eius hu-
miditatem fugit. Sic sapiens i me-
dio tele. i contemplatione rationis. cu-
ius medium est determinare i acti-
bus virtutum moralium c̄sistit. Et
inde muscas volantes. i. formas se-
fibilium ad suos s̄ehus vel imagina-
tionem remetē rapit. et ad exa-
mē rationis ipsi⁹ intrisecc⁹ induces
m̄ltis consideratioib⁹ circumvoluit. et
capite absiso. i. exteriorū s̄ehū iudi-
cio excluso qđ fuit h̄c ium congrega-
tions interiorē veritatē extrahit.
et in suū cibum. i. in suū documētū
seu profectū ouerit. *Ezech. xvij.* A
quila tulit medullam cedri. Nam a
quila est homo sapiēs et intelligēs.
qui de cedro trahit medullas. qđ do-
de re s̄ebili trahit veritatem intelli-
gibilem.

Capitulum. cxvij.

Sc̄ientia cum mala vita fa-
cit homines s̄iles mōstruo-
sis animalibus onocētau-
ris et ypocentauris. Vicit em̄ *Phi-*
siologus. qđ onocentaurus ē animal
ab asino h̄ieq̄ op̄ositum. Nam ab
umbilico sursum habet effigiez hu-
manam. *Vnde* medi⁹ ē inter h̄ieq̄
et asinum. sicut ypocentaurus ē
hominem et equum. *Ut* *Ysi.* dicit
Talis ē homo litteratus et volup-
tuosus. qđ ex vna pte est rationalis.
et ex alia bestialis. *Cognitione spi-*
ritualis. opere carnalis.

Capitulum. cxix.

Scolasticī et heretici sunt si-
miles leunculis. qđ uterum
matris lamāt. et id o nō se-
pe parit. *Vñ Aristo.* dicit p̄mo lee-
nam quinq̄ catulos parere. poste
a q̄tuor et sic oī anno uno min⁹ qđ
usq̄ sterilescat. In hoc ergo sc̄ismati-
ci sunt leunculis s̄iles. qđ vnitatez
matris ecclie et fidei in qđ s̄it sp̄uali-
ter geniti sc̄idunt et dirūpunt. Itē
sc̄ismatici s̄iles s̄it filii vipe. dicit
enim vipa eo qđ vi pariat. Nam cū
tēpus pariendi aduenierit. filii nō
exspectantes nature opationē ei⁹
latera rodunt. a cū matris interitu
exeunt. Sie sc̄ismatici in vtero ma-
tris ecclie geiti nō exspectātes nec
fūstimentes ei⁹ correctionē rebellā-
do exēut et dū euis vnitatē sc̄idūt.
qđtum est in se ad interitū ducunt.
Item sc̄ismatici et heretici assilane-
catulis panthē. qui odientes ma-
triē vngula lacerant ei⁹ aluū tāq̄
eorū egressū resistentem. *Vnde* n̄
parit pāthēa nisi semel. Sic sc̄isma-
ticī et heretici vnguib⁹. i. malignis
studis et doctrinis sc̄ē m̄ris ecclie
lacerant vnitatē qđ eorū p̄fidie es-
tit. Item heretici assilantur lupis.

Primo ratione infectionis. Nā lu-
p̄ lanā ouis quā occidit morfu in-
ficit. a vestem ex tali lana factā pe-
diculosa; reddit. vt dicit *Ysi.* Sic
hereticus morfu l̄ ore lanā ouis. i.
simplicitatē vñsatōis h̄ois quā fal-
sa doctrīa sp̄ualit̄ occidit corrūpit.
et eā pedicul. i. corruptis opibus ha-
būdaē facit. Itē cordula facta de i-
testimis lupi adunata cordul citha-
re factis de itestis ouis eas destruit
et corrūpit. Cordule de intestinis
lupoꝝ p̄ue doctrine s̄it hereticorū.
sed cordule de intestinis ouium s̄it
cogitationes et opinōes simpliciū

Si si huc duo simul ciungatur. scz vt
prava doctrina vel falsa opinio he-
ticoz a simplicibz recipiatur. tunc
simplicitas et sinceritas fidei tota-
bit euacuat. **C**aplm. ex.

Solitarii et contemplati q
scz perfecti sūt in vita ano-
choritica siles sūt capris fil-
uestribus. Primo quia talis capra
est asperima in victu. Vn cap a
carpido ē dicta. eo q capat aspera
loca. et sic anachoritici viri in deser-
tis à locis asperis omorātes. oportet
q asperū victū carpāt. sic pa-
tet in. Joh. baptista. Scdo q ē al-
tissima i situ. Vn tales capre vocā-
tur ibices. q ad modū illarū auiz
que ibices dicuntur ardua loca scā-
dūt. ita q vix patēt humāis obtu-
tibus. vt dicit Vs. Et tales sūt vi-
ri pfecti cū ad sumā et iuisibilia pe-
ntemplationē leuantur. Apo 9. 11.
Cor 1. nn. Nō oteplātibz nob q vide-
tur. q nō vident. Que em videnē
tpalia sūt. que āt nō vident etiā.
Tercio q talis cap ē acutissima in
aspectu. Nam in altissimis mōtibz
tales capre omorantes de lōgiquo
venientes spicunt venatores. et
in petris dirutis stantes cum hōies
vel seras aduenire presentiūt de al-
tissimis saxonz acumimbz se p̄cipi-
tantes i suis cornibz fuscipiūt il-
lese. Sic sancti viri in altissimis con-
templationibz illuminati de lōgiquo
tpe p̄uidet temptationes futuras. et
demonū deceptiōes malignas. qz
cū de vicino istaē sentiūt. de petis
altissimis. i. a contemplatiōe sblimiuz
se in imū p̄ciūt. quia se ad oidea-
tionem p̄prie infirmitatis per mīas
humilitatē reducūt. et per intime
humilitatis custodiam superboruz
demonum laqueos euadunt. Quā-
to quia talis capra est velocissima

in cursu. Et similiter viri perfecti
opibus spiritualibus non sūt tar-
di seu pigri. sed solliciti et festini. a
tāto currūt amplius. quāto amāt
feruētius. nā qui amat velhētē
currūt velocī. et p̄uenit citius sicut
dicit **H**erm. Quito q capra siluris
est sagacissima i pastu. Nā visu. gu-
stu. olfactu. discernit in pastu. Et si
mīr sancti viri spūalem pastuz di-
scernunt visu. i. legēdo. et meliora
et utihora p̄eligendo. Item gustu
oemplādo. q celestia auide trans-
glutiūt. tpalia vero otempnendo
fastidiunt. In olfactu imitādo. q
odoes ciboz. i. exēpla v̄tutū sequūt
Fetōes vero. i. vitionz exēpla fugiūt
et abhominātūt. Sexto q siluris
capra ē samissima in potu. Dicit em
Pli. Si qz lac huius capre bibat.
languore euitat. Ita lac. i. spiritu
alis doctrina talium perfectorum
virorum bibutum. i. deuote et auide
sūptum facit mentez vitare lāgu-
res vitionum. Item solitarii et spi-
ritualibus insidiantur de mones. p̄
cipue et maxime preualēt negligē-
tibus et sōpnolētis. Vnde assilant
demones qbusdam serpentibus q
morantur i siluis. qui cmedūt vo-
lueres et bestiolas earum humorē
fugentes. vt dicit **A**ristotiles. et
tales insidiantur dormientibus. a
si eorum ora iuenerint aperta sub-
intrant eouz corpora. amantes ca-
lorem naturalem et odorem. Sed
contra hos pugnat lacerta que di-
citur laura. q sentiens presentiam
serpentis. saltat super faciē dormien-
tis et pedibus scalpit vt cum exci-
tate possit. sicut dicit **A**uēn. Per
volucres itaqz que morantur in sil-
uis intelliguntur viri spirituales
et contemplatiū. et per bestiolas
intelliguntur homines grossiōes a

simpliciores solitariaj vitā ducen-
tes. quos serpētes. i. demōes omi-
nūt cū eos ad hūc hq̄tatis s̄sū tra-
hēre et inflectere possunt. Quibus
et si aliter nocē non possunt. saltē
hūc deuotionis et opūctionis ab-
strahere conātur. Insidiatur autē
maxie dormētibus. i. negligētibus
et ociatibz. Et si p̄ icautelā l̄ negli-
gentiam eorū s̄fus īnuemūt aper-
tos. et circa exteriora vagātes. va-
lidi⁹ intrāt i eos vt tollat eis calo-
rē dilectionis et odoře deuotionis.
et ita eos spiritualiter extinguit.
Sed eis vt plurimū auxiliatur lac-
ta. i. angelica custodia eorum negli-
gentiam excitās. Vel lacerta ista
ē sacre scripture doctrīna. p̄cipu-
e saluatoris qui nos ad vigilāduz
et orandum sollicitat. Mat. xiii.
Vigilate et orate vt non intretis
in temptationem. Et similiter Pe-
trus nos excitās ne serpens ingre-
diatur in nos. dicit. Sobrej estote
et vigilate. qz aduersariū r̄xter
dyabolus ic. i. Pet. v.

Capitulum. cx.

Hocietatem malorū debet
fugere qui p̄positum salu-
tis p̄se qui vult et perficere
exemplo sc̄z ceruarū. Cerua em̄ cū
est pituā elongat se a semitis feris
notis. et appropinquat semitis ab
hominibus tritis. Vñ sicut dicit Ari-
stotiles Juxta viā parit. vbi pre-
more hominū ferz animal non acce-
dit. Sic ergo q̄ vult parere. i. perfi-
cere bonū p̄positum oceptū. debet
se elongare a feris. i. a malis et in-
quis. et appropinquaē siue adhære-
re hominibus. i. bene et rationabi-
liter viuentibus quorum beneficio
tutior esse possit. Sed demones
quē volūt corrūpere ab hominibz. i.
a bonis recedere faciunt. et cuž fe-

ris. i. cuž malis suersari vel habita-
re. sed m̄ illud. Daniel. nn. Eicent
te ab hominibz et cū bestijs ferisqz
erit habitatio tua.

Capitulum. cxii.

Studens ī sacra scriptuā
p̄bus debet querere sensum
litteralem. deinde īvestiga-
re sensum spūalez. Qd̄ ostendit exē-
plo aīalium ruminantium. qz īne
animal ruīnas habet duos r̄tres.
vnum magnū et aliū pūū. Cuius
causa est digestio multiplex. Nam
talium cibus est secus. et non bñ
a principio masticatus ppter audi-
tatem edendi. vnde oportet iterū
masticari. De maiori igit r̄tre ad
os trahitur. et sic secundo ibi masticatus
ad secundū r̄tre transmittitur
vt ibi perfecte digerat. Huminati
o āt este ē meditatio scripture que
p̄bus reducēda ē ad magnū r̄tres.
i. ad s̄fū litteralē q̄ ē p̄m⁹ et ḡna-
lis s̄fus toci⁹ sacre scripture. Dem̄
ducēda ē p̄ meditatioēz ad pūū r̄-
tre. i. ad spūale s̄fū. q̄ qđ pūus d̄z.
qz huīlit et sobe ē q̄red⁹. qz n̄ n̄ p̄
uul dat scripture sacre mystic⁹ itel-
lect⁹. Ps. Illuīat et intellectū dat
pūul. Itē pūus d̄z qz i vita ista pa-
rū ab hūc de et̄mis et spūalibz ca-
pitur. Nā ex pte cognoscim⁹ et ex
parte p̄pletam⁹. i. Cori. ij. Vie tñ
cibus perfecte digerit. qn̄ vita et o-
pere ipletur. Itē sacre scripture p̄-
fund⁹ pdicator cuius ē hostes fidei
expugnare cū discretione et sobe-
tate p̄scrutari et discē dēt. Nā illi e
qui apti sūt duci ad bella. qui i bibē
do p̄fund⁹ nares īfigunt. quia
tales vt dicunt vr̄ma non grauan-
tur ī cursu. Per equos ergo ap-
tos ad bellum predicatorēs catho-
licos seu doctores intellige qui ha-
vent contra hereticos disputare.

e 11

qui nates discretionis in aquam sacre scripture profunde debent insigere. i. cum discretione studere ut sensum scripture profunde hauriant et intelligant. a sic in cursu urine. i. errorisceptione vel obstatulo minime ledentur. **I**te studium spiritualis doctrine in tribus consistit. scz i addiscendo. eligendo. et retinendo. qd patet per exemplum in dentibus animalium. **N**az quedam animalia sunt q habent dentes ad capiendum. vt canes et animalia prode. a ideo habent dentes disos et acutos ut possint melius capere predam. **Q**uedam vero habent dentes ad pascendum. vt camelus et vacca et huiusmodi. et ideo habent eos equales et continuos ut melius herbas precidant. **Q**uedam vero habent dentes ad cibum retinendum. sicut pisces. **N**a pisces preter modum aliorum animalium habent plures ordines dentium qd duos. quia preter dentes quos habent serratos et distantes. habent etiam iteris dentes miris modis. cū quibz ut dicit **Aristot**les recolligunt cibos ne aque lubricitate de eorum fauibus eruantur. **I**lli autem habent dentes ad capendum cibum spiritualem doctrinam. qui sunt apti et studiosi ad discernendum. **S**ed quia non omnes equaliter ad eadem discenda sunt apti. ideo isti dentes sunt diuisi et tanto ad discernendum sunt magis ydonei. quanto ad intelligendum que legunt vel audiunt magis inveniuntur acuti. **A**nimalia vero que dentibus herbas pascendo precidunt. qd eis melius videtur capiunt et alia dimittunt. et ideo pascendo meliora eligunt. **V**nde illi habent dentes ad pascendum. qui de his que audiunt vel legunt studiosi sunt ad meliora

et utiliora eligendum. et memoria vel etiam scripturam aliquando remendandum. **S**ed illi habent dentes ad retinemendum. qd sunt solliciti et studiosi non tam ad audiendum vel legendum. sed etiam ad repetendum et recognoscendum. qd frequens meditatio saluat memoriam. **F**m Phm. **V**n sine repetitione cerebra memoria inuenitur labilis et lubrica. **C**aplin. cxii.

Superb⁹ assilatur taur⁹. **P**rimo ratione ferocitatis nisi quis sub arbore fici ligati dicunt fieri mansueti. ut dicit **Pl**. **S**ic superbi ferocius fuit a pm ad huiusmodi et ledetum alios nisi ligetur sub arbore fici. et restringantur sub domo alicuius viri probi. q sit mitior et dulcior. **J**udith. vi. **L**igaueat achior ad arborem. **N**a achior qui interpretatur motanus sicut superbiam tumidum. quia mos est tumor terre. qui ligatus est ad arborē. et restringendus ad arbitrium superioris. **S**econdo ratione singularitatis. dicit enim **Ari**sto. qd taurus pascitur solus nisi tempore amoris. et sic superb⁹ vult esse solus in honoribus et dignitatibus qd bus pascit nisi forte aliquis amicis omnimeat **P**s. **S**ingularis ferus de pastus est eam. **T**ercio ratione inflationis. quia si quis de corio taurorum modicum sciderit. et cum fistula sufflante parum cutem a carne subleuauerit impinguabitur. **S**ic iam impinguatur cum sicibus et viuis passis. **S**ic superb⁹ impinguatur siue inflatur cum insufflatione fistule. id est ex verbis blandientis et laudantis. **E**t cum sicibus et viuis passis. id est quando dicuntur et offerunt eis dulcia que delectant. **S**ed contra eorum inflationes dicit **Ecc**. **N**ō te extollas in cogitatione aie tue velut

thaucus ad Quarto ratione eruditatis. habent enim thauri cor durum et crudele. Et dicit Aristo. quod in cor de thauri sepe os durum inuenitur. quod scilicet designat duritiam cordis super horum. Ecce. in. Cor durum male habebit in nouissimo. Item superbus assimilatur draconem. Primo quia draco est venenosus. Et ideo quando per aerem ferre aer excitatur. per eum etiam mare intumescit propter eius venenum. Tale est etiam venenorum superbie quod iterius cor tumefacit. et exterius rixas velut tempestates aeris excitat et inducit. Secundo quod est insidiosus. Insidiatur enim elephanti et sicut sanguinem eius. Unde elephas videns draconem superaborem mittitur eam frangere ut occidat eum. Draco autem insilit in eum et mittitur eum mordere inter naras. impetrans oculos eius et alio quando eum excecat. Et aliquando insilit super eum a tergo et mordet eum et fugit sanguinem eius. Et post longum conflictum ex subtraktione sanguinis debilitatem elephas instantem propter draconem cadit et moriens suum ocularem occidit. Causa autem quare draco sic eius sanguineum appetit est frigiditas sanguinis quo suum incendium refigerari querit. ut dicit. Psido. Sicut ergo draco insidiatur elephantem. sic superbis et ambitionibus insidiatur maiori et regnanti. et interdum sanguineum eius sicut ut ipse regnare possit. Unde et ipsum inuidit aliquando a fratre. id est aperte et manifeste. Aliquando a tergo. id est latenter et occulte. et quandoque ipsu[m] prostermit et extinguit. et non nunquam ex eo vel propter eum etiam ipse perire. sicut frequenter in primis pibus mundi accidere videamus.

Certio draco est venenosus. quod secundum sequitur et diligit. Dicit enim Solinus quod draco est animal ita fitibundum quod quasi aqua faciat non possit. Unde os contra ventum aperit. ut sic suum incendium mitigari possit. Unde sepe impetus eius in velu subuertit lignum. Sed naute duorum draconem presentiunt quod ex tunc re maris aduentunt. statim rela dependent. et sic piculum draconis euadunt. ut dicit Solinus. Sic superbis non satiatur aquis deliciarum. sed adhuc sit venenosus vanitatis et honorum. Unde sequitur rela nauium. et glorias et vestigia magnorum quos etiam quandoque subuertit dum eorum ventum et honorum gloriam sit. Unde tutius esset rela honoris dependent. quod dracones tales contra se habere. Job. xxx. Frater fui draconum et socius struthionum. Ita superbus assilatur horaci. rubete que est rana venenosa. que sicut dicit Olinus habet duplex iecur. Unum sume venenosum. aliud vero est contra venenum remedium et datur propter antidoto contra noxium. Unde ad cognoscendum quod sit bonum et quod sit malum. piciunt illud in midum formicarum. que statim venenosum sanguinum et aliud petunt. Sic si hoie superbo est aliquando estimatio vel exercitentia alicuius gratie seu probitatis. et ista est venenosa. quod continet venenum elationis. Sed ex alia parte inest defectus ei vel infirmitas carnis. et hec est medicina humilians. scilicet animum. et repellens scilicet elationis venenum. Unde Apostolus ne veneno iecore necaret superbie. antidoto alterius munitum se asserebat dicens. Ne magnum reuelationum extollat me datus est michi stimulus carnis mee ac.

e in

Vnde fortis id ē prudētes viri a
sue magnitudinis estimatione se
auertunt. ne veneno superbie ini-
tiātūr. et ad suā infirmitatē solli-
cite respiciunt ut per humilitatem
saluentur. Item superbi i assimilan-
tur bubalis. quorū ferocitas et for-
titudo domari non potest. nisi acu-
leo ferreo in naribus eorum infixo.
Sic superbiorū ferocitas et presump-
tuosa fortitudo non subicitur. nisi
forti tribulatiōne et oppressioniōne.
Vnde dī cūdam superbo. **nn.** **Re-**
xix. Ponā circulū i naribz tuis ac
Caplin. cxiiii.

Atemptatiōes fraudulētas
demonum sancti viri humi-
liter metuūt. prudēteſ ſu-
giunt. efficaciter repellunt. Sunt
enim virtuosi quodammodo ſicut
cerui. Dicuntur enim cerui timere
vocem vulpis. Quid enim eſt vox
vulpis. mihi fraudulenta ſuggiſtio
de monis? Sed cerui magnis corri-
bus muniti ſunt viri magnis vici-
tibus fulti. timent ergo cerui vox
vulpis. quia sancti viri ſemp me-
tuunt fraudulentiam et astutiam
demoniſ. **Eccī. in.** Sta in iusticia et
timore. et prepara animam tuaz ad
temptationem. Item ceruus qndo
canis ipſum insequitur ſi inuenit
biuū non rectis currit reſtigns. ſi
nūc huc. nūc illuc transuersaliter
saltus mutat. tunc enim conatur
transire per contrarios paſſus. vt
ſic in eius reſtigns canes decipian-
tur. Similiter quoqz sancti viri cu-
eos dyabolus temptādo persequi-
tur. nō rectis reſtigns ſed trahuer-
ſaliter currunt. quia cum de ſuper-
bia pulsari ſe ſentiant. mox nō ad
conſideratiōnem ſue virtutis. ſed ſu-
e infirmitatis recurrent. Et cu ob-
iecta infirmitate de puſillanimita-

te temptantur. quaſi per saltū tūl-
uerſum qzq ſua fortia opera ad me
moriam reducere ſatagūt. Sic em-
btūs **Job.** ne magnitudo v̄tutum
eum extolleret. ad ſuam fragilita-
tem oſiderandam cucurrit dicens.
Parce mihi dñe. nichil em ſunt di-
es mei. qd est homo qz magnificas
eum. aut quid appones erga eum
tor tuū? ac **Job. vii.** Et rufus ne
ex calamitatū ſuā multitudine de-
ſparet ad ſuā innocentiā peneſadaz
ſaltauit dicens. Nō peccauī. et in a-
maritudinibus morat ocul⁹ meus.
Job. xvii. Et rufus **V**tinā appēde-
renē peccātū ſea qbz irā merui. et ca-
lamitas quā patior i ſtatera. Qua-
ſi enim arena māis hec gūior appa-
rēt **Job. vi.** Quaſi ergo oſtrarios
et tranſuerſales saltus dabat qui
nūc ut ſibi p̄terē rogapat. nūc
autem ſe non peccasse dicebat. vt
neqz in elationē ſuperbie innoceſtia
duceret. neqz in desperationē aīe
eū calamitas traheret. Itē ceruus
qñ canes eū insequūt ſi p̄t fugit ad
fluuiū vbi ex aqz frigiditate virib⁹
reſuuptis tranſlatādo aquā venato-
rē effugit. Tūc autē canes inſequū-
tur ceruū. qñ importune cogitatio-
nes vel temptationes moleſtāt a ſtī
mulat ammū. qui tūc ad fluuiū fi-
git. qñ ad ſuā oſiderationē cu timo-
re rediēs copiosas lacrimas ſudit
dices deo et orans. Deus meus es
tu ne decesseris a me. qñ tribulati-
o proxima eſt. et non eſt qui adiu-
uet. qñ circundevunt me canes
multi et oſiliū malignantium ob-
ſedit me. Oraſio em ſacramen-
tū ſacrificādo corroborat. vt nō
ſolū canes. i. temptationes euadat ſi
etia extinguat. **Qs.** Tu oſtribulasti
capita draconum. i. temptationes
demonum in aquis. ſc; lacrimarū

Item cervus quando caput mugit et lacrimas fudit. **V**n etiam hoc a temptatore per Jesum captus statim emitat mugitum dolorose confessionis. et lacrimas effudit copiose a punctione anteque pertrahatur ad punitatem operis vel ad illationem male consuetudinis. **I**tē temptationes demonum assilantur incessibz serpētum. **N**ā quidā serpētes incedunt siue serpūt seper flexuose. et tales sūt deōnes q̄ temptat̄ insidiose et sūt specie boni icipientes a recto. a declinatis ad curuū. **N**uidā vero sepe incedunt recte ut centrix. **V**n **L**ucanus ait. **E**s seper recto lapsus limine centrix. et tales sūt q̄ directe et aperite suggestūt mala. vt adulteriu. et homicidiu. et huiusmodi. **A**nhāt sūt q̄ semp curui super pectus īcedūt. et h̄n sūt demones temptationes de avaritia et icuruātes cor hoīis ad terrena desideria. aliq̄ aut̄ serpētes a pectori sursum errecti vadūt. sicut quidam serpēs terrenus et aquaticus nomine chelydrus. et hic serpēs q̄ curvit crepat si se torserit. **T**ales ego sunt demones temptationes de superbia que erigit cor ad alta per elationē. Et potius prepareret quidam superbi moriendo. q̄ se flecteret humiliando. **I**tē quidam serpētes sunt q̄ tarde mouent. **E**t isti sunt demones temptationes de negligētia et pigricia q̄ ad accidētā pertinent. **I**tem sūt quidā tāte velocitatis vt volare videātur. **V**n et quidā serpēs iacul⁹ dī. q̄ vt iaculum volare putat̄. **E**t hic arbores exilit. et si obuiā q̄c̄p̄ habuerit statim illo punit. **T**ales sunt demones temptationes de ira cuius motus velox est nō expectāt̄ rationis osilium. et si bi obuiātes. i. resistētes peccat̄. Sūt etiam in arabia serpētes alati. qui syrene sunt dicti q̄ plus currūt q̄ eq̄.

et idē volare feruntur. quoniam tantū ē virus. vt pūs homo moriat̄. q̄ dolor aliquis sentiat̄. **T**ales sūt demones de luxuria temptantes que velociter volare dicitur. q̄ ei⁹ delectatio cito labitur. et pūs anima delectando occidit q̄ eius dolor sentiat̄. **I**tem quidam sūt fraudulenti et insidiosi sicut cerastes q̄ est serpens cornutus. qui sub arena se abscondit. et tm̄ cornua ostendit q̄ habet ad modum arietis. ad quē dū aīal vel auīs accesserit ipsū n̄ arietē sed angue pessimum inuenit. **T**ales sunt demones temptationes de iuidia. q̄ iuid⁹ dolose et fraudulenter capere et subvertere conant̄. **I**tē ē serpens boua dicit̄ q̄ greges sequitur armentorū. et bubalorum vebibus se suspendit. et dū lac bibit ipsum aīal occidit. **V**nde a lobus siue a bubalis nomine accepit vt dicit̄ **P**si. **T**ales autē sunt demones de gula temptationes. vnde sequuntur greges armentorū. i. hominum bestialiter vivētū. et ī gustu lacūs. i. ī delectatiōe gule peccatiūt aīaz et occidunt. **P**roub. xxiiij. **I**ngreditur blande. et ī nouissimo mordebit vt coluber. **I**tē temptationes demonū filiis sunt reatiōibz aīaliū. de quibz in. **P**ss. **I**pse liberauit me de laque o venatiū. **N**ā km. **A**nc. venat̄ qdā aīalia de nocte. vt qdāz lupi. qdāz de die. vt canes et vr̄si et huiusmodi. qdāz vero de die et de nocte vt etiam quidam lupi. **S**ic etiaz qui dā demones temptant de nocte. id ē occulte et sūt specie boni. et iste est timor nocturnus de quo dī in. **P**ss. **N**ō amebis a timore nocturno. et a negocio perambulante ī tenebris. **S**uggerit enim interdum abſtinentiam vt inducat ī ipatiētiaz Suggerit daē bonū exemplū alij svt e iiii

inducat ad vanitatem gloriam et similitudinem. Quidam vero temptat de die, i.e. appetente et manifeste mala suggeredo, ut quandotemptat de luxuria, homicidio, furto, et similibus. Et ista est sagitta volans de die. Quidam vero de nocte et de die, quod quandoque de modo temptat utroque modo. Nam prius temptat subtiliter et quasi rationabiliter ingreditur, sed postea facit ruere in aptum malum. Unde in hoc dyabolus similis est maniore aiali monstruoso quod dicitur habere faciem hominis, sibilum serpentes, caudam scorpionis, velocitatem avis volantis, et tres ordines dentium, carnes autem humanas appetit ad edendum. Caput ergo habet hominis et sibilum serpentes, quod primo temptat subtiliter et quasi rationabiliter, hunc tres ordines dentium, quod de eis temptat, scilicet de cupiscencia carnis, de concupiscencia oculorum, et superbia vite. Corpus autem hunc leonis, quod fortiter detinet, caudam vero scorpionis quam in fine nequiter pungit, et avis velociter discurrit, homicidium carnes appetit, i.e. ut carnales homines violat et trucidet. Nec ergo tercias temptationes vocatur de monius meridianum, quia scilicet tandem media participat primas duas, scilicet primam et secundam. Item sci viri temptationes intuentes munimur se sicut aper contra venatores. Nam aper tribus modis se munit, primo duriori per partes corporis opponendo. Nam in latere suo dextro locum durissimum habet, quem scilicet seper opposit venabulo prosequitur, et tandem clipeum validum illum locum semper obicit. Sic etiam sci viri contra temptationem ipsius duriori, asperitatem corporis obiciunt, sicut illud. Propterea ego autem michi molesti erent idoneabar exercitio, humiliabam in ieumino animam meam, scilicet. Item aper se munit culmos suos, i.e. dentes longos ad arbores

accedendo. Sciens enim sibi intollerare piculum acuit culmos ad arbores eos fricatas, et fricando eos probat si betrie incidunt, quibus postea pro gladio utens omne quod ferit lamando disruptus. Unde ergo culmi sunt virtutes penitentis, que acciduntur cum ad arbores fricantur, quasi enim culmos suos ad arbores fricare est suas virtutes proprias sanctorum et fortium virorum virtutibus operae, quibus illorum exemplo, et ad operes frumentares, et ad bellum acutiores reddantur. Item aper se munit origanum masticando. Nam si dentes fricando ad arbores habentes eos in uenerit herba origanum querit, cuius virtute masticando dentes acuit, ut Iulianus ait, Origani itaque est verbum de eius masticatione, i.e. consideratione contra temptationes animalium premunit, viuus enim sermo dei et efficax, et penetrabilior omnium gladio accipiti. Vel origanum est divina protectio quam oratio querere debet, ut ei virtute vires nostre contra temptationes acutiores et fortiores reddantur. Item temptationes carnis expugnare debent exemplo camelorum. Nam camelus tempore amoris solitudinem diligit, et nullus preter pastorem audet appropinquare eum. Et iterum quando feminas appetit supra genua incurvatus indebet et parum tunica comedat. Sic homo quando carnali amore succenditur, seu temptatione, debet se ad solidum ordinem orationis reducere, et soli pastori christi se feruenter recomendarere, et genuflexionibus deuotis corpus fatigare, et cibi et potus peritatem carnem castigare, ut scilicet carnis terat superbia, potus ciborum parcitas. Item temptationes carnales etiam repelluntur et vicuntur.

peitentie et feruore meditationū et
orationū Cuius exemplū apparet i-
edo q̄ eius pellis q̄ hispida ē sicut
dicit Olim⁹ sanat morbus veneno-
sos si cabda superalligetur. et pili
eius existi suo odore fugāt serpen-
tes. Quid autē est pellis hispida e-
di. nisi austera penitētia hominis tē-
pati. Edus em⁹ qui est animal ioca-
bundū et lasciuū. sīḡt homine⁹ car-
naliter tēptatu⁹. eius igitur hispi-
da pellis. i. aspera peitentia carnis.
si calida id est ex caritate facta q̄ ē
calor anime vitalis supponatur. i.
atra ipsas tēptatiōes obiciat. mor-
bi eoz̄ venēosos. i. mortifēos sanat.
Vñ. Ps. hoc remedio vtens dice-
bat. Ego autem cum michi molesti
essent in duebar cīlicio ac. Sed q̄si
pili procedentes ex pelle. sūt cogita-
tiones pcedentes ex mente. vel q̄
pili q̄ ex supfluitate corporis gene-
rantur. sīḡnt elemosinas que salte
de superfluo dari debent. fm illud
Lu. xi. qd̄ sup̄est date elemosinā
Vnde isti pili adusti. i. cogitatiōes
feruentes vel elemosine facte cum
caritatis amore. fugāt serpentes. i.
demones vel eoz̄ tēptationes. Vñ
de elemosina dicitur Eccl. xxix. Su-
per scutū potētis. et super lanceaz
aduersus mimā tuū pugnabit p-
te. Et de feruore meditationum dñ
Zob. vi. Incenso iecore. i. mēte p-
feruentes cogitationes sive oratio-
nes fugabit demoniū. Itē nota q̄
temptationes aliquos dissipant. et
aliquos purgāt. Vnde sūt filēs for-
mice que plātas vastant. et v̄sos
purgant. Nā formice flores et ger-
mina corrodendo violāt fructus. et
cauant et māducant. et hominib⁹
nocimentum prestant. Similiter
temptationes aliquando corrum-
punt et dissipant flores cogitati-

Nū. gēritina affectionū. et evacu-
ant a merito fr̄cūs opūz. et sic sūt
hoi icauto et nesciēti causa multaz
lesioniū. Attamē formice v̄sos iū-
uāt. Vñ dicit Olimus q̄ q̄ido v̄si
egrotant querūt fo r̄micas et devo-
rant. et sic salutē recipiant Sic ho-
minib⁹ sanctis temptationes sūt
ad profectū et ad purgationē sive
liberationem vitiorum Vnde. Iac.
i. Beatus vir qui suffert temptati-
onem. Itē nota q̄ temptationis dy-
aboli a principio est debilis et facilis
ad resistendum. sed postea in pro-
cessu difficultis est et fortis. Assilat
enim dyabolus v̄so qui habet ca-
put inuahidum. sed brachia habet
fortissima. Est ēgo velut caput v̄si
ipsa suggestio dyaboli. sed q̄si ei⁹
brachia sunt ipsa peccati opera. q̄ si
homine⁹ capiunt. difficultime dimic-
tunt. Ps. Conquassabit capita. qz
sc̄z eterenda sunt ipsa temptationis
vitia.

Capl. cxv.

Tmens inchoare penitentiā
tiam similis est asino. qui
valde timet intrare aquaz
et pedē ibi tigē. l. p. eā trāsē. imo e-
tiā nō libēter asinū trāseūt p. pōtes.
et maxie si possit ibi aq̄s olpicē. eo
q̄ facile patiāt v̄tigēz. ppter capitis
debilitatē. ppter quā timet de ponte
cadē. Nec bibūt defacili n̄ ad locū
vbi sunt bibere assueti ad quē pos-
sunt ire siccō pedē Ille timet aquā
intrare l. transire. q̄ timet penitentiā
am inchoare l. in ea pseuerare Sed
ille timet per pontem aquā videns
transire. q̄ timet ad religionē eius
asperitatem considerās ire. Qd̄ otin-
git propter debilitatē capitis. i. pp-
ter defectum sensus. et ideo talis
non vult ab assueta aqua. id est vi-
ta discedere. nec penitentiā recipere

e v

misi quā fācilitē possit ferre. **Judith**
ix. Nūqđ possūm deserere dulcedi
nē meā fruct⁹ qđ fuauiissimos.

Capl'm. ex vi.

Tiran⁹ similiſ est vnicorni.
de quo **Olim⁹** dicit. qđ est
similiſ elephāti in capite.
et equi in corpe. in cauda vero alſ
similat⁹ aþro. mugit⁹ emittit ḡ
uem. et vñ cornu magnū habet
in frōte duor⁹ cubitor⁹. hāc ferā vi
uam capi posse negāt sed violentē.
Sic tirānū in capite. i. mētē sunt
vt elephātes. sc; p magnitudinem
supbie. in corpe vt eq;. sc; per fluxū
luxurie. et i cauda vt ap̄ixpt bre
uitatem potentie. **Nā** aper turpe;
et curuam caudā habet. Et similiſ
potētia tirāmea et dñuz coiter ha
bet finē celerē et turpe. **Mugitus**
grauiſ ē graue iperiu. q; sc; alhs
graui;a et ipotabila impant. **Cos**
nu magnū est seuia persecutio quaꝝ
infērūt homis. p̄cipue hys qui eoz
malignitati nō oſentīunt. **Vniāt**
capi non possūt p̄pt ipatiētā. **Et**
enī. sicut dicit **Greg.** vnicornis fe
ra oīno idomita. vñ si fuerit cap
ta teneri neq;. q; tanq; impatiēs
morte deficit. **Sic** tirānū et superbi
poti⁹ aliqñ oſentīut occidi qđ velint
sbici alhs. vt patz de Haibale qui
babit venenū et occidit seipfuz ne
remret ad dñuz romanor⁹. **Et** Ca
to similiſ se occidit ne **Cesari** ſbde
retur. **Ite** tirānū p̄fidens est simi
lis cameleōti. de quo **Arist.** dicit qđ
habet faciē sic aialis ex porco et ly
mea. et alteratur color ei⁹ quādo
iſuſſlat̄ i coriū eius. **Et** dicit **Olim⁹**
qđ nullū aial ē eo pauidi⁹. et ideo
sic mutatur sicut color eius. **Et** dī
cit qđ pre infirmitate māſuetum ſe
ſingit cū tamen fit crudele. **Dicit** e
tiaꝝ qđ huic aiali magna vis cōtra

accipitres est data. **Nā** volantes
eos ad ſe trahit et prebet eos alhs
auibus lacerādos. dicit etiā **Aris.**
qđ in morte ē turpis coloris. quis i
vita ſit magnē venustatis. **Sic** qđ
tiran⁹ ſimilitudinem habent por
ci p̄p̄t imundiciam vite. ſimilitudi
nem vō ſymie ap̄t simulationē iu
ſticie. **Nā** ſyme corp⁹ a facie homi
nis incipit. ſed in fine in defū cau
de ſuā turpitudinē oſtēdit. **Sic** tirā
nū in p̄incipio regiminiſ vel opis
māſuetudinē et iuſticiā ſingit. et
ſic icipit a facie hois. ſed i cauda. i.
in fine opis ſue tirāndis et malitiē
turpitudinē detegit et oſtēdit. et
qñ ōtra aliquos aliqđ autib⁹ ei⁹
iſuſſlat̄. color ei⁹ ſatis velocit im
mutatur et iſlāmat̄. a hoc vt plu
timū ex timore p̄cedit. qđ ōes tirā
nū ſunt pauidi ſc̄ties ſe a multis o
dio haberū. aliquā tamē p̄ timore v̄l
impotētia ſingit māſuetudinē cum
tamē ſemper in corde gerāt crudeli
tatis rabiem. **Hys** etiam ex diuī
na p̄missione data ſt̄ ſe a multis o
dio et ōtra raptoreſ. vel vſua
rios et huiusmodi. quia frequenſ
illi qui multos alios violentē vel i
uſte expoliauerūt. ab aliquo tirā
no iſurgente et eos capiente ipi
expoliantur. et iſuper non nūq; ab eo ihumainter lacerantur. lic̄
autem tirānū dum viuit et domi
natū magnificus et potens appa
reat in morte tamē turpidinē ha
bet. quia cōmuniter tirānni turpi
morte moriuntur. **Item** tirānū
assimilatur formicoleom. qđ ſalīc̄
est animal paruiz formicis iſfestū
omedēs ḡnū earū. vñ dū ei⁹ ſe
ſtrahit occiſionale ſe occidit. a
ideo formicoleon d̄. qđ formicis ē
vt leo. ſed quez formica expugna
re non potest. ſed persecutorem et

expugnatorē patitur. ipē ab alijs
aīalibz deuorat. Et sūr qñq tirāmī
q̄ sunt humiliū personarū a paupe-
rū oppressores et expoliatores diui-
no iudicio ab alijs opprimuntur et
p̄da hūt eoz. Ysa. xxxix. Ve qui
predaris. ho nne et ipē predabe-
ris! Itē tirāmī sunt siles grifomib?
Nā grifo est aīal pēnatū et quadru-
pes in yplorēis mōtibus nascēs. ex
omm̄ pte corporis simile leom̄. sed i
alīs aqle assilatur. et hēt vngues
tā magnos q̄ mōde hūt ciphi q̄ rēgū
mensis apponuntur. Similit tirāmī
sunt similes leom̄ in crudelitate. et a-
quile i rapacitatem. vñ magnitudo
vnguū ē magnū eoz et m̄tiplex
studiū ad rapiēdū P̄s. Insidiatur
vt rapiat ac Itē tirāmī sunt siles lu-
pis. Sūt em̄ qdā lupi matutini. q̄
dā meridiā. et qdā vespertini. Lu-
pi matutini q̄ adhuc nō multū esu-
riūt pte ovis ḡmedūt. et pte zrelin-
quūt. Zales sunt multi tirāmī q̄ lo-
pauperū rapiūt. s pte eis dimittūt.
Lupi vero meridiā q̄ v̄lqg ad me-
ridiē nō ḡmederūt q̄ multū esuri-
ūt. et ap̄t estū multū sitiūt. totā o-
uē ḡmedūt et sanguinē eīg bibunt.
Zales sunt multi q̄ totā sup̄lectile
auferūt et iñsp̄ possessiones quas
cū multo su dore acq̄sierūt diripiūt.
Ysi. Judices p̄ui lupoz more cūcta
diripiūt. a vix pauca pauperibus
derelinquūt. Lupi aut vespertini q̄
v̄lqg ad vespérā nō ḡmederūt adeo
esuriūt. q̄ carnes ouiū ḡmedūt et
sanguinē bibūt et pelle scindūt. et
ossa frāgūt. Sic sunt multi tirāmī qui
a pauperibz pecunia exhariūt. pos-
sessiones diripiūt. et domos tollūt.
restes auferūt. psonas opprimūt.
Soph. nn. Judices eīg lupi i respe-
re nō relinquūt i mane.

Caplm. ex vii.

Tribulatio fortis vel p̄dica-
tio feruida apeit cor pecca-
toris. Est em̄ peccator filis
tirogrillo siue hericio magno q̄ tā-
ta fortitudine se i corū ɔstnigit. vt
salua cortice apiri vix possit. Sed si
aqua calida aspergat ɔtinuo apit.
Sic cor peccatoris ita interdū i pec-
cato se includit. vt n̄ p mortis fra-
ctionē aperiri vix possit. sed aq̄ cali-
da. i. tribulatio feruida et fortis. vñ
aqua calida. i. p̄dicatio feruēs et af-
fectuosa ip̄su cor peccatoris apeit
dum fortit et vbertim p̄fudit. Vāc
cordiū aportionē desiderabāt p̄di-
tatores q̄ dicebāt. n. Qach. i. Ada-
periāt dñs cor restrum ac. Itē tri-
bulationes et persecutions rebem-
tes ḡpellūt peccōres ad dñm per spō-
taneā pñia redire. sicut dicit Oli-
m̄ius q̄ cerius cū nimis vrge ē a ca-
mbz ad hominē spōte fugit. Nam q̄
si canes persequētes sunt persecuti-
ones l̄ebulationes iminetes. que
dū peccatorē fortit pñmūt. ad dñm
redicē ḡpellūt. P̄s. Imp̄le facies e-
oz ignominia et querēt nom̄ tuuz
dñe. Itē tribulatio fortis mentem
excitat et humiliat. Vñ assimilatus
orici. que fm̄ Olimium ē feea que i
ortu camicule stat tra stellā q̄si ve-
hit eā adorare. et hoc facit postq̄
dū dormiuit. Quid ē camicula fer-
uēs. nisi tribulatio rebemēs. i cui
ortu siue occursu bestia dormiēs. i.
mens peccatoris pigrescens excita-
tur. et quasi ad adorandum para-
tur. i. ad penitentiam et devotionē
humiliatur. P̄s. humiliauerunt i
ɔpedibus pedes eius. ferrum p̄trā
fit animam eius. Per ɔpedes em̄
et ferrum tribulationes intelligūt
Quibus duz peccator stringitur et
grauatur. humiliatur eius affūs.
et aia ad penitentiā vulnetatur.

e vi

Capitulum. ex viij.

Tina gloria assilatur tinea
Primo qz tinea etiam ex
tono panno nascitur. duz
sz vestis i aere grossio iexcussa te-
netur. vel vento non pfundit. **Eccē**
xlii. De vestimento p̄cedit tinea.
Sile ex bono ope nascitur tinea in
anis glorie. Et hoc fit dū mēs in ae-
re grossio manet. i. duz se nō sbitit
nec suos defectus sp̄iales adūtit
vel corrigit. nec etiam v̄to pfudi-
tur interne aspirationis. **T**co qz
tinea q̄si insensibilit p̄cedit. **N**az
quasi insensibilit ipam supfieez cō-
fumit. **E**t cū aīal sit. in ipa sbstātia
se abstcōdit ut videri nō possit. Sie
etīa iānis gloria ē vitiū tā sbitile et
occultū. vt p̄us mēte teneat et me-
ritū hoīs destruat. q̄ homo incōlide-
rat aduertat. et ideo vix ab ea a-
liquis ē imunis. **N**ā sic dicit valeri-
us maxi⁹. Nulla ē proflus tāta hu-
militas q̄ alīq dulcedie glorie non
tāgacur. **J**ob. xxvii. **E**odificauit sic
tinea domū sua. **T**ercio qz tinea a
maris et odoriferis fugat. **V**nde si
folia lauril cedri. l. cipressi. et huius
modi ponātur cū vestibus. et etiaz
cū libris nō possunt a tinea ledi. vt
dicit **Cōstātinus**. **S**ile iāne gloriā
excludit. vel amaritudo t̄bulatio-
nis. l. odor celestis glorie. **Q**aet. vi
Thesaurizate vob̄ thesauros i ce-
lo vbi nec erugo. nec tinea demo-
lit. **N**ā odor. i. intentio celestis glori-
e. excludit tineā vane glorie

Capitulū. cix.

Virtus fidei bonū ppositum
cepit. hūilitas custodit. s.
caritas opere pficit. Et ide
o hē virtus q̄busdā herbis qbz et
ue post oceptionē vtūtūr assilatur.
qbus sz iuuātur et ad fetū i vtēo
retinēdū. et etiā ad facilis pariedū

Fetu quippe in utero gignit, qd fide illuminatus boni propositu cipit. qd qdem in utero metis non perit, nes inde manit exit. si hoc discreta humilitas ad tpm occultu custodit qd tade caritas perficit. Quia quodam seruoris impulsu quasi quodam violeto ptu exire in op apellit. Et ideo A. pos ait. qd fides per dilectionem operatur. qd scz illud qd fides cipit. dilectio opere perficit. Itē virtus et prudetia metis resipescat in aliquibus defectu corporis. Nam formice ut dicit Solinus maiora sepe ferunt onera qd sint eorum corpora. Vnde recopensat putamen corporis per magnitudinem virtutis. mortali pondera gerunt. et que pre magnitudine ore ferre non possunt mituntur voluere pedibus. Et sic etiam hoc virtuosus igeiatur. vt qd una via facere non potest. faciat alia. In quo etiam maior est existentia virtutis qd sit apparentia foris. et onus proximi fert ore. cu ad patientiam eum inducit sua exhortatione. Et si ore facere non sufficit. saltibus. et passione affectuum voluit.

Capitulum. exx.

Tta spūalis paucioribz in
diget q̄ vita corporalis Et
huius exēplū apparet i m
strumentis quibus aīal mouetur
Na; sicut dicit Aucten. Omne aīal
habēs sanguinē nobilē q̄tuor moue
tur instrumētis sc̄z vel q̄tuor pedi
bus vt bruta. vel duobz pedibz et
duabz manibz vt hōies. vel duo
bus pedibus et duabus alis ut a
ues. Sed quedam animalia sūt q̄
habēt plures q̄ quatuor pedes ut
patet in canceris. et in quibusdam
verimibz. et quedam plures alas
ut patet in papilio mibz et apibz
et similibz. Sed hoc ex delectu a

paucitate sanguinis accidit ppter quam causam efficacius operantur n. organa. in pnis qd multiplicia in secundois. Ille ergo habet in se nobilem sanguinem qui habet gte humores. Nam aia. i. vita ois carnis in sanguine est. ut d Leui. xvii. Vn deficiete sanguine deficit vita corporis. Ita deficiete grā deficit vita spiritual. Nam sicut dicit Phus. Vi uere est in viuentibus esse. sed eē spūale est p grā. fm ill. Corin. xv. Gratia dei sū id qd sum. ergo anima per gratiam habet spūalez vitā. Quatuor pedes qbz quilibet habens gratiam recte viuedo gōtūr. sunt. n. morales virtutes siue cardinales. scz prudēntia. iustitia. fortitudo. et trantia. Itē duo pedes volātium qbz ad bō opera tendūt. duo amores sūt. scz dei. apx. imi. Sz qd duplex ala duplex ē doctrina duoz testamtoz q eleuat volādo. i. vteplādo i vera dei vteplatōne. Vl due ale sūt oratio et ieum. u. quaz vna leuat aia. altera leuat corp. Vel vt duo pedes spūales hōis sūt itellūs et affūs. quo rū vnu p fidei viā. alter vero per viā dilectionis in deū tēdit. Due at manz sūt bñ opari i pspēris qd p̄tinet ad dextrā. et bñ opari m ad ueritate qd p̄tinet ad simistrā. vel bñfacere aico et iimico. Alius autem ignobilia q ex defectu virtutis mltis instrumētis vtitur signē peccatores gratia et vtitibz destitutos. qui multis instrumētis. i. multis curis et occupationibz inuoluntur. qd ē ex defectu nature corrupte per vitia. a n frenate per grāz vel vtitibz regulate. Natura em īteg et vtitibz modificata paucis minimis qd vteca ē. fm vtoetū. Vn accidit qd carnales plura vite fo mta exq.

tūt qd viri spūales. a quieti vniūt spūales cū paucis bonis. qd carnales cū multis bonis et diuitiis

Caplin. exxi.

Dīa assilantur scorpioibz. Nam sicut scorpiones se iuicem pariūt. ita se iuicem occidūt. Vz em qd scorpio parit vndenos fetz quos oēs occidūt m̄rēs p̄tē vnu. Sz ille vnu sup matrem ascēdit et int̄ficit. et vltor ē frātī sanguinis. Et hoc fecit de⁹ ne p̄ges illa pestifera crescat nimis. Sicut autē ex uno scorpione multi filii nascuntur. ita ex uno capitali vito m̄lto filie. i. vitiā gnātē. Nam ex auaritia. sicut dicit Greg. xxxi. Mor. oriūtūr perditio. fraus. fallacia. periuria. īqetudo. violentia. otra misericordia. induratio. & eaē mat̄ auaritia hec vitiā que gignt extiguit. Non nunq̄ em cupidus mercator. qz eo apū se lucrari cernit quo ab hoibz alis magis hēt fidel. ex ipa cupiditate lucrādi. et apdatione. et a fraude. et a fallacia. et a periurio. et a violētia se summe custodit. Ndit se etiā īlōu p elemosinas misericordē et piū. vt sic n̄ credat eē aliēoz fraudator. q suoz piq̄ īlargitor. Int̄lō etiā vna ex filiabz pdictis ipaz suā m̄rēz auaritiā extiguit. scz īqetudo mētis. qz īterdū aliq̄s tpaliū rez anxia sollicitudie et īqetudie fatigat̄ eoz sariēmā ab hēc app etit. a ex īqetudis molestia aliquā mūdū fugit. a filehys posset ostēi ī alis capitalibz vitiis. si qz pscrutari vell̄. Itē vitiā q corrigē debet ī nob. signē ī illis alibz q ī legē moyli potēat īmolā. Nam de qorupedibz offēri potēant ī sacrificiū de tbz generibz aialiu. scz boum. ouiu. et capraru. vt pat̄ ī Levitico. Vn offēbat p̄cipue vitiū.

agnus et eos. Et sicut dicitur in gloria. **L**euit. i. Vitulum offerimus. duos carnis superbiam vincimus. agnum cum irrationabiles motus corrigimus. **E**dum vero dum lascivias superaram? **N**esceretur etiam hec aialia a christu ut dicunt in eadem glosa. **N**a cristus in vitulo offertur propter virtutem crucis. in agno propter innocentiam. in arietate propter principatum. in hyrcos propter similitudinem carnis peccati. **D**eem aialia in lege imolabatur. **S**ed nota quod hec aialia non viua sed occula deo offere rebantur. ut per occasionem horum aialium significaret occasio peccatorum. et quod horum peccatores digni erant occisi aesi illa aialia loco eorum occidentur ad signandum expiationem peccatorum. per occasionem etiam horum aialium figurabat occasio christi. **I**te vnum vitiunum quoniam frequentum est alterius. sic accidit de spiritibus. quod quoniam unus spiritus remedium est contra alterum. **N**a piguedo colubri ut dicit Olimpius valens contra mortuus cocodrilli. **Q**uasi em Cocodrilli est homo gulosis. quod cocodrilli tamen se replet per postea iuxta litus iact ructuas per repletionem. **S**ed coluber quod puluere frequenter ligat auaritiam quod trena diligit. **C**oluber autem morsus cocodrilli valet. quod per rumpit auaritia gulam refrenat et cohibet. quod homo nimis auaritus frequenter non potest appetit remedit. **F**in illud. **E**ccl. vi. **E**st vir cui de dit de deo ditas a constantia et honore et nichil deesse ait sive ex oibz quod desiderat. nec habuit ei potestate deo ut remedit ex eo. **I**te vnum venenum est medicina alterius. dicit enim Olimpius. quod quem draco per aspis vulnerat. caput vipera appositum sanat. et ex uno. cum aliquem vipa pergit. caro aspidis venenum ad se protrahit. et sic passus ibuebit. **P**er draconem quod est venenosa maxima. et aspidem quod est spiritus mortuus et veneno permissus

sumus intelligitur superbia quod est maxima et permiscens vitiunum. sed per caput viperae intelligitur luxuria. quod vix est valde luxuriosa. **V**nus masculus ore missus in ore feie semini ei tristitia affudit. et illa per voluptate libidinis in rabiem visa caput maris precepit. **E**st ergo vixpera draconis vel aspidis medecina. quod quoniam ruina luxurie est medicina superbie. **V**nus. **G**reco. xxxiiii. libro moralis dicit. **F**it plerumque et non nulli post superbiam in luxuriam corruentes. ex aperto casu malum culpe latenter erubescunt. et tunc etiam maiora corrigit. cum perstrati in minimis offenduntur. **E**t Augustinus. in quodam epista dicit. quod deinceps deus occultam metis superbiam per manifestam carnis ruinam. **S**ed adhuc eorum so aspis contra viperam remedium prestat. quod non nunc superbiam luxuriam refrenat. **N**a dum appetit superbum gloriam. famam metuens. declinat luxuriam. et potius fuit ista remedia opera quod intrisece voluntatis.

Capitulum. cxxvii.

Voluptas carnis assimilatur. **A**mphibene serpenti. **V**abet enim huiusmodi duo capita unum in principio. et aliud in cauda currens ex utroque capite. **I**deo dicit Prochorus. quod ydrus est serpens plurimum capitum. **V**ic etiam solis inter serpentes frigori se omittit. Sic voluptas habet duo capita. id est duo capitalia vitiia. scilicet luxuriam et gulam. **E**t hic voluptuosus minus inter omnes videtur curare de frigore id est de asperitate futuri supplicij. **D**e quod dicitur. **I**buit ab aliis misericordia. Job. xxviii. **I**te voluptuosus assilat limaci quod est vniuersaliter sordidus et imundus. et est valde tardus motus. **E**tiam quoniam vix in torso gerit intra quam se includit. et quibusdam cornibus viam querit

De animalibus

quia debilis visus existit. et si qd si bi obuiā p̄senserit statim cornua ē trahit. et i oculā includit. **Sic** voluptas est vermis limi. i. corruptio carnis sive carnalis appetitus. et Ideo voluptuosus est sordidus per gulā. imūdus per luxuriā. et tardi motus p penitētiā. et ea quaz regit int̄ra quā se includit ē p̄fuetudo mala quā accipit a deponere nescit. **Hec** etiā ebetat v̄su mentis. scz ad spūalia. Et iterū voluptuosus qui busdā cornib⁹. i. quibusdā studijs viā sibi quēit ad delectationes carnis. que scz studia pertinēt ad prudētiā carnis. **Vn** qcquid carni obuiat refugibet ad prauā p̄fuetudiō se reducit. **Ite** lūmax quis lenito passu incedat. ad arbor⁹ tamen sumitantes ascēdit. quaz folia de�st. et vbiq̄ serpit imūda post se vestigia derelinqt. **Similē** volutas carnis paulati ex crescit. et magnaz arbor⁹ sumitantes ascēdit. qā qnq̄ magnos viros occupat et vit. **Sicut** gula vicit adā. luxuria dauid et salomonē. et folia. i. ornamenta virtutū deuastat in eis. vbiq̄ aut̄ serpit imūda vestigia. i. exēplū turpia et ifania post se relinqt.

Caplīm. cxvij.

Duraren et alii qui sūt ex h̄ quo māmone diuites assūmilantur pigmeis qui cito crescunt et cito deficiunt. **Nā** pigmei qui sūt statura cubiti. vñ a grecis a cubito sūt dicti. habitates in monte in die iuxta oceanum. sicut dicit Aug⁹. in tertio año sūt p̄fēctatis. qui quēnes pariunt. et i septimo año senescunt. **Sic** ergo pigmei breui etate cito remūt. et cito recedunt. **Sic** diuitie male acquisite v̄surior̄ et alioz cito crescunt. et cito deficiunt. **Cito** em efficiuntur dī.

Terrestribus

uites et cito paupes. **Proū. xij.** **S**upbia festiata minuet. **Ite** sicut dicit Criso⁹. sup Qat. **Simiſ** est p̄ cumia v̄suraria morbi alpidis. **Pec** cussus em ab aspide q̄si delectat vadit i sōpnū. et p suauitatē soporis morit. q̄r tūc venenū latēt p oia mēbra decurrit. **Sic** q̄ s̄b v̄sura accipit s̄b tpe q̄si beneficiū sentit. **Sz** v̄sua p oēs facultates ei⁹ decurrit et totū auertit. **Caplīm. cxvij.**

Xristus assūlat v̄nōcerotis id ē v̄nōcorni. de quo dī q̄ habet vñ cornu in fronte. vel i loco nariū quo oia pforat. qd ē in domabile aial et crudelissimum n̄ domeū et māsue stat. **Vea** tores aut̄ vt dī q̄ volūt hoc aial capē. virginē aliquā nudā ligat ad arboreū iuxta quā illud aial det trāsure. qd trāsiēs dū sentit v̄gīei odoris fragātiā ita imūta. q̄ oī fēcōritate deposita i ei⁹ gremio recumbit. et vbea ei⁹ lābit. et sic quasi agn⁹ māsuet⁹ fācis ligatur. capic̄ et teneat. **Sic** de⁹ q̄ an aduētū erat leueissim⁹. attract⁹ odore bte virgini⁹. de q̄ **Cat.** i. **Dū** ēēt rex atē. virginis dico mūdate a treis delitns. et ligate vto ppetue castitatis. i gremio vtē illi⁹ descedēs ita hūa⁹ et māsuet⁹ fācis. vt possit tencē. ligāi. et occidi. **Job. xxxix.** **Nūq̄** v̄h v̄nōceros fuē tibi! **Ite** xp̄c̄ fi guātē i illa vacca rufa. de qua hebat aq̄ expiatiois i lege moyſi. **Nā** imūdicia eoz q̄ tetigis; aliqd aial i mūdū expiaba p̄ alphioz cuiusdā aque. de qua hētur. **Nū. xix.** Qandatur em ibi a dño q̄ accipiāt vaccam rufam et occidat et oburant extra castra. et itingebat sācdos digitum i sanguine eius. et aspergebāt contra fores sāctuar⁹ septē vicib⁹. conburebat aut̄ vacca illa

igne cum pelle et carnibus cum sanguine et fimo flamme traditis. Adiungebatur etiam combustioni lignum cedrum. ylop⁹ coctus q̄ bis tinct⁹. Cimis at obustionis colligebatur tot⁹ et iaq̄ ponebatur ad expiādū. Sz̄ oburēs et cineres colligēs. et ille q̄ aspergebat aq̄s in q̄ bus cimis ponebat imūdi reputabant. Sz̄ ab hac imūdicia purificabant p solā ablutionē vestimentorū. nec idigebat aq̄ aspergi. Et p istā vaccā rufā figurat⁹ ē xpc. fm̄ iſirmitatē assumptā quā feminine⁹ sex⁹ desiḡt. sanguinē autē passionis eiusdem designabat vacce color. Debeat autē illavacca esse etatis itegre. q̄ om̄is opatio xpi ē perfecta. i q̄ etiā nulla eēt macula. nec portass̄ iugū. q̄ xpc nō portauit iugū peccati. Precipiebat autē duci ad moysen. q̄ xpo imponebat transgressio legis moysi i violatiōe sabbati. Precepiebat etiā tradi eleazarō sacerdotū tradit⁹ ē. Immolabat at extra castra. q̄ extra portā xpc passus ē. Intigebat at sacerdotes digitū i sanguine ei⁹. q̄ i discretiōe quā digit⁹ signat⁹ misteriū passionis xpi ē considerādū et imitādū. Aspergit at extra tabernaculum p qd̄ sinagoga signatur. videlicet ad cōdemnationē iudeorum nō credētiū. Et hoc septē vicibz. l' ppter septē dona spūs sc̄i. l' ppter septē dies in qb⁹ oē tp⁹ itelligitur. Sūt at omnia q̄ ad xpi i carnatiōē p̄tinēt. igne cremāda. i. sp̄ ritualit intelligēda. Nā p pelle et carnē exterior xpi opatio desiḡt. p sanguinē ei⁹ subtilis et int̄na vt⁹ exteriora viuificās. Per simū lassitudō sitis et oia huiusmoi p̄tinētia ad iſirmitatē. Adebat at tria. sc̄edr⁹ q̄ signat⁹ altitudinē spei l' item

plationis. ylop⁹ q̄ signat⁹ huiusitatē v̄ fidē. coctus bis tinct⁹ q̄ signat⁹ geminā caritatē. Pet̄ hec at debemus xpo passo adherere. Cimis at colligebatur a viro imūdo. q̄ reliquie passionis puerūt ad gētiles q̄ fuerūt culpabiles in xp̄i morte. Apponebat at in aq̄ ad expiādum. q̄ ex passione cristi baptism⁹ sortit̄ v̄tūtē emendādi peccā. Sacdos at imolās. et oburēs. et colligēs cineres et asperges imūdi erāt. q̄ iudei factūtē fuit imūdi ex occisiōe xp̄i p̄ que; peccā nrā expiāt. Et hoc usq̄ ad re sp̄ez. i. v̄lq̄ ad finē mūdi qn̄ reliquie iſrl̄ ouertēt. Vl̄ q̄ illi q̄ tractat̄ sc̄a itēdentes ad emūdationē alioz ip̄ si extra aliq̄s imūdicias contrahūt. ut Gre. dicit i pastoz. Et hoc usq̄ ad vesp̄ez. i. v̄lq̄ ad finē p̄ntis vite. Itē xpc fuit figura⁹ i illā aīalibz q̄ p̄ peccatis sacerdotū imolabat̄ in lege moysi. Nā p̄mo sacerdos offēbat p se ipso vitulū p̄ peccato. et arietē in holocaustū. Dem̄ offēbat p̄ pplo duos hyrcos. eoz vn̄ imolabat̄ ad expiādū peccā mltitudinis. Et huī hyrcū imolati sanguis ifēbat filiū san- guinē vituli i sc̄ascōz. et aspergebat̄ ex eo totū sc̄uariū. Corpora vero hyrci et vituli q̄ imolati erāt p̄ peccato. oburebat̄ extra castra. Hoc enim siebat qn̄ offēbat̄ sacrificiū p alicui p̄ peccato. v̄l p̄ mltitudine peccatorū. At vero hyrcū emittebat̄ i defūtū. Imponebat vero sacerdos manū super caput eius confites peccata filiorum israel. acsi ille hyrcus portaret ea in deſeratum. ut a bestiis comedarentur. quasi portans penam pro peccatis populi. vel legebatur super caput ei⁹ aliqua cōdūla vbi scripta erant peccata. Crist⁹ igitur significatur per vitulum ppter v̄tūtē crucis. et p arietē. q̄ ipse

Ipsē est dux fidelium et per hircū ppter similitudinem carnis peccati Et ipse xp̄c imolatus est pro peccatis sacerdotum et populi quia per eis passionem a maiores et minores a peccato purgantur. Sanguis aut vituli et hirci infertur in sanctasā etorū per sacerdotem quia p sā guinē xp̄i patet nobis introitus in regnum celorum. Coburebanē extra castra q̄ extra portam cr̄stus passus est ut dicitur Heb. vltimo Per hircum qui emittebatur signabatur diuinitas xp̄i que in soliditudine abit homine xp̄i patiente non quā locū mutās sed virtutem exhibens vel signatur cupiscentia mala quam debemus a nobis abire. virtuosos autem motus domino immolare Caplī. exxv.

Zelus carnalis sc̄z viri de iuge facit tuere in stultas suspitiones et crudeles operationes. Vnde tales similes sunt onagris quorum masculi zelo duci feminarum filii testiculos amputant quia habet eos suspectos etiam de matribus. Vnde matres hoc scientes abscondunt eos sicut dicit Olimius. Sic multi propter zelotipiam etiā p̄imquos suspectos h̄nt de vxorib⁹ ex qua suspitione nō nūq̄ vulnera et alia crudelia opera sequuntur Eccl. viij. Ne zeles mulierē fin⁹ tui debet em̄ inter iuges ēē nō zel⁹ suspitionis amor religiosus de quo Apo⁹ ait Eph. v. Viri diligite vxores vestras sic xp̄e ecciaz quaz sc̄z i presenti fide desp̄sauit et ad eterne glorie iup̄tias introducit. Vbi una cum p̄e et spiritu sancto vivit et regnat i secula seculorum A Q E R Explicit liber quintus de similitudinibus rerum

Principiūt Capitula libri sexti.

D e accidia	.i.
De actiuis et otēplatis	.ii.
De amāitudine peitētū	.iii.
De amore caritatis	.iv.
De amore pprio sui	.v.
De angelis	.vi.
De aiabus h̄ominū	.vii.
De appetitu spūaliū et tpaliū	.viii.
De aplis et apostolicis viris	.ix.
De auaritia	.x.
De auditu b̄bi dei	.xi.
De beatorū societate	.xii.
De caritate	.xiii.
De cibu spūali	.xiiij.
De cogitatioib⁹	.xv.
De otēplatione	.xvi.
De oueris nouiter	.xvij.
De corpibus humamis	.xviii.
De cura pastorali	.xix.
De curiositate mentis	.xx.
De deuotione	.xxi.
De deo	.xxii.
De dilectione	.xxiii.
De diuitijs	.xxiv.
De doctrina spūali	.xxv.
De doctoribus	.xxvi.
De dño vero et tirāmico	.xxvij.
De fide ecclie	.xxvij.
De fortitudine	.xxix.
De gratia dei	.xxx.
De gulositate	.xxxi.
De humilitate	.xxxiij.
De inficiis et icorrigibilib⁹	.xxxij.
De infirmitate corporali	.xxxij.
De imūdicia spūali	.xxxv.
De patiētia	.xxxvi.
De iuidia	.xxxvij.
De iustis	.xxxvij.
De iuuenilibus et senilib⁹ virtus	.Exxix.
De labore p̄me	.xl.
De locutione	.xli.
De memoria	.xlii.
De mēte humana	.xliij.